

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ภาคที่ 1 ผลการวิจัยจากแบบสอบถาม

จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 216 ฉบับ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาภายในเวลาที่กำหนดจำนวน 162 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.00 แต่มีแบบสอบถามที่ตอบไม่ครบทุกส่วนไม่สามารถแปลผลได้ จำนวน 14 ฉบับ จึงเหลือแบบสอบถามที่สามารถใช้ได้ 148 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 68.52 ในการวิเคราะห์ผลการวิจัยจะประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ศักยภาพของบุคลากร

ตอนที่ 3 สถานภาพบทบาทการบังคับใช้กฎหมาย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

1. ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างแยกเป็นรายจังหวัดและหน่วยงานที่สังกัด ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาแจกแจงเป็นรายจังหวัดและแยกตามหน่วยงานที่สังกัด

ลำดับ ที่	จังหวัด	สำนักงาน อุตสาหกรรม จังหวัด	สำนักงาน ทรัพยากรฯ จังหวัด	สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัด	เทศบาล	รวม	ร้อยละ
1	เชียงใหม่	5	-	2	1	8	5.51
2	ลำปาง	4	-	2	-	6	4.05
3	พิษณุโลก	3	2	1	2	8	5.41
4	นครสวรรค์	1	1	2	2	6	4.05
5	พระนครศรีอยุธยา	1	2	3	1	7	4.73
6	ปทุมธานี	3	-	2	1	6	4.05

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	จังหวัด	สำนักงาน อุตสาหกรรม จังหวัด	สำนักงาน ทรัพยากรฯ จังหวัด	สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัด	เทศบาล	รวม	ร้อยละ
7	นนทบุรี	2	1	1	-	4	2.70
8	นครปฐม	4	1	-	-	5	3.38
9	สมุทรปราการ	2	2	1	2	7	4.73
10	สระบุรี	3	2	-	2	7	4.73
11	ราชบุรี	3	2	5	4	14	9.46
12	ชลบุรี	5	3	1	2	11	7.43
13	ระยอง	4	1	2	3	10	6.76
14	อุบลราชธานี	3	1	-	3	7	4.73
15	ขอนแก่น	4	2	1	3	10	6.76
16	อุดรธานี	3	2	2	2	9	6.08
17	นครราชสีมา	2	1	2	-	5	3.38
18	สุราษฎร์ธานี	1	-	2	1	4	2.70
19	นครศรีธรรมราช	1	-	-	3	4	2.70
20	สงขลา	3	1	1	5	10	6.76
รวม		57	24	30	37	148	100
		(38.51%)	(16.22%)	(20.27%)	(25.00	(100%)	
		%)					

จากตารางข้างบนสรุปว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 148 ตัวอย่าง ส่วนมากมาจากกลุ่ม
สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดมากที่สุด ร้อยละ 38.51 รองลงมาคือ เทศบาล สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัด และสำนักงานทรัพยากรฯ จังหวัด ร้อยละ 25.00, 20.27 และ 16.22 ตามลำดับ

2. ข้อมูลด้านเพศ อายุ อายุราชการและระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่าง
ปรากฏดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้านเพศ อายุ อาชีพและการและระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	114	77.03
- อุตสาหกรรม	55	37.16
- ทรัพยากรฯ	20	13.51
- สาธารณสุข	21	14.19
- เทศบาล	18	12.16
หญิง	34	22.97
- อุตสาหกรรม	2	1.35
- ทรัพยากรฯ	4	2.70
- สาธารณสุข	9	6.08
- เทศบาล	19	12.84
รวม	148	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
น้อยกว่า 25 ปี	-	0.00
26 – 35 ปี	33	22.30
- อุตสาหกรรม	11	7.43
- ทรัพยากรฯ	6	4.05
- สาธารณสุข	5	3.38
- เทศบาล	11	7.43
36 – 45 ปี	60	40.54
- อุตสาหกรรม	18	12.16
- ทรัพยากรฯ	13	8.78
- สาธารณสุข	14	9.46
- เทศบาล	15	10.14
มากกว่า 45 ปี	55	37.16
- อุตสาหกรรม	28	18.92
- ทรัพยากรฯ	5	3.38
- สาธารณสุข	11	7.43
- เทศบาล	11	7.43
รวม	148	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุราชการ		
1 – 10 ปี	27	18.24
- อุตสาหกรรม	13	8.78
- ทรัพยากรฯ	1	0.68
- สาธารณสุข	3	2.03
- เทศบาล	10	6.76
11 – 20 ปี	56	37.84
- อุตสาหกรรม	18	12.16
- ทรัพยากรฯ	14	9.46
- สาธารณสุข	10	6.76
- เทศบาล	14	9.46
21 – 30 ปี	56	37.84
- อุตสาหกรรม	24	16.22
- ทรัพยากรฯ	9	6.08
- สาธารณสุข	13	8.78
- เทศบาล	10	6.76
มากกว่า 30 ปี	9	6.08
- อุตสาหกรรม	2	1.35
- ทรัพยากรฯ	0	0
- สาธารณสุข	4	2.70
- เทศบาล	3	2.03
รวม	148	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน		
1 – 3 ปี	38	25.68
- อุตสาหกรรม	16	10.81
- ทรัพยากรฯ	3	2.03
- สาธารณสุข	5	3.38
- เทศบาล	14	9.46
4 – 6 ปี	31	20.95
- อุตสาหกรรม	11	7.43
- ทรัพยากรฯ	4	2.70
- สาธารณสุข	6	4.05
- เทศบาล	10	6.76
7 – 9 ปี	29	19.59
- อุตสาหกรรม	14	9.46
- ทรัพยากรฯ	7	4.73
- สาธารณสุข	6	4.05
- เทศบาล	2	1.35
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	50	33.78
- อุตสาหกรรม	16	10.81
- ทรัพยากรฯ	10	6.76
- สาธารณสุข	13	8.78
- เทศบาล	11	7.43
รวม	148	100

จากตารางข้างบนสรุปได้ดังนี้

- ข้อมูลด้านเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 77.03 เพศหญิงเพียงร้อยละ 22.97
- ข้อมูลด้านอายุของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.54 โดยไม่มีผู้ที่อายุน้อยกว่า 25 ปี
- ข้อมูลด้านอายุราชการ ส่วนใหญ่มีอายุราชการช่วง 11-20 ปี เท่ากับกลุ่มที่มีอายุราชการ 21 - 30 ปี คือร้อยละ 37.84 ทั้งนี้พบว่าในกลุ่มอุตสาหกรรมจังหวัดส่วนใหญ่มีอายุราชการช่วง 21- 30 ปี และในกลุ่มเทศบาลอายุราชการในช่วง 1 - 10 ปี และ 21-30 ปี มีจำนวนเท่ากัน
- ข้อมูลระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ส่วนใหญ่มีระยะเวลา 10 ปี ขึ้นไป มากถึง ร้อยละ 33.78 รองลงมามีระยะเวลา 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.68 ส่วนระยะเวลา 4-6 ปี และ ระยะเวลา 7 - 9 ปี มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 20.95 และ ร้อยละ 19.59 ตามลำดับ

3. ตำแหน่งปัจจุบันและวุฒิการศึกษาสูงสุด แยกออกตามหน่วยงานที่สังกัดได้ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ตำแหน่งปัจจุบันและวุฒิการศึกษาสูงสุดของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามหน่วยงานที่สังกัด

ตำแหน่ง/สังกัด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	57	100.00
- วิศวกร	41	28.07
- เจ้าหน้าที่ตรวจโรงงาน	16	71.93
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	30	100.00
- นักวิชาการสาธารณสุข	17	56.67
- เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุข	5	16.67
- เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุขชุมชน	8	26.66
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	24	100.00
- นักวิชาการสิ่งแวดล้อม	24	100.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ตำแหน่ง/สังกัด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(เทศบาล)	37	100.00
- นักวิชาการสุขาภิบาล	19	51.35
- นักบริหารสาธารณสุข	15	40.55
- นักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ	1	2.70
- พยาบาลวิชาชีพ	1	2.70
- เจ้าหน้าที่สุขาภิบาล	1	2.70
รวมทั้งหมด	148	100
วุฒิการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี/ประกาศนียบัตร/อนุปริญญา	12	8.11
- อุตสาหกรรม	5	3.38
- ทรัพยากรฯ	0	0
- สาธารณสุข	1	0.68
- เทศบาล	6	4.05
ปริญญาตรี	85	57.43
- อุตสาหกรรม	33	22.30
- ทรัพยากรฯ	12	8.11
- สาธารณสุข	16	10.81
- เทศบาล	24	16.22

ตารางที่ 4.3 ต่อ

วุฒิการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริญญาโท	51	34.46
- อุตสาหกรรม	19	12.84
- ทรัพยากรฯ	12	8.11
- สาธารณสุข	13	8.78
- เทศบาล	7	4.73
, ปริญญาเอก	0	0
รวม	148	100

จากตารางข้างบนสรุปได้ว่าในกลุ่มสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตรวจโรงงาน คิดเป็นร้อยละ 71.93 ส่วนในกลุ่มสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 56.67 สำหรับในกลุ่มสำนักงานทรัพยากรฯ ทั้งหมดเป็นตำแหน่งนักวิชาการสิ่งแวดล้อมและในกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล) ส่วนใหญ่เป็นตำแหน่งนักวิชาการสุขาภิบาล คิดเป็นร้อยละ 51.35

4. สาขา หรือ แขนงวิชาและวิชาเอกที่จบการศึกษาระดับสูงสุดพบว่ามีผู้ที่จบการศึกษาสาขาต่าง ๆ ดังนี้คือ

4.1 ชื่อสาขาหรือแขนงวิชาและวิชาเอกที่จบการศึกษาสูงสุด

- ประกาศนียบัตรวิชาชีพ/วิชาชีพชั้นสูง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 แบ่งเป็น
 - ◆ ช่างไฟฟ้า จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.38
 - อุตสาหกรรม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.38
 - ◆ พนักงานสาธารณสุข/เจ้าหน้าที่อนามัย
 - จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.73
 - สาธารณสุข จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.68
 - เทศบาล จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.05

● วิทยาศาสตร์ทั่วไป	จำนวน	17	คน	คิดเป็นร้อยละ	11.49
แบ่งเป็น					
◆ ชีวเคมี	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
- เทศบาล	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
◆ ชีววิทยา	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
- ทรัพยากรฯ	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
◆ สิ่งแวดล้อม	จำนวน	15	คน	คิดเป็นร้อยละ	10.14
- อุตสาหกรรม	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
- ทรัพยากรฯ	จำนวน	10	คน	คิดเป็นร้อยละ	6.76
- สาธารณสุข	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.35
- เทศบาล	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.35
● ทรัพยากรฯ และวางแผนสิ่งแวดล้อม	จำนวน	4	คน	คิดเป็นร้อยละ	2.70
แบ่งเป็น					
◆ วนศาสตร์	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.35
- ทรัพยากรฯ	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.35
◆ วางแผนสิ่งแวดล้อม	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.35
- ทรัพยากรฯ	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.35
● วิทยาศาสตร์สุขภาพ/สาธารณสุขศาสตร์	จำนวน	43	คน	คิดเป็นร้อยละ	29.05
แบ่งเป็น					
◆ สาธารณสุขศาสตร์	จำนวน	31	คน	คิดเป็นร้อยละ	20.95
- ทรัพยากรฯ	จำนวน	6	คน	คิดเป็นร้อยละ	4.05
- สาธารณสุข	จำนวน	20	คน	คิดเป็นร้อยละ	13.51
- เทศบาล	จำนวน	5	คน	คิดเป็นร้อยละ	3.38
◆ พยาบาลศาสตร์	จำนวน	4	คน	คิดเป็นร้อยละ	2.70
- สาธารณสุข	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.35
- เทศบาล	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.35
◆ พยาบาลสาธารณสุข	จำนวน	8	คน	คิดเป็นร้อยละ	5.40

- สาธารณสุข	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.35
- เทศบาล	จำนวน	6	คน	คิดเป็นร้อยละ	4.05
● วิศวกรรมศาสตร์	จำนวน	41	คน	คิดเป็นร้อยละ	27.70
แบ่งเป็น					
◆ อุตสาหการ	จำนวน	27	คน	คิดเป็นร้อยละ	18.24
- อุตสาหกรรม	จำนวน	27	คน	คิดเป็นร้อยละ	18.24
◆ โยธา	จำนวน	3	คน	คิดเป็นร้อยละ	2.03
- อุตสาหกรรม	จำนวน	3	คน	คิดเป็นร้อยละ	2.03
◆ เครื่องกล	จำนวน	6	คน	คิดเป็นร้อยละ	4.05
- อุตสาหกรรม	จำนวน	6	คน	คิดเป็นร้อยละ	4.05
◆ สิ่งแวดล้อม	จำนวน	5	คน	คิดเป็นร้อยละ	3.38
- อุตสาหกรรม	จำนวน	5	คน	คิดเป็นร้อยละ	3.38
● สังคมศาสตร์/ศิลปศาสตร์	จำนวน	24	คน	คิดเป็นร้อยละ	16.22
แบ่งเป็น					
◆ มานุษยวิทยา	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
- สาธารณสุข	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
◆ รัฐศาสตร์	จำนวน	20	คน	คิดเป็นร้อยละ	13.51
- อุตสาหกรรม	จำนวน	4	คน	คิดเป็นร้อยละ	2.70
- ทรัพยากรฯ	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.35
- สาธารณสุข	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
- เทศบาล	จำนวน	13	คน	คิดเป็นร้อยละ	8.78
◆ พัฒนาลังคม	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
- ทรัพยากรฯ	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
◆ พัฒนาชุมชน	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
- เทศบาล	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
◆ วิทยาการจัดการ	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.35
- อุตสาหกรรม	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
- สาธารณสุข	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
● อื่น ๆ	จำนวน	6	คน	คิดเป็นร้อยละ	4.05

แบ่งเป็น

♦ นิติศาสตร์	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
- อุตสาหกรรม	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
♦ ศึกษาศาสตร์	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
- อุตสาหกรรม	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
♦ ส่งเสริมการเกษตร	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
- เทศบาล	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
♦ เศรษฐศาสตร์	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.35
- อุตสาหกรรม	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.35
♦ เทคโนโลยีการผลิต	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68
- อุตสาหกรรม	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	0.68

สรุปได้ว่ามีส่วนมากจะจบการศึกษาระดับสูงสุดทางด้านสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 29.65 โดยวิชาเอกที่จบส่วนมากเป็น สาธารณสุขศาสตร์ รองลงมาคือ วิศวกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 27.70 โดยวิชาเอกที่จบส่วนมากคือ วิศวกรรมอุตสาหกรรม

4.2 สาขาหรือแขนงวิชาและวิชาเอก เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มตามหน่วยงาน ปรากฏดังนี้

1. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดทั้งหมดจำนวน 57 คน ประกอบด้วยสาขาวิชาเอกต่างๆ ได้แก่

- ประกาศนียบัตรฯ
 - ช่างไฟฟ้า จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.77
- วิทยาศาสตร์ทั่วไป
 - สิ่งแวดล้อม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.75
- วิศวกรรมศาสตร์
 - สิ่งแวดล้อม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.77
 - อุตสาหการ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 47.36
 - โยธา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26
 - เครื่องกล จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 10.52
- สังคมศาสตร์/ศิลปศาสตร์
 - รัฐศาสตร์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.02
 - วิทยาการจัดการ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.75

- อื่น ๆ

- นิติศาสตร์	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.75
- ศีกษาศาสตร์	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.75
- เศรษฐศาสตร์	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	3.50
- เทคโนโลยีการผลิต	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.75

2. สำนักงานทรัพยากรฯ จังหวัด ทั้งหมดมีจำนวน 24 คน ประกอบด้วยสาขาวิชาเอกต่าง ๆ ได้แก่

- วิทยาศาสตร์ทั่วไป

- ชีววิทยา	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.75
- สิ่งแวดล้อม	จำนวน	10	คน	คิดเป็นร้อยละ	17.54

สิ่งแวดล้อม

- วนศาสตร์	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	3.50
- วางแผนสิ่งแวดล้อม	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	3.50

- วิทยาศาสตร์สุขภาพ/สาธารณสุขศาสตร์

- สาธารณสุขศาสตร์	จำนวน	6	คน	คิดเป็นร้อยละ	10.52
-------------------	-------	---	----	---------------	-------

- สังคมศาสตร์/ศิลปศาสตร์

- รัฐศาสตร์	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	3.50
- พัฒนาสังคม	จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	1.75

3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทั้งหมดมีจำนวน 30 คน ประกอบด้วยสาขาวิชาเอกต่าง ๆ ได้แก่

- ประกาศนียบัตรวิชาชีพ/วิชาชีพชั้นสูง

- พนักงานสาธารณสุข/เจ้าหน้าที่อนามัย

จำนวน	1	คน	คิดเป็นร้อยละ	3.33
-------	---	----	---------------	------

- วิทยาศาสตร์ทั่วไป

- สิ่งแวดล้อม	จำนวน	2	คน	คิดเป็นร้อยละ	6.66
---------------	-------	---	----	---------------	------

- วิทยาศาสตร์สุขภาพ
 - สาธารณสุขศาสตร์ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66
 - พยาบาลศาสตร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.66
 - พยาบาลสาธารณสุข จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.66
- สังคมศาสตร์/ศิลปศาสตร์
 - รัฐศาสตร์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33
 - มานุษยวิทยา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33
 - วิทยาการจัดการ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33

4. เทศบาล ทั้งหมดมีจำนวน 37 คน ประกอบด้วยสาขาวิชาเอก ได้แก่

- ประกาศนียบัตรวิชาชีพ/วิชาชีพชั้นสูง
 - พนักงานสาธารณสุข/เจ้าหน้าที่อนามัย

จำนวน	6	คน	คิดเป็นร้อยละ	16.22
-------	---	----	---------------	-------
- วิทยาศาสตร์ทั่วไป
 - ชีวเคมี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70
 - สิ่งแวดล้อม จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40
- วิทยาศาสตร์สุขภาพ
 - สาธารณสุขศาสตร์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51
 - พยาบาลศาสตร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40
 - พยาบาลสาธารณสุข จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22
- สังคมศาสตร์/ศิลปศาสตร์
 - รัฐศาสตร์ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 35.13
 - พัฒนาชุมชน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70
 - ส่งเสริมการเกษตร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่าในกลุ่มสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดทางด้านสาขาวิศวกรรมศาสตร์ วิชาเอกอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 47.36 ในกลุ่มสำนักงานทรัพยากรฯ จังหวัด ส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดสาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป วิชาเอกสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 17.54 ในกลุ่มสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดสาขา

วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิชาเอก สาธารณสุขศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 10.52 และในกลุ่มเทศบาลส่วน
ใหญ่จบการศึกษาสูงสุดสาขาสังคมศาสตร์ วิชาเอก รัฐศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 35.13

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ศักยภาพของบุคลากร

2.1 ทักษะของเจ้าหน้าที่ต่อการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อควบคุม
มลพิษสิ่งแวดล้อม โดยมีข้อความที่แสดงทัศนคติ ทั้งเชิงบวก(นิมาน) จำนวน 5 ข้อ และข้อความเชิง
ลบ (นิเสธ) จำนวน 6 ข้อ รวมเป็น 11 ข้อ ได้ผลดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ทักษะของเจ้าหน้าที่ต่อการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย

ข้อที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยเห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1)	การป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อมให้ได้ ผล ต้อง ดำเนินการที่แหล่งกำเนิดหรือ สถานประกอบการแต่ละแห่ง แทนที่จะเน้นการสร้างระบบ กำจัดหรือบำบัดรวมใน ตอนท้าย (+)	87 (58.78%)	54 (36.49%)	3 (2.02%)	3 (2.02%)	1 (0.68%)
2)	การมีเจ้าหน้าที่จำนวนมาก เพียงพอในการตรวจสอบ แหล่งกำเนิดจะเป็นมาตรการ หรือทางออกที่ดีที่สุดของการ แก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม จากแหล่งกำเนิดต่างๆ ให้สำเร็จ (-)	20 (13.51%)	55 (37.16%)	31 (20.95%)	29 (19.59%)	13 (8.79%)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยเห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
3)	กฎหมายหรือพระราชบัญญัติที่ เกี่ยวข้องกับจัดการปัญหา มลพิษสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ใน ปัจจุบันไม่เป็น“เสียกระดาษ” แต่สามารถแก้ไขปัญหได้จริง หากผู้มีหน้าที่ตามกฎหมาย ปฏิบัติโดยใช้อำนาจหน้าที่อย่าง จริงจัง ไม่ละเว้นหรือเลือก ปฏิบัติ (+)	46 (31.08%)	77 (52.02%)	15 (10.13%)	8 (5.41%)	2 (1.35%)
4)	การจัดการปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนจะเกิดได้ ก็ต่อเมื่อผู้ประกอบการต่างๆมี จิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อ สังคม (+)	113 (76.05%)	34 (22.97%)	1 (0.68%)	-	-
5)	ในการป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อม ถ้าผู้ที่มี อำนาจหน้าที่ใช้หลักสูตร ด้านเดียวโดยไม่ใช้หลัก กฎหมายย่อมไม่ได้ผล(+)	48 (32.43%)	77 (52.02%)	18 (12.16%)	4 (2.70%)	1 (0.68%)
6)	การเปิดโอกาสให้ประชาชนมี ส่วนร่วมในการจัดการปัญหา และสามารถตรวจสอบการใช้ อำนาจของเจ้าหน้าที่ได้จะทำให้ การบังคับใช้กฎหมายมี ประสิทธิภาพลดลงและล่าช้า(-)	13 (8.78%)	31 (20.95%)	35 (23.65%)	39 (26.35%)	30 (20.27%)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยเห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
7)	การป้องกันมลพิษที่ แหล่งกำเนิดซึ่งเป็นต้นทางทำ ได้ยากเพราะยังไม่เห็นปัญหา ส่วนการแก้ไขที่ปลายทางจะทำ ได้ง่ายกว่าเพราะเห็นชัดเจน (-)	4 (2.70%)	9 (6.08%)	10 (6.76%)	79 (53.38%)	46 (31.08%)
8)	การเพิ่มขึ้นของคดีหรือจำนวน ผู้ถูกลงโทษที่เกี่ยวข้องกับการ ฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวกับมลพิษ สิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องชี้วัดถึง ความสำเร็จในการบังคับใช้ กฎหมาย เพราะแสดงให้เห็นว่า มีการตรวจสอบทั่วถึงมากขึ้น(-)	6 (4.05%)	38 (25.68%)	41 (27.70%)	45 (30.41%)	18 (12.16%)
9)	เมื่อตรวจสอบพบปัญหาการ กระทำผิดกฎหมายด้านมลพิษ สิ่งแวดล้อมขึ้น ความสำเร็จใน การแก้ไขโดยการบังคับใช้ กฎหมายขึ้นอยู่กับผู้บริหารของ หน่วยงานเป็นส่วนสำคัญเพียงผู้ เดียว (-)	7 (4.73%)	19 (12.84%)	28 (18.92%)	66 (44.59%)	28 (18.92%)
10)	สังคมไทยเป็นสังคมที่การ บังคับใช้กฎหมายด้านมลพิษ สิ่งแวดล้อมแก่สถาน ประกอบการได้ผลดีมาก เพราะ ผู้ประกอบการมักไม่กล้าทำผิด กฎหมายหรือขัดคำสั่ง (-)	5 (3.38%)	13 (8.78%)	38 (25.68%)	60 (40.54%)	32 (21.62%)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยเห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
11)	การฝึกอบรมหรือชี้แจงเพื่อให้ ความรู้เรื่องข้อกำหนดด้านการ ควบคุมมลพิษแก่ผู้ประกอบการ ถือเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญใน การส่งเสริมการบังคับใช้ กฎหมายให้ได้ผล (+)	29 (19.59%)	66 (44.59%)	33 (22.30%)	18 (12.16%)	2 (1.35%)

จากตารางข้างบน สรุปได้ว่าทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างในประเด็นข้อความเนื้อหา
ทัศนคติเชิงบวกในข้อ 1,3,4,5 และ 11 ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะมีความคิดเห็นในเชิงบวก คือเห็น
ด้วยอย่างยิ่ง หรือเห็นด้วย เช่น ประเด็นที่ 4 การจัดการปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนจะเกิดได้
ก็ต่อเมื่อผู้ประกอบการต่างๆ มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อสังคม พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย
อย่างยิ่งมีถึง 113 คน คิดเป็นร้อยละ 76.05 เห็นด้วย 34 คนคิดเป็นร้อยละ 22.97 ไม่มีผู้ที่ตอบว่าไม่
เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนข้อความทัศนคติเชิงลบในข้อ 2,6,7,8,9 และ 10 พบว่ากลุ่ม
ตัวอย่างส่วนมากจะมีความเห็นในทางไม่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน
เช่นในข้อ 7) “การป้องกันมลพิษที่แหล่งกำเนิดซึ่งเป็นต้นทางทำได้ยากเพราะยังไม่เห็นปัญหา ส่วน
การแก้ไขที่ปลายทางจะทำได้ง่ายกว่าเพราะเห็นชัดเจน” มีผู้ที่ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วย 79 คนคิดเป็น
ร้อยละ 53.38 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 46 คนคิดเป็นร้อยละ 31.08 เมื่อรวมกันคิดเป็น คิดเป็นร้อย
ละ 84.46

เมื่อวิเคราะห์แยกกลุ่ม ผลปรากฏดังตารางที่ 4.5 – 4.8

ตารางที่ 4.5 ทศนคติของเจ้าหน้าที่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดต่อการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ
บังคับใช้กฎหมาย

ข้อที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1)	การป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อมให้ได้ผล ต้อง ดำเนินการที่แหล่งกำเนิดหรือ สถานประกอบ การแต่ละแห่ง แทนที่จะเน้นการสร้างระบบ กำจัดหรือบำบัดรวมในตอนท้าย (+)	30 (52.63%)	20 (35.08%)	3 (5.27%)	3 (5.27%)	1 (1.75%)
2)	การมีเจ้าหน้าที่จำนวนที่มาก เพียงพอในการตรวจสอบ แหล่งกำเนิดจะเป็นมาตรการ หรือทางออกที่ดีที่สุดของการ แก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม จากแหล่งกำเนิดต่างๆ ให้สำเร็จ (-)	8 (14.04%)	20 (35.09%)	15 (26.32%)	12 (21.05%)	2 (3.50%)
3)	กฎหมายหรือพระราชบัญญัติที่ เกี่ยวข้องกับจัดการปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่ เป็น“เสือกระดาษ”แต่สามารถ แก้ไขปัญหาได้จริง หากผู้มี หน้าที่ตามกฎหมาย ปฏิบัติโดย ใช้อำนาจหน้าที่อย่างจริงจังไม่ ละเว้นหรือเลือกปฏิบัติ(+)	15 (26.32%)	32 (56.14%)	6 (10.52%)	4 (7.02%)	-
4)	การจัดการปัญหา มลพิษ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนจะเกิดได้ ก็ต่อเมื่อผู้ประกอบการต่างๆ มี จิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อ สังคม(+)	44 (77.20%)	12 (21.05%)	1 (1.75%)	-	-

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
5)	ในการป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ถ้าผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ใช้หลักวิทยาศาสตร์ด้านเดียวโดยไม่ใช้หลักกฎหมายย่อมไม่ได้ผล(+)	18 (31.58%)	25 (43.86%)	9 (15.79%)	4 (7.02%)	1 (1.75%)
6)	การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และสามารถตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ได้จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพลดลงและล่าช้าไม่ทันการณ์(-)	8 (14.04%)	15 (26.32%)	18 (31.58%)	11 (19.30%)	5 (8.76%)
7)	การป้องกันมลพิษที่แหล่งกำเนิดซึ่งเป็นต้นทางทำได้ยากเพราะยังไม่เห็นปัญหา ส่วนการแก้ไขที่ปลายทางจะทำได้ยากกว่าเพราะเห็นชัดเจน(-)	3 (5.27%)	5 (8.76%)	7 (12.29%)	33 (57.89%)	9 (15.79%)
8)	การเพิ่มขึ้นของคดีหรือจำนวนผู้ถูกลงโทษที่เกี่ยวข้องกับการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องชี้วัดถึงความสำเร็จในการบังคับใช้กฎหมาย เพราะแสดงให้เห็นว่ามีการตรวจสอบทั่วถึงมากขึ้น(-)	3 (5.26%)	16 (28.07%)	14 (24.56%)	21 (36.84%)	3 (5.27%)

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อ ที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
9)	เมื่อตรวจสอบพบปัญหาการ , กระทำผิดกฎหมายด้านมลพิษ สิ่งแวดล้อมขึ้น ความสำเร็จใน การแก้ไขโดยการบังคับใช้ กฎหมายขึ้นอยู่กับผู้บริหารของ หน่วยงานเป็นส่วนสำคัญเพียงผู้ , เดียว(-)	4 (7.02%)	2 (3.51%)	15 (26.31%)	26 (45.62%)	10 (17.54%)
10)	สังคมไทยเป็นสังคมที่การบังคับ ใช้กฎหมายด้านมลพิษ สิ่งแวดล้อมแก่สถาน ประกอบการได้ผลดีมาก เพราะ ผู้ประกอบการมักไม่กล้าทำผิด กฎหมายหรือขัดคำสั่ง (-)	2 (3.51%)	8 (14.03%)	20 (35.09%)	21 (36.84%)	6 (10.53%)
11)	การฝึกอบรมหรือชี้แจงเพื่อให้ ความรู้เรื่องข้อกฎหมายด้านการ ควบคุมมลพิษแก่ผู้ประกอบการ ถือเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญใน การส่งเสริมการบังคับใช้ กฎหมายให้ได้ผล(+)	8 (14.04%)	26 (45.61%)	15 (26.32%)	8 (14.03%)	-

ตารางที่ 4.6 ทศนคติของเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดต่อการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย

ข้อ ที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
1)	การป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อมให้ได้ผล ต้อง ดำเนินการที่แหล่งกำเนิดหรือ สถานประกอบ การแต่ละแห่ง แทนที่จะเน้นการสร้างระบบ กำจัดหรือบำบัดรวมใน ตอนท้าย(+)	18 (75%)	6 (25%)	-	-	-
2)	การมีเจ้าหน้าที่จำนวนมาก เพียงพอในการตรวจสอบ แหล่งกำเนิดจะเป็นมาตรการ หรือทางออกที่ดีที่สุดของการ แก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม จากแหล่งกำเนิดต่างๆ ให้สำเร็จ (-)	2 (8.33%)	3 (12.5%)	4 (16.67%)	5 (20.83%)	10 (41.67%)
3)	กฎหมายหรือพระราชบัญญัติที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหา มลพิษสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ใน ปัจจุบันไม่เป็น“เสือกระดาษ” แต่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้จริง หากผู้มีหน้าที่ตามกฎหมาย ปฏิบัติโดยใช้อำนาจหน้าที่ อย่างจริงจังไม่ละเว้นหรือเลือก ปฏิบัติ(+)	9 (37.50%)	9 (37.50%)	4 (16.67%)	-	2 (8.33%)

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อ ที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
4)	การจัดการปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนจะเกิด ได้ก็ต่อเมื่อผู้ประกอบการ ต่างๆมีจิตสำนึกที่ดีและ รับผิดชอบต่อสังคม(+)	21 (87.50%)	3 (12.50%)	-	-	-
5)	ในการป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ถ้าผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ใช้หลักรัฐศาสตร์ด้านเดียวโดยไม่ใช้หลักกฎหมายย่อมไม่ได้ผล(+)	13 (54.17%)	9 (37.50%)	2 (8.33%)	-	-
6)	การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และสามารถตรวจสอบการใช้ อำนาจของเจ้าหน้าที่ได้จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพลดลงและล่าช้า ไม่ทันการณ์(-)	1 (4.17%)	-	1 (4.17%)	8 (33.33%)	14 (58.33%)
7)	การป้องกันมลพิษที่แหล่งกำเนิดซึ่งเป็นต้นทางทำได้ยากเพราะยังไม่เห็นปัญหาล้วนการแก้ไขที่ปลายทางจะทำได้ง่ายกว่าเพราะเห็นชัดเจน (-)	-	2 (8.33%)	-	8 (33.33%)	14 (58.34%)

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อ ที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
8)	การเพิ่มขึ้นของคดี/หรือ จำนวนผู้ถูกลงโทษที่เกี่ยวข้อง กับการฝ่าฝืนกฎหมายที่ เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องชี้วัดถึงความสำเร็จ ในการบังคับใช้กฎหมาย เพราะแสดงให้เห็นว่ามีการ ตรวจสอบทั่วถึงมากขึ้น(-)	-	4	6	3	11
		-	(16.67%)	(25.00%)	(12.50%)	(45.83%)
9)	เมื่อตรวจสอบพบปัญหาการ กระทำผิดกฎหมายด้านมลพิษ สิ่งแวดล้อมขึ้น ความสำเร็จใน การแก้ไขโดยการบังคับใช้ กฎหมายขึ้นอยู่กับผู้บริหาร ของหน่วยงานเป็นส่วนสำคัญ เพียงผู้เดียว(-)	-	2	2	8	12
		-	(8.33%)	(8.33%)	(33.34%)	(50.00%)
10)	สังคมไทยเป็นสังคมที่การ บังคับใช้กฎหมายด้านมลพิษ สิ่งแวดล้อมแก่สถาน ประกอบการได้ผลดีมาก เพราะ ผู้ประกอบการมักไม่ กล้าทำผิดกฎหมายหรือขัด คำสั่ง (-)	-	-	3	9	12
		-	-	(12.50%)	(37.50%)	(50.00%)

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อ ที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
11)	การฝึกอบรมหรือชี้แจงเพื่อให้ ความรู้เรื่องข้อกฎหมายด้าน การควบคุมมลพิษแก่ ผู้ประกอบการถือเป็นขั้นตอน ที่สำคัญในการส่งเสริมการป้ กับใช้กฎหมายให้ได้ผล(+)	14 (58.33%)	4 (16.67%)	4 (16.67%)	2 (8.33%)	-

ตารางที่ 4.7 ทศนคติของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดต่อการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบังคับใช้
กฎหมาย

ข้อ ที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
1)	การป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อมให้ได้ผล ต้อง ดำเนินการที่แหล่งกำเนิดหรือ สถานประกอบ การแต่ละแห่ง แทนที่จะเน้นการสร้างระบบ กำจัดหรือบำบัดรวมใน ตอนท้าย(+)	16 (53.33%)	14 (46.67%)	-	-	-

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อ ที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
2)	การมีเจ้าหน้าที่จำนวนมาก เพียงพอในการตรวจสอบ แหล่งกำเนิดจะเป็นมาตรการหรือ ทางออกที่ดีที่สุดของการแก้ไข ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมจาก แหล่งกำเนิดต่างๆให้สำเร็จ(-)	3 (10.00%)	11 (36.67%)	7 (23.33%)	9 (30.00%)	-
3)	กฎหมายหรือพระราชบัญญัติที่ เกี่ยวข้องกับจัดการปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่ เป็น“เสือกระดาษ”แต่สามารถ แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้จริง หากผู้มีหน้าที่ ตามกฎหมาย ปฏิบัติโดยใช้อำนาจ หน้าที่อย่างจริงจังไม่ละเว้นหรือ เลือกปฏิบัติ(+)	10 (33.33%)	15 (50.00%)	3 (10.00%)	2 (6.67%)	-
4)	การจัดการปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนจะเกิดได้ก็ ต่อเมื่อผู้ประกอบการต่างๆมี จิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อ สังคม(+)	21 (70.00%)	9 (30.00%)	-	-	-
5)	ในการป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อม ถ้าผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ ใช้หลักวิทยาศาสตร์ด้านเดียวโดยไม่ ใช้หลักกฎหมายย่อมไม่ได้ผล(+)	9 (30.00%)	19 (63.33%)	2 (6.67%)	-	-

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อ ที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
6)	การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และสามารถตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ได้จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพลดลงและล่าช้าไม่ทันการณ์(-)	4 (13.33%)	6 (20.00%)	3 (10.00%)	8 (26.67%)	9 (30.00%)
7)	การป้องกันมลพิษที่แหล่งกำเนิดซึ่งเป็นต้นทางทำได้ยากเพราะยังไม่เห็นปัญหา ส่วนการแก้ไขที่ปลายทางจะทำได้ง่ายกว่าเพราะเห็นชัดเจน(-)	1 (3.33%)	1 (3.33%)	2 (6.67%)	14 (46.67%)	12 (40.00%)
8)	การเพิ่มขึ้นของคดี/หรือจำนวนผู้ถูกลงโทษที่เกี่ยวข้องกับการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องชี้วัดถึงความสำเร็จในการบังคับใช้กฎหมาย เพราะแสดงให้เห็นว่ามีการตรวจสอบทั่วถึงมากขึ้น(-)	1 (33.33%)	6 (20.00%)	11 (36.67%)	10 (33.33%)	2 (6.67%)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อ ที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
9)	เมื่อตรวจสอบพบปัญหาการ กระทำผิดกฎหมายด้านมลพิษ สิ่งแวดล้อมขึ้น ความสำเร็จใน การแก้ไขโดยการบังคับใช้ กฎหมายขึ้นอยู่กับผู้บริหารของ หน่วยงานเป็นส่วนสำคัญเพียงผู้ เดียว(-)	2 (6.67%)	8 (26.67%)	3 (10.00%)	15 (50.00%)	2 (6.66%)
10)	สังคมไทยเป็นสังคมที่การบังคับ ใช้กฎหมายด้านมลพิษ สิ่งแวดล้อมแก่สถาน ประกอบการได้ผลดีมาก เพราะ ผู้ประกอบการมักไม่กล้าทำผิด กฎหมายหรือขัดคำสั่ง (-)	1 (3.33%)	-	8 (26.67%)	14 (46.67%)	7 (23.33%)
11)	การฝึกอบรมหรือชี้แจงเพื่อให้ ความรู้เรื่องข้อกฎหมายด้านการ ควบคุมมลพิษแก่ผู้ประกอบการ ถือเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญใน การส่งเสริมการบังคับใช้ กฎหมายให้ได้ผล(+)	3 (10.00%)	17 (56.67%)	5 (16.67%)	3 (10.00%)	2 (6.66%)

ตารางที่ 4.8 ทศนคติของเจ้าหน้าที่เทศบาลต่อการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย

ข้อ ที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
1)	การป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อมให้ได้ ผล ต้อง ดำเนินการที่แหล่งกำเนิดหรือ สถานประกอบ การแต่ละแห่ง แทนที่จะเน้นการสร้างระบบ กำจัดหรือบำบัดรวมใน ตอนท้าย(+)	23 (62.16%)	14 (37.84%)	-	-	-
2)	การมีเจ้าหน้าที่จำนวนมาก เพียงพอในการตรวจสอบ แหล่งกำเนิดจะเป็นมาตรการ หรือทางออกที่ดีที่สุดของการ แก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม จากแหล่งกำเนิดต่างๆให้สำเร็จ (-)	7 (18.92%)	21 (56.76%)	5 (13.51%)	3 (8.11%)	1 (2.70%)
3)	กฎหมายหรือพระราชบัญญัติที่ เกี่ยวข้องกับจัดการปัญหา มลพิษสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ใน ปัจจุบันไม่เป็น“เสือกระดาษ” แต่สามารถแก้ไขปัญหาดังจริง หากผู้มีหน้าที่ตามกฎหมาย ปฏิบัติโดยใช้อำนาจหน้าที่ อย่างจริงจัง ไม่ละเว้นหรือเลือก ปฏิบัติ(+)	12 (32.43%)	21 (56.75%)	2 (5.41%)	2 (5.41%)	-

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อ ที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
4)	การจัดการปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนจะเกิดได้ก็ ต่อเมื่อผู้ประกอบการต่างๆมี จิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อ สังคม(+)	27 (72.97%)	10 (27.03%)	-	-	-
5)	ในการป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ถ้าผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ใช้หลักรัฐศาสตร์ด้านเดียวโดยไม่ใช้หลักกฎหมายย่อมไม่ได้ผล(+)	8 (21.62%)	24 (64.86%)	5 (13.52%)	-	-
6)	การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และสามารถตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ได้จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพลดลงและล่าช้าไม่ทันการณ์(-)	-	10 (27.03%)	13 (35.14%)	12 (32.43%)	2 (5.40%)
7)	การป้องกันมลพิษที่แหล่งกำเนิดซึ่งเป็นต้นทางทำได้ยากเพราะยังไม่เห็นปัญหา ส่วนการแก้ไขที่ปลายทางจะทำได้ง่ายกว่าเพราะเห็นชัดเจน(-)	-	1 (2.70%)	1 (2.70%)	24 (64.87%)	11 (29.73%)

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อ ที่	เนื้อหา/ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
8)	การเพิ่มขึ้นของคดี/หรือจำนวนผู้ ถูกลงโทษที่เกี่ยวข้องกับการฝ่า ฝืนกฎหมายที่เกี่ยวกับมลพิษ สิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องชี้วัดถึง ความสำเร็จในการบังคับใช้ กฎหมาย เพราะแสดงให้เห็นว่ามี การตรวจสอบทั่วถึงมากขึ้น(-)	2 (5.40%)	12 (32.44%)	10 (27.03%)	11 (29.73%)	2 (5.40%)
9)	เมื่อตรวจสอบพบปัญหาการ กระทำผิดกฎหมายด้านมลพิษ สิ่งแวดล้อมขึ้น ความสำเร็จใน การแก้ไขโดยการบังคับใช้ กฎหมายขึ้นอยู่กับผู้บริหารของ หน่วยงานเป็นส่วนสำคัญเพียงผู้ เดียว(-)	1 (2.70%)	7 (18.92%)	8 (21.62%)	17 (45.95%)	4 (10.81%)
10)	สังคมไทยเป็นสังคมที่การบังคับ ใช้กฎหมายด้านมลพิษ สิ่งแวดล้อมแก่สถาน ประกอบการได้ผลดีมาก เพราะ ผู้ประกอบการมักไม่กล้าทำผิด กฎหมายหรือขัดคำสั่ง (-)	2 (5.40%)	5 (13.51%)	7 (18.92%)	16 (43.25%)	7 (18.92%)
11)	การฝึกอบรมหรือชี้แจงเพื่อให้ ความรู้เรื่องข้อกฎหมายด้านการ ควบคุมมลพิษแก่ผู้ประกอบการ ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการ ส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้ ได้ผล(+)	4 (10.81%)	19 (51.35%)	9 (24.32%)	5 (13.51%)	-

จากตารางข้างบนพบว่าเมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นหรือทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างแยกกลุ่มจะมีทิศทางสอดคล้องกันกับกลุ่มใหญ่นั้นคือทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างสำหรับข้อความทัศนคติเชิงบวกจะตอบไปในทางเห็นด้วยอย่างยิ่งหรือเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่และสำหรับข้อความทัศนคติเชิงลบส่วนมากจะตอบไปในทางไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งหรือไม่เห็นด้วย เห็นได้ชัดเจนในบางประเด็น เช่น ประเด็นที่ 4 “การจัดการปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน จะเกิดได้ก็ต่อเมื่อผู้ประกอบการต่างๆ มีจิตสำนึกที่ดีๆ” กลุ่มตัวอย่างจากอุตสาหกรรมมีความเห็น ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง และเห็นด้วย รวมกันถึงร้อยละ 87.71 ส่วนอีก 3 กลุ่มที่เหลือ มีความเห็นในระดับดังกล่าวรวมกันเป็นร้อยละ 100.00 ในขณะที่ข้อความทัศนคติเชิงลบ ในข้อ 7 กลุ่มตัวอย่างจาก สนง.อุตสาหกรรมฯ สนง.สาธารณสุขฯ สนง.ทรัพยากรฯ และเทศบาล มีความเห็นในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และไม่ค่อยเห็นด้วยรวมกันเป็นร้อยละ 73.68, 86.67, 91.67 และ 94.67 ตามลำดับ

2.2 บุคลิกภาพ/ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เป็นองค์ประกอบสำหรับการปฏิบัติงาน

เป็นการประเมินบุคลิกภาพ/ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เป็นปัจจัย/องค์ประกอบสำหรับการปฏิบัติงาน โดยมีข้อความที่แสดงถึงบุคลิกภาพ/ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เป็นเชิงบวก 7 ข้อ และเชิงลบ 3 ข้อ ให้กลุ่มตัวอย่างตอบประเมินความสอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 บุคลิกภาพ/ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เป็นองค์ประกอบสำหรับการปฏิบัติงานของบุคคล

ข้อ ที่	ประเด็น/เนื้อหา	5	4	3	2	1
		ตรงมาก ที่สุด	ตรง ค่อนข้าง มาก	ตรงปาน กลาง	ตรง ค่อนข้าง น้อย	ตรง น้อย ที่สุด
1)	ข้าพเจ้ามีแรงบันดาลใจหรือความ ใฝ่ฝันสูงมากในการทำงานที่ รับผิดชอบเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อ ส่วนรวมมากที่สุด (+)	50 (38.78%)	74 (50%)	23 (15.54%)	1 (0.68%)	-
2)	ข้าพเจ้า รู้สึก หวั่นไหวหรือย่อท้อ ง่ายไม่มีความมุ่งมั่นทางจิตใจ เมื่อ เจอปัญหาอุปสรรคหรือข้อขัดข้อง ในการทำงาน (-)	2 (1.35%)	12 (8.11%)	38 (25.68%)	52 (35.14%)	44 (29.73%)

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อ ที่	ประเด็น/เนื้อหา	5 ตรงมาก ที่สุด	4 ตรง ค่อนข้าง มาก	3 ตรงปาน กลาง	2 ตรง ค่อนข้าง น้อย	1 ตรง น้อย ที่สุด
3)	ข้าพเจ้ามีความคิด ความตั้งใจที่ จะปรับปรุงพัฒนางานให้มีระบบ และมีประสิทธิภาพมากขึ้นอยู่ เสมอเพื่อให้สอดคล้องกับความ เปลี่ยนแปลงของสังคมและของ โลก (+)	44 (29.73%)	82 (55.41%)	21 (14.19%)	1 (0.68%)	-
4)	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในตัวเอง กล้าตัดสินใจในบทบาทที่รับ มอบหมายและพร้อมรับผิดชอบ กับผลที่เกิดขึ้น (+)	41 (21.70%)	86 (58.11%)	21 (14.19%)	-	-
5)	ข้าพเจ้าไม่ชอบการปรึกษาหารือ ร่วมกันกับผู้อื่นในการวิเคราะห์ หาทางแก้ไข ปัญหาเมื่อมีปัญหา อุปสรรค / ข้อขัดข้องเกิดขึ้น เพราะสามารถตัดสินใจได้เอง และเป็นการเสียเวลา (-)	-	5 (3.38%)	23 (15.54%)	60 (40.54%)	60 (40.54%)
6)	ข้าพเจ้าเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นกันเองกับเพื่อน ร่วมงานและต่างหน่วยงาน (+)	35 (23.65%)	90 (60.81%)	23 (15.54%)	-	-
7)	ข้าพเจ้าเป็นผู้มีลักษณะ ประนีประนอม สามารถโน้มน้าว ชักจูงให้ผู้อื่นคล้อยตามได้ดี (+)	19 (12.84%)	60 (40.54%)	65 (43.92%)	4 (2.70%)	-

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อ ที่	ประเด็น/เนื้อหา	5 ตรงมาก ที่สุด	4 ตรง ค่อนข้าง มาก	3 ตรงปาน กลาง	2 ตรง ค่อนข้าง น้อย	1 ตรง น้อย ที่สุด
8)	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่ชอบและรู้สึกว่า เสียเวลาในการประสานงานกับ ผู้อื่นในองค์กรและภายนอก องค์กร (-)	- -	7 (4.73%)	21 (14.19%)	71 (47.97%)	49 (33.11%)
9)	ข้าพเจ้ามีความพยายามทำความ เข้าใจบทบาทที่ชัดเจนและ ตระหนักในความสำคัญของ บทบาทที่ได้รับมอบหมายให้ทำ อยู่เสมอ (+)	30 (20.27%)	105 (70.95%)	13 (8.78%)	- -	- -
10)	ข้าพเจ้ามีการเตรียมตัวพร้อมทั้ง การทำงานในบทบาทที่รับ มอบหมายอยู่เสมอ (+)	28 (18.92%)	100 (67.57%)	18 (12.16%)	2 (1.35%)	- -

จากตารางสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีการประเมินถึงบุคลิกภาพ/ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เป็นปัจจัย/องค์ประกอบสำหรับการปฏิบัติงานของตนเองที่เป็นปัจจัยเชิงบวกไปในทางที่พึงประสงค์คือตอบว่าตรงมากที่สุดหรือตรงค่อนข้างมากเป็นส่วนใหญ่ ที่เห็นได้ชัดเจน อาทิ ข้อ 1) “ข้าพเจ้ามีแรงบันดาลใจหรือความใฝ่ฝันสูงมากในการทำงานที่รับผิดชอบเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด” มีผู้ที่ตอบว่าตรงมากที่สุด 50 คน คิดเป็นร้อยละ 38.78 และตรงค่อนข้างมาก 74 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รวมกันแล้วคิดเป็นร้อยละ 88.78 ข้อ 9) “ข้าพเจ้ามีความพยายามทำความเข้าใจบทบาทที่ชัดเจนและตระหนักในความสำคัญของบทบาทที่ได้รับมอบหมายให้ทำอยู่เสมอ” มีผู้ที่ตอบว่าตรงมากที่สุดและตรงค่อนข้างมากเป็นร้อยละ 20.27 และ 70.95 รวมกันเป็นร้อยละ 91.22

เมื่อวิเคราะห์แยกกลุ่ม ผลปรากฏดังตารางที่ 4.10-4.13

ตารางที่ 4.10 บุคลิกภาพ/ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เป็นปัจจัย/องค์ประกอบสำหรับการปฏิบัติงานของ
บุคคลในกลุ่มตัวอย่างสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

ข้อ ที่	ประเด็น/เนื้อหา	5	4	3	2	1
		ตรงมาก ที่สุด	ตรง ค่อนข้าง มาก	ตรงปาน กลาง	ตรง ค่อนข้าง น้อย	ตรง น้อย ที่สุด
1)	ข้าพเจ้ามีแรงบันดาลใจหรือ ความใฝ่ฝันสูงมากในการ ทำงานที่รับผิดชอบเพื่อให้เกิด ประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด (+)	19 (33.33%)	30 (52.63%)	8 (14.04%)	-	-
2)	ข้าพเจ้า รู้สึก หวั่นไหวหรือย่อ ท้อง่ายไม่มีความมั่นคงทางจิตใจ เมื่อเจอปัญหาอุปสรรคหรือ ข้อขัดข้องในการทำงาน(-)	1 (1.75%)	5 (8.77%)	13 (22.81%)	22 (38.59%)	16 (28.08%)
3)	ข้าพเจ้ามีความคิด ความตั้งใจที่ จะปรับปรุงพัฒนางานให้มี ระบบและมีประสิทธิภาพมาก ขึ้นอยู่เสมอเพื่อให้สอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงของสังคม และของโลก(+)	16 (28.07%)	34 (59.65%)	6 (10.53%)	1 (1.75%)	-
4)	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในตัวเอง กล้าตัดสินใจในบทบาทที่รับ มอบหมายและพร้อมรับผิดชอบ กับผลที่เกิดขึ้น(+)	17 (29.82%)	31 (54.39%)	9 (15.79%)	-	-

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อ ที่	ประเด็น/เนื้อหา	5	4	3	2	1
		ตรงมาก ที่สุด	ตรง ค่อนข้าง มาก	ตรงปาน กลาง	ตรง ค่อนข้าง น้อย	ตรง น้อย ที่สุด
5)	ข้าพเจ้าไม่ชอบการปรึกษาหารือ ร่วมกันกับผู้อื่นในการวิเคราะห์ หาทางแก้ไข ปัญหาเมื่อมีปัญหา อุปสรรค / ข้อขัดข้องเกิดขึ้น เพราะสามารถตัดสินใจได้เอง และเป็นการเสียเวลา(-)	-	3 (5.26%)	5 (8.76%)	22 (38.60%)	27 (47.38%)
6)	ข้าพเจ้าเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ ดี มีความเป็นกันเองกับเพื่อน ร่วมงานและต่างหน่วยงาน(+)	8 (14.04%)	37 (64.91%)	12 (21.05%)	-	-
7)	ข้าพเจ้าเป็นผู้มีลักษณะ ประนีประนอม สามารถโน้มน้าวชักจูงให้ผู้อื่นคล้อยตามได้ดี (+)	5 (8.77%)	25 (43.86%)	25 (43.86%)	2 (3.51%)	-
8)	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่ชอบและรู้สึกว่า เสียเวลาในการประสานงานกับ ผู้อื่นในองค์กรและภายนอก องค์กร(-)	-	1 (1.75%)	14 (24.56%)	25 (43.86%)	17 (29.82%)
9)	ข้าพเจ้ามีความพยายามทำความเข้าใจ บทบาทที่ชัดเจนและ ตระหนักในความสำคัญของ บทบาทที่ได้รับมอบหมายให้ ทำอยู่เสมอ(+)	11 (19.30%)	42 (73.68%)	4 (7.02%)	-	-
10)	ข้าพเจ้ามีการเตรียมตัวพร้อมทั้ง การทำงานในบทบาทที่รับ มอบหมายอยู่เสมอ(+)	9 (15.79%)	45 (78.95%)	3 (5.26%)	-	-

ตารางที่ 4.11 บุคลิกภาพ/ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เป็นปัจจัย/องค์ประกอบสำหรับการปฏิบัติงานของ
บุคคลในกลุ่มตัวอย่างสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

ข้อ ที่	ประเด็น/เนื้อหา	5 ตรงมาก ที่สุด	4 ตรง ค่อนข้าง มาก	3 ตรงปาน กลาง	2 ตรง ค่อนข้าง น้อย	1 ตรง น้อย ที่สุด
1)	ข้าพเจ้ามีแรงบันดาลใจหรือความ ใฝ่ฝันสูงมากในการทำงานที่ รับผิดชอบเพื่อให้เกิดประโยชน์ ต่อส่วนรวมมากที่สุด(+)	14 (58.33%)	8 (33.33%)	2 (8.34%)	-	-
2)	ข้าพเจ้า รู้สึก หวั่นไหวหรือย่อ ท้อง่ายไม่มีความมั่นคงทางจิตใจ เมื่อเจอปัญหาอุปสรรคหรือ ข้อขัดข้องในการทำงาน(-)	-	1 (4.17%)	1 (4.17%)	12 (50.00%)	10 (41.66%)
3)	ข้าพเจ้ามีความคิดความตั้งใจที่จะ ปรับปรุงพัฒนางานให้มีระบบ และมีประสิทธิภาพมากขึ้นอยู่ เสมอเพื่อให้สอดคล้องกับความ เปลี่ยนแปลงของสังคมและของ โลก(+)	13 (54.17%)	9 (37.50%)	2 (8.33%)	-	-
4)	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในตัวเอง กล้าตัดสินใจในบทบาทที่รับ มอบหมายและพร้อมรับผิดชอบ กับผลที่เกิดขึ้น(+)	10 (41.66%)	11 (45.84%)	3 (12.50%)	-	-

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ข้อ ที่	ประเด็น/เนื้อหา	5	4	3	2	1
		ตรงมาก ที่สุด	ตรง ค่อนข้าง มาก	ตรงปาน กลาง	ตรง ค่อนข้าง น้อย	ตรง น้อย ที่สุด
5)	ข้าพเจ้าไม่ชอบการปรึกษาหารือ ร่วมกันกับผู้อื่นในการวิเคราะห์ หาทางแก้ไข ปัญหาเมื่อมีปัญหา อุปสรรค / ข้อขัดข้องเกิดขึ้น เพราะสามารถตัดสินใจได้เอง และเป็นการเสียเวลา(-)	-	-	3 (12.50%)	7 (29.17%)	14 (58.33%)
6)	ข้าพเจ้าเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ ดี มีความเป็นกันเองกับเพื่อน ร่วมงานและต่างหน่วยงาน(+)	10 (41.66%)	12 (50.00%)	2 (8.34%)	-	-
7)	ข้าพเจ้าเป็นผู้มีลักษณะ ประนีประนอม สามารถโน้มน้าวชักจูงให้ผู้อื่นคล้อยตามได้ดี (+)	9 (37.50%)	3 (12.50%)	12 (50.00%)	-	-
8)	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่ชอบและรู้สึกว่า เสียเวลาในการประสานงานกับ ผู้อื่นในองค์กรและภายนอก องค์กร(-)	-	-	1 (4.16%)	12 (50.00%)	11 (45.84%)
9)	ข้าพเจ้ามีความพยายามทำความ เข้าใจบทบาทที่ชัดเจนและ ตระหนักในความสำคัญของ บทบาทที่ได้รับมอบหมายให้ทำ อยู่เสมอ(+)	10 (41.66%)	12 (50.00%)	2 (8.34%)	-	-
10)	ข้าพเจ้ามีการเตรียมตัวพร้อมกับ การทำงานในบทบาทที่รับ มอบหมายอยู่เสมอ(+)	10 (41.66%)	11 (45.84%)	3 (12.50%)	-	-

ตารางที่ 4.12 บุคลิกภาพ/ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เป็นปัจจัยองค์ประกอบสำหรับการปฏิบัติงานของ
บุคคลในกลุ่มตัวอย่างสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

ข้อ ที่	ประเด็น/เนื้อหา	5	4	3	2	1
		ตรงมาก ที่สุด	ตรง ค่อนข้าง มาก	ตรงปาน กลาง	ตรง ค่อนข้าง น้อย	ตรง น้อย ที่สุด
1)	ข้าพเจ้ามีแรงบันดาลใจหรือ ความใฝ่ฝันสูงมากในการ ทำงานที่รับผิดชอบเพื่อให้เกิด ประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด (+)	9 (30.00%)	14 (46.67%)	6 (20.00%)	1 (3.33%)	-
2)	ข้าพเจ้ารู้สึก หวันไหวหรือย่อ ท้อง่ายไม่มีความมุ่งมั่นทางจิตใจ เมื่อเจอปัญหาอุปสรรคหรือ ข้อขัดข้องในการทำงาน(-)	-	2 (6.67%)	10 (33.33%)	7 (23.33%)	11 (36.67%)
3)	ข้าพเจ้ามีความคิด ความตั้งใจที่ จะปรับปรุงพัฒนางานให้มี ระบบและมีประสิทธิภาพมาก ขึ้นอยู่เสมอเพื่อให้สอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงของสังคม และของโลก(+)	5 (16.67%)	19 (63.33%)	6 (20.00%)	-	-
4)	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในตัวเอง กล้าตัดสินใจในบทบาทที่รับ มอบหมายและพร้อมรับผิดชอบ กับผลที่เกิดขึ้น(+)	5 (16.67%)	21 (70.00%)	4 (13.33%)	-	-

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ข้อ ที่	ประเด็น/เนื้อหา	5 ตรงมาก ที่สุด	4 ตรง ค่อนข้าง มาก	3 ตรงปาน กลาง	2 ตรง ค่อนข้าง น้อย	1 ตรง น้อย ที่สุด
5)	ข้าพเจ้าไม่ชอบการปรึกษาหารือ ร่วมกันกับผู้อื่นในการวิเคราะห์ หาทางแก้ไข ปัญหาเมื่อมีปัญหา อุปสรรค /ข้อขัดข้องเกิดขึ้น เพราะ สามารถตัดสินใจได้เองและเป็น การเสียเวลา(-)	-	1 (3.33%)	6 (20.00%)	13 (43.34%)	10 (33.33%)
6)	ข้าพเจ้าเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ ดี มีความเป็นกันเองกับเพื่อน ร่วมงานและต่างหน่วยงาน(+)	7 (23.33%)	18 (60.00%)	5 (16.67%)	-	-
7)	ข้าพเจ้าเป็นผู้มีลักษณะ ประนีประนอม สามารถโน้มน้าวชักจูงให้ผู้อื่นคล้อยตามได้ดี (+)	3 (10.00%)	12 (40.00%)	14 (46.67%)	1 (3.33%)	-
8)	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่ชอบและรู้สึกว่า เสียเวลาในการประสานงานกับ ผู้อื่นในองค์กรและภายนอก องค์กร(-)	-	3 (10.00%)	3 (10.00%)	12 (40.00%)	12 (40.00%)
9)	ข้าพเจ้ามีความพยายามทำความเข้าใจบทบาทที่ชัดเจนและ ตระหนักในความสำคัญของ บทบาทที่ได้รับมอบหมายให้ ทำอยู่เสมอ(+)	3 (10.00%)	24 (80.00%)	3 (10.00%)	-	-
10)	ข้าพเจ้ามีการเตรียมตัวพร้อมทั้ง การทำงานในบทบาทที่รับ มอบหมายอยู่เสมอ(+)	3 (10.00%)	21 (70.00%)	5 (16.67%)	1 (3.33%)	-

ตารางที่ 4.13 บุคลิกภาพ/ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เป็นปัจจัยประกอบสำหรับการปฏิบัติงานของบุคคล
ในกลุ่มตัวอย่างสำนักงานเทศบาล

ข้อ ที่	ประเด็น/เนื้อหา	5 ตรงมาก ที่สุด	4 ตรง ค่อนข้าง มาก	3 ตรงปาน กลาง	2 ตรง ค่อนข้าง น้อย	1 ตรง น้อย ที่สุด
1)	ข้าพเจ้ามีแรงบันดาลใจหรือ ความใฝ่ฝันสูงมากในการ ทำงานที่รับผิดชอบเพื่อให้เกิด ประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด (+)	8 (21.62%)	22 (59.46%)	7 (18.92%)	-	-
2)	ข้าพเจ้า รู้สึก ห่วง ไหวหรือย่อ ท้อง่ายไม่มีความมุ่งมั่นทางจิตใจ เมื่อเจอปัญหาอุปสรรคหรือ ข้อขัดข้องในการทำงาน(-)	1 (2.70%)	4 (10.81%)	14 (37.84%)	11 (29.73%)	7 (18.92%)
3)	ข้าพเจ้ามีความคิด ความตั้งใจที่ จะปรับปรุงพัฒนางานให้มี ระบบและมีประสิทธิภาพมาก ขึ้นอยู่เสมอเพื่อให้สอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงของสังคม และของโลก(+)	10 (27.03%)	20 (54.05%)	7 (18.92%)	-	-
4)	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในตัวเอง กล้าตัดสินใจในบทบาทที่รับ มอบหมายและพร้อมรับผิดชอบ กับผลที่เกิดขึ้น(+)	9 (24.32%)	23 (62.16%)	5 (13.51%)	-	-

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ข้อ ที่	ประเด็น/เนื้อหา	5	4	3	2	1
		ตรงมาก ที่สุด	ตรง ค่อนข้าง มาก	ตรงปาน กลาง	ตรง ค่อนข้าง น้อย	ตรง น้อย ที่สุด
5)	ข้าพเจ้าไม่ชอบการปรึกษาหารือ ร่วมกันกับผู้อื่นในการวิเคราะห์ หาทางแก้ไข ปัญหาเมื่อมีปัญหา อุปสรรค /ข้อขัดข้องเกิดขึ้น เพราะ สามารถตัดสินใจได้เองและเป็น การเสียเวลา(-)	-	6 (16.22%)	9 (24.32%)	13 (35.14%)	9 (24.32%)
6)	ข้าพเจ้าเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ ดี มีความเป็นกันเองกับเพื่อน ร่วมงานและต่างหน่วยงาน(+)	10 (27.03%)	23 (62.16%)	4 (10.81%)	-	-
7)	ข้าพเจ้าเป็นผู้มีลักษณะ ประนีประนอม สามารถโน้มน้าวชักจูงให้ผู้อื่นคล้อยตามได้ดี (+)	2 (5.40%)	20 (54.06%)	14 (37.84%)	1 (2.70%)	-
8)	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่ชอบและรู้สึกว่า เสียเวลาในการประสานงานกับ ผู้อื่นในองค์กรและภายนอก องค์กร(-)	-	3 (8.11%)	3 (8.11%)	22 (59.46%)	9 (24.32%)
9)	ข้าพเจ้ามีความพยายามทำความเข้าใจบทบาทที่ชัดเจนและ ตระหนักในความสำคัญของ บทบาทที่ได้รับมอบหมายให้ ทำอยู่เสมอ(+)	6 (16.22%)	26 (70.27%)	4 (10.82%)	1 (2.70%)	-
10)	ข้าพเจ้ามีการเตรียมตัวพร้อมกับการ ทำงานในบทบาทที่รับ มอบหมายอยู่เสมอ(+)	6 (16.22%)	23 (62.16%)	7 (18.92%)	1 (2.70%)	-

จากตารางข้างบนสรุปได้ว่าบุคลิกภาพ/ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เป็นปัจจัยองค์ประกอบสำหรับการปฏิบัติงานของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ทั้ง 4 กลุ่ม มีแนวโน้มใกล้เคียงกันกล่าวคือ ส่วนมากกลุ่มตัวอย่างมีบุคลิกภาพ/ปัจจัยทางจิตวิทยาเชิงบวกอยู่ในระดับค่าตอบสูงหรือปานกลาง ส่วนบุคลิกภาพ/ปัจจัยทางจิตวิทยาฯ เชิงลบ จะอยู่ในระดับค่าตอบน้อยหรือน้อยที่สุด ประเด็นที่เห็นชัดเจน อาทิ ข้อ 9) “ข้าพเจ้ามีความพยายามทำความเข้าใจบทบาทที่ชัดเจนและตระหนักในความสำคัญของบทบาทที่ได้รับมอบหมายให้ทำอยู่เสมอ” พบว่าในกลุ่มตัวอย่างของ สนง. ทรัพยากรฯ จังหวัด สาธารณสุขจังหวัด อุตรากรรมจังหวัด ตอบว่าตรงมากที่สุดและตรงก่อนข้างมาก รวมกันเป็นร้อยละ 91.66, 90.00, 92.98 และ 86.49 ตามลำดับ และในกลุ่มของสำนักงานทรัพยากรฯ จังหวัด มีปัจจัยตาม ข้อ 1) “ข้าพเจ้ามีแรงบันดาลใจหรือความใฝ่ฝันสูงมากในการทำงานที่รับผิดชอบเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด” โดยตอบว่าตรงมากที่สุดหรือตรงก่อนข้างมากเป็นร้อยละ 58.33 และร้อยละ 33.33 รวมเป็นร้อยละ 91.66

2.3 ศักยภาพด้านประสบการณ์/ความพร้อมในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการควบคุมมลพิษสิ่งแวดล้อม/หรืออนามัยสิ่งแวดล้อมด้วยการบังคับใช้กฎหมาย

การศึกษาถึงประสบการณ์ หรือความพร้อม ในการปฏิบัติงาน มีประเด็นดังนี้

2.3.1 ประสบการณ์ในการตรวจสอบ/ควบคุมมลพิษ

1) การควบคุมป้องกันมลพิษสิ่งแวดล้อม หรืออนามัยสิ่งแวดล้อม โดยการตรวจสอบแหล่งกำเนิด/สถานประกอบการ

2) ประสบการณ์ในการตรวจสอบ แหล่งกำเนิด/สถานประกอบการ กรณีเรื่องร้องเรียน เพื่อควบคุม ป้องกันปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อมหรืออนามัยสิ่งแวดล้อม

2.3.2 ประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกอบรม ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันมลพิษสิ่งแวดล้อม

2.3.3 ความพร้อมด้วยการมีอุปกรณ์เครื่องมือในการตรวจวัด/ตรวจสอบปัญหามลพิษ

2.3.4 ประสิทธิภาพในการตรวจสอบ/ควบคุมมลพิษ ปรากฏผลดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ประสิทธิภาพในการทำงานตรวจสอบ/ควบคุมมลพิษ

ประสิทธิภาพ	ไม่มี	ประสิทธิภาพ 1-5 ปี	ประสิทธิภาพ 6-10 ปี	ประสิทธิภาพ 11-15 ปี	ประสิทธิภาพ > 15 ปี	รวม
1. การควบคุม						
ป้องกันมลพิษ						
สิ่งแวดล้อม โดย	9	47	31	22	39	148
การตรวจสอบ	(6.08 %)	(31.71 %)	(20.95 %)	(14.86 %)	(26.39 %)	(100 %)
แหล่งกำเนิด						
2. การตรวจสอบ						
แหล่งกำเนิด	8	51	27	24	38	148
กรณีเรื่อง	(5.41 %)	(34.46 %)	(18.24 %)	(16.22 %)	(25.68 %)	(100 %)
ร้องเรียน						

เมื่อวิเคราะห์แยกกลุ่ม ผลปรากฏดังตารางที่ 4.15- ตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.15 ประสิทธิภาพในการทำงานตรวจสอบ/ควบคุมมลพิษของกลุ่มตัวอย่างจากสำนักงาน
อุตสาหกรรมจังหวัด

ประสิทธิภาพ	ไม่มี	ประสิทธิภาพ 1-5 ปี	ประสิทธิภาพ 6-10 ปี	ประสิทธิภาพ 11-15 ปี	ประสิทธิภาพ > 15 ปี	รวม
1. การควบคุม	-	10	12	10	25	57
ป้องกันมลพิษ		(17.54%)	(21.05%)	(17.54%)	(43.86%)	(100%)
สิ่งแวดล้อม						
โดยการ						
ตรวจสอบ						
แหล่งกำเนิด						
2. การตรวจสอบ	-	10	10	10	27	57
แหล่งกำเนิด		(17.54%)	(17.54%)	(17.54%)	(47.37%)	(100%)
กรณีเรื่อง						
ร้องเรียน						

ตารางที่ 4.16 ประสิทธิภาพในการทำงานตรวจสอบ/ควบคุมมลพิษของกลุ่มตัวอย่างจากสำนักงาน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.)

ประสิทธิภาพ	ไม่มี	ประสิทธิภาพ	ประสิทธิภาพ	ประสิทธิภาพ	ประสิทธิภาพ	รวม
		1-5 ปี	6-10 ปี	11-15 ปี	> 15 ปี	
1. การควบคุม ป้องกันมลพิษ สิ่งแวดล้อมโดย การตรวจสอบ แหล่งกำเนิด	-	6 (25.00%)	5 (20.83%)	8 (33.33%)	5 (20.84%)	24 (100%)
2. การตรวจสอบ แหล่งกำเนิด กรณีเรื่อง ร้องเรียน	-	6 (25.00%)	6 (25.00%)	9 (37.50%)	3 (12.50%)	24 (100%)

ตารางที่ 4.17 ประสิทธิภาพในการทำงานตรวจสอบ/ควบคุมมลพิษของกลุ่มตัวอย่างจากสำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัด(สสจ.)

ประสิทธิภาพ	ไม่มี	ประสิทธิภาพ	ประสิทธิภาพ	ประสิทธิภาพ	ประสิทธิภาพ	รวม
		1-5 ปี	6-10 ปี	11-15 ปี	> 15 ปี	
1. การควบคุม ป้องกันมลพิษ สิ่งแวดล้อม โดยการ ตรวจสอบ แหล่งกำเนิด	4 (13.33%)	12 (40.00%)	8 (26.67%)	1 (3.33%)	5 (16.67%)	30 (100%)
2. การตรวจสอบ แหล่งกำเนิด/ กรณีเรื่อง ร้องเรียน	3 (10.00%)	14 (46.67%)	7 (23.33%)	1 (3.33%)	5 (16.67%)	30 (100%)

ตารางที่ 4.18 ประสิทธิภาพในการทำงานตรวจสอบ/ควบคุมมลพิษของกลุ่มตัวอย่างจากสำนักงานเทศบาล

ประสิทธิภาพ	ไม่มี	ประสิทธิภาพ	ประสิทธิภาพ	ประสิทธิภาพ	ประสิทธิภาพ	รวม
		1-5 ปี	6-10 ปี	11-15 ปี	> 15 ปี	
1. การควบคุม ป้องกันมลพิษ สิ่งแวดล้อม โดยการ ตรวจสอบ แหล่งกำเนิด	5 (13.51%)	19 (51.35%)	6 (16.22%)	3 (8.11%)	4 (10.81%)	37 (100%)
2. การตรวจสอบ แหล่งกำเนิด/ กรณีเรื่อง ร้องเรียน	5 (13.51%)	21 (56.76%)	4 (10.81%)	4 (10.81%)	3 (8.11%)	37 (100%)

จากตารางที่ 4.14-4.18 ข้างบนสรุปได้ว่า โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดส่วนมาก มีประสิทธิภาพในการทำงานควบคุมป้องกันมลพิษ โดยการตรวจสอบแหล่งกำเนิดและการตรวจสอบแหล่งกำเนิดกรณีเรื่องร้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 93.92 และ 94.59 ตามลำดับ และพบว่าส่วนมากมีประสิทธิภาพในช่วงระยะเวลา 1-5 ปี ทั้ง 2 ด้าน โดยจำนวนผู้ที่ไม่มีประสิทธิภาพคิดเป็นร้อยละ 6.08 และ 5.41 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่าในกลุ่มบุคลากรสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทุกคนมีประสิทธิภาพในการทำงานทั้ง 2 ด้าน (ไม่มีผู้ที่ไม่มีความมีประสิทธิภาพ) โดยส่วนมากมีประสิทธิภาพ 1-5 ปี ส่วนในกลุ่มสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและเทศบาล มีผู้ที่ไม่มีความประสิทธิภาพในด้านการตรวจสอบแหล่งกำเนิด เป็นร้อยละ 13.33 และ 13.51 ตามลำดับ และผู้ที่ไม่มีความประสิทธิภาพในการตรวจสอบแหล่งกำเนิดกรณีเรื่องร้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และ 13.57 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าบุคลากรปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีปัญหาการร้องเรียนปัญหามลพิษหรือมีการย้ายพื้นที่ไปที่อื่นหรือมีการเปลี่ยนตำแหน่งงาน

กรณีตอบว่ามีประสิทธิภาพ มีปริมาณจำนวนเรื่องที่ตรวจสอบดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ปริมาณจำนวนเรื่องที่มีประสบการณ์ตรวจสอบมลพิษ

ประเภทประสบการณ์	ปริมาณจำนวนเรื่องที่ตรวจสอบ				รวม
	1 - 25 เรื่อง	26 - 50 เรื่อง	51 - 75 เรื่อง	มากกว่า 75 เรื่อง	
1. การตรวจสอบที่ แหล่งกำเนิดในการ ควบคุมป้องกัน มลพิษ	52 (37.41%)	26 (18.70%)	6 (4.31%)	55 (39.57%)	139 (100%)
2. การตรวจสอบ แหล่งกำเนิดกรณี เรื่องร้องเรียน	52 (37.14%)	21 (15.00%)	15 (10.71%)	52 (37.14%)	140 (100%)

จากตารางสรุปได้ว่า ประสบการณ์ การตรวจสอบแหล่งกำเนิดในการควบคุมมลพิษ ส่วนมากมีปริมาณเรื่องที่ตรวจสอบมากกว่า 75 เรื่อง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 39.57 รองลงมาเป็นจำนวน 1-25 เรื่อง 52 คน คิดเป็นร้อยละ 37.41 ส่วนน้อยที่สุดเป็น 51-75 เรื่อง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.31 ส่วนประสบการณ์ในการตรวจสอบแหล่งกำเนิดกรณีเรื่องร้องเรียน พบว่า ส่วนมากมีปริมาณเรื่องที่ตรวจสอบจำนวน 1-25 เรื่อง และจำนวนมากกว่า 75 เรื่อง เท่ากันจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 37.14 ส่วนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 51-75 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 10.71

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม ปรากฏดังตารางที่ 4.20-4.23

ตารางที่ 4.19 ปริมาณจำนวนเรื่องที่มีประสบการณ์ตรวจสอบมลพิษ

ประเภทประสบการณ์	ปริมาณจำนวนเรื่องที่ตรวจสอบ				รวม
	1 - 25 เรื่อง	26 - 50 เรื่อง	51 - 75 เรื่อง	มากกว่า 75 เรื่อง	
1. การตรวจสอบที่ แหล่งกำเนิดในการ ควบคุมป้องกัน มลพิษ	52 (37.41%)	26 (18.70%)	6 (4.31%)	55 (39.57%)	139 (100%)
2. การตรวจสอบ แหล่งกำเนิดกรณี ร้องเรียน	52 (37.14%)	21 (15.00%)	15 (10.71%)	52 (37.14%)	140 (100%)

จากตารางสรุปได้ว่า ประสบการณ์ การตรวจสอบแหล่งกำเนิดในการควบคุมมลพิษ ส่วนมากมีปริมาณเรื่องที่ตรวจสอบมากกว่า 75 เรื่อง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 39.57 รองลงมาเป็นจำนวน 1-25 เรื่อง 52 คน คิดเป็นร้อยละ 37.41 ส่วนน้อยที่สุดเป็น 51-75 เรื่อง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.31 ส่วนประสบการณ์ในการตรวจสอบแหล่งกำเนิดกรณีร้องเรียน พบว่า ส่วนมากมีปริมาณเรื่องที่ตรวจสอบจำนวน 1-25 เรื่อง และจำนวนมากกว่า 75 เรื่อง เท่ากันจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 37.14 ส่วนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 51-75 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 10.71

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม ปรากฏดังตารางที่ 4.20-4.23

ตารางที่ 4.20 ปริมาณจำนวนเรื่องที่ตรวจสอบของกลุ่มตัวอย่างจาก สนง. อุตสาหกรรมจังหวัด

ประเภทประสบการณ์	ปริมาณจำนวนเรื่องที่ตรวจสอบ				รวม
	1 - 25 เรื่อง	26 - 50 เรื่อง	51 - 75 เรื่อง	มากกว่า 75 เรื่อง	
1. การตรวจสอบที่ แหล่งกำหนดในการ ควบคุมป้องกัน มลพิษ	9 (15.79%)	7 (12.28%)	3 (5.26%)	38 (66.67%)	57 (100%)
2. การตรวจสอบ แหล่งกำเนิดกรณี เรื่องร้องเรียน	10 (17.54%)	5 (8.77%)	6 (10.53%)	36 (63.16%)	57 (100%)

ตารางที่ 4.21 ปริมาณจำนวนเรื่องที่ตรวจสอบมลพิษของกลุ่มตัวอย่างจาก
สนง. ทรัพยากรธรรมชาติฯ จังหวัด

ประเภทประสบการณ์	ปริมาณจำนวนเรื่องที่ตรวจสอบ				รวม
	1 - 25 เรื่อง	26 - 50 เรื่อง	51 - 75 เรื่อง	มากกว่า 75 เรื่อง	
1. การตรวจสอบที่ แหล่งกำหนดในการ ควบคุมป้องกัน มลพิษ	7 (29.17%)	8 (33.33%)	2 (8.33%)	7 (29.17%)	24 (100%)
2. การตรวจสอบ แหล่งกำเนิดกรณี เรื่องร้องเรียน	3 (12.50%)	7 (29.16%)	6 (25.00%)	8 (33.33%)	24 (100%)

ตารางที่ 4.22 ปริมาณจำนวนเรื่องที่ตรวจสอบมลพิษของกลุ่มตัวอย่างจาก สนง. สาธารณสุข
จังหวัด

ประเภทประสบการณ์	ปริมาณจำนวนเรื่องที่ตรวจสอบ				รวม
	1 - 25 เรื่อง	26 - 50 เรื่อง	51 - 75 เรื่อง	มากกว่า 75 เรื่อง	
1. การตรวจสอบที่ แหล่งกำหนดในการ ควบคุมป้องกัน มลพิษ	15 (57.69%)	6 (23.08%)	1 (3.85%)	4 (15.38%)	26 (100%)
2. การตรวจสอบ แหล่งกำเนิดกรณี เรื่องร้องเรียน	18 (66.67%)	3 (11.11%)	3 (11.11%)	3 (11.11%)	27 (100%)

ตารางที่ 4.23 ปริมาณจำนวนเรื่องที่ตรวจสอบมลพิษของกลุ่มตัวอย่างจากเทศบาล

ประเภทประสบการณ์	ปริมาณจำนวนเรื่องที่ตรวจสอบ				รวม
	1 - 25 เรื่อง	26 - 50 เรื่อง	51 - 75 เรื่อง	มากกว่า 75 เรื่อง	
1. การตรวจสอบที่ แหล่งกำหนดในการ ควบคุมป้องกัน มลพิษ	21 (65.62%)	5 (15.62%)	2 (6.26%)	4 (12.50%)	32 (100%)
2. การตรวจสอบ แหล่งกำเนิดกรณี เรื่องร้องเรียน	21 (65.63%)	6 (18.74%)	0 (0.00%)	5 (15.63%)	32 (100%)

จากตารางที่ 4.20 - 4.23 สรุปได้ดังนี้

การตรวจสอบแหล่งกำเนิดในการควบคุมป้องกันมลพิษ พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างจากอุตสาหกรรมจังหวัดส่วนมากมีปริมาณจำนวนเรื่องมากกว่า 75 เรื่อง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาปริมาณ 1-25 เรื่อง มี 9 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79 ในกลุ่มตัวอย่างจากทรัพยากรธรรมชาติฯ ปริมาณ 26-50 เรื่อง มีมากที่สุดคือ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาปริมาณ 1-25 เรื่อง และปริมาณมากกว่า 75 เรื่อง เท่ากัน คือ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 29.17 ส่วนปริมาณ 51-75 เรื่อง มีน้อยที่สุด คือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ในกลุ่มตัวอย่างจากสาธารณสุขจังหวัด ส่วนมากมีปริมาณ 1-2 เรื่อง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 57.69 ส่วนน้อยมีปริมาณ 51-75 เรื่อง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.85 ในกลุ่มตัวอย่างจากเทศบาล ส่วนมากมีปริมาณ 1-25 เรื่อง มีมากที่สุดจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 65.63 ปริมาณ 51-75 เรื่อง มีน้อยที่สุดจำนวน 2 คน เป็นร้อยละ 6.26

การตรวจสอบแหล่งกำเนิดกรณีเรื่องร้องเรียน พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างจากอุตสาหกรรมจังหวัด ส่วนมีปริมาณ มากกว่า 75 เรื่อง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 63.16 (เช่นเดียวกับการตรวจสอบแหล่งกำเนิดในการควบคุมป้องกันมลพิษ) ในกลุ่มตัวอย่างจากทรัพยากรธรรมชาติจังหวัดส่วนมากมีปริมาณเรื่อง มากกว่า 75 เรื่อง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยปริมาณ 1-25 เรื่อง น้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ในกลุ่มตัวอย่างจากสาธารณสุขจังหวัด ส่วนมากมีปริมาณ 1-25 เรื่อง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ปริมาณ 26-50 เรื่อง 51-75 เรื่อง และมากกว่า 75 เรื่อง มีเท่ากันคือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ส่วนในกลุ่มตัวอย่างจากเทศบาล ส่วนมากมีปริมาณ 1-25 เรื่อง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 65.63 (เช่นเดียวกับเรื่องการตรวจสอบแหล่งกำเนิดในการควบคุมป้องกันมลพิษ)

กล่าวโดยสรุป กลุ่มตัวอย่างจากสาธารณสุขจังหวัดและเทศบาลส่วนมากจะมีปริมาณเรื่องที่ตรวจสอบมลพิษค่อนข้างน้อย คือจะมีปริมาณ 1-25 เรื่อง ในกลุ่มตัวอย่างจากทรัพยากรธรรมชาติจังหวัด จะมีปริมาณเรื่องที่ตรวจสอบตั้งแต่น้อย ถึงมาก คือไม่มีความแตกต่างกันชัดเจน ในแต่ละช่วง ส่วนในกลุ่มตัวอย่างจากอุตสาหกรรมจังหวัด ส่วนมากจะมีปริมาณเรื่องที่ตรวจสอบมากที่สุดคือ อยู่ในช่วงมากกว่า 75 เรื่อง

2.3.2 ประสิทธิภาพในการเข้ารับการฝึกอบรม

ได้สอบถามประสิทธิภาพในการฝึกอบรมในเรื่องสำคัญ 3 เรื่อง คือ การควบคุมป้องกันปัญหามลพิษที่แหล่งกำเนิด การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมลพิษสิ่งแวดล้อม/อนามัยสิ่งแวดล้อม และการจัดการเรื่องร้องเรียนปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมปรากฏดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 ประสิทธิภาพในการเข้ารับการฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่าง

เรื่องที่ฝึกอบรม	ไม่เคย อบรม	เคยอบรม				
		1 ครั้ง	2 ครั้ง	3 ครั้ง	4 ครั้ง	> 4 ครั้ง
1. การควบคุม ป้องกันปัญหา มลพิษที่ แหล่งกำเนิด	20 (13.51 %)	20 (15.63%)	32 (25.00 %)	74 (57.81 %)	1 (0.78 %)	1 (0.78%)
2. การบังคับใช้ กฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับ มลพิษ สิ่งแวดล้อม/ อนามัย สิ่งแวดล้อม	19 (12.84 %)	25 (19.38%)	33 (25.58 %)	69 (53.49 %)	1 (0.78 %)	1 (0.78%)
3. การจัดการเรื่อง ร้องเรียนปัญหา มลพิษ สิ่งแวดล้อม	31 (43.59 %)	38 (37.88%)	21 (36.36 %)	56 (25.76 %)	2 (1.71 %)	-

เมื่อวิเคราะห์แยกกลุ่มผล ปรากฏดังตารางที่ 4.25 – 4.28

ตารางที่ 4.25 ประสิทธิภาพในการเข้ารับการฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่าง
จากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

เรื่องที่ฝึกอบรม	ไม่เคย อบรม	เคยอบรม				
		1 ครั้ง	2 ครั้ง	3 ครั้ง	4 ครั้ง	> 4 ครั้ง
1. การควบคุมป้องกัน ปัญหามลพิษที่ แหล่งกำเนิด	-	2 (3.51%)	9 (15.79%)	45 (78.95%)	-	1 (1.75%)
2. การบังคับใช้กฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับมลพิษ สิ่งแวดล้อม/อนามัย สิ่งแวดล้อม	-	3 (5.26%)	10 (17.55%)	43 (75.44%)	-	1 (1.75%)
3. การจัดการเรื่องร้องเรียน ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม	2 (3.51%)	10 (17.55%)	9 (15.79%)	35 (61.40%)	-	1 (1.75%)

ตารางที่ 4.26 ประสิทธิภาพในการเข้ารับการฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่างจาก สนง.ทรัพยากรฯ

เรื่องที่ฝึกอบรม	ไม่เคย อบรม	เคยอบรม				
		1 ครั้ง	2 ครั้ง	3 ครั้ง	4 ครั้ง	> 4 ครั้ง
1. การควบคุมป้องกัน ปัญหามลพิษที่ แหล่งกำเนิด	-	3 (12.50%)	10 (41.67%)	11 (45.83%)	-	-
2. การบังคับใช้กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับมลพิษ สิ่งแวดล้อม/อนามัย สิ่งแวดล้อม	-	8 (33.33%)	11 (45.83%)	5 (20.84%)	-	-
3. การจัดการเรื่อง ร้องเรียนปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อม	7 (29.17%)	9 (37.50%)	1 (4.17%)	7 (29.17%)	-	-

ตารางที่ 4.32 แสดงถึงระยะเวลาของหลักสูตรฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่างจาก สนง.สาธารณสุขฯ

เรื่องที่ฝึกอบรม	จำนวนวันของการฝึกอบรม				รวม
	1 วัน	2-3 วัน	4-5 วัน	> 5 วัน	
1. การควบคุมป้องกันปัญหามลพิษที่แหล่งกำเนิด	2 (11.11%)	10 (55.56%)	6 (33.33%)	-	18
2. การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมลพิษสิ่งแวดล้อม/อนามัยสิ่งแวดล้อม	8 (42.11%)	8 (42.11%)	1 (5.26%)	2 (10.53%)	19
3. การจัดการเรื่องร้องเรียนปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม	7 (35.00%)	11 (55.00%)	1 (5.00%)	1 (5.00%)	20

ตารางที่ 4.33 แสดงถึงระยะเวลาของหลักสูตรการฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่างจากเทศบาล

เรื่องที่ฝึกอบรม	จำนวนวันของการฝึกอบรม				รวม
	1 วัน	2-3 วัน	4-5 วัน	> 5 วัน	
1. การควบคุมป้องกันปัญหามลพิษที่แหล่งกำเนิด	6 (20.69%)	21 (72.41%)	1 (3.45%)	1 (3.45%)	29
2. การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมลพิษสิ่งแวดล้อม/อนามัยสิ่งแวดล้อม	8 (27.58%)	16 (55.17%)	4 (13.80%)	1 (3.45%)	29
3. การจัดการเรื่องร้องเรียนปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม	15 (60.00%)	7 (28.00%)	2 (8.00%)	1 (4.00%)	25

จากตารางข้างบนสรุปได้ว่าระยะเวลาในการอบรม เรื่องการควบคุมป้องกันมลพิษที่แหล่งกำเนิดและเรื่องการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องฯ ส่วนมากจะมีระยะเวลาในการอบรม 2-3 วัน เหมือนกัน คิดเป็นร้อยละ 54.69 และ 51.94 ตามลำดับ สำหรับเรื่องการจัดการเรื่องร้องเรียนฯ ส่วนมากมีระยะเวลาในการอบรม 1 วันคิดเป็นร้อยละ 59.09 เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่าทุกกลุ่ม

ส่วนมากระยะเวลาการฝึกอบรมจะเป็น 2-3 วัน ซึ่งมีลักษณะของข้อเท็จจริงสอดคล้องกับกลุ่มใหญ่ทั้งหมด

เมื่อศึกษาถึงหน่วยงานที่จัดการอบรมแก่กลุ่มตัวอย่างผลปรากฏดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 หน่วยงานที่จัดการอบรมแก่กลุ่มตัวอย่าง

เรื่องที่ฝึกอบรม	หน่วยงาน ต้นสังกัด	หน่วยงาน ไม่ใช่ต้นสังกัด	บริษัท ที่ ปรึกษา	องค์กร เอกชน	รวม
1. การควบคุม ป้องกันปัญหา มลพิษที่ แหล่งกำเนิด	87 (67.97 %)	- กรมอนามัย (ก.สาธารณสุข) (10.16 %) - กรมควบคุมมลพิษ (ก.วิทย์ฯ/ทรัพยากร (8.59 %)	13 (7.81 %)	7 (5.47 %)	128 (100%)
2. การบังคับใช้ กฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับ มลพิษ สิ่งแวดล้อม/ อนามัย สิ่งแวดล้อม	70 (59.83 %)	- กรมอนามัย (22.22 %) - กรมควบคุมมลพิษ (19.97 %)	4 (3.42 %)	3 (2.56 %)	117 (100%)
3. การจัดการเรื่อง ร้องเรียนปัญหา มลพิษ สิ่งแวดล้อม	32 (48.48 %)	- กรมอนามัย (21.21 %) - กรมควบคุมมลพิษ (18.18 %)	14 (6.06 %)	4 (6.06 %)	66 (100%)

จกตารางข้างบน หน่วยงานผู้จัดการอบรมสรุปได้ว่า เรื่อง การควบคุมป้องกันปัญหา
มลพิษที่แหล่งกำเนิด พบว่า ส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดจำนวน 87 คนคิดเป็นร้อยละ 67.97
ส่วนหน่วยงานที่ไม่ใช่ต้นสังกัดส่วนมากจัดโดย กรมอนามัย และกรมควบคุมมลพิษตามลำดับ

เรื่อง การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมลพิษสิ่งแวดล้อม/อนามัย พบว่า ส่วนมากจัดโดยเป็นหน่วยงานต้นสังกัด จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 59.83 สำหรับหน่วยงานที่ไม่ใช่ต้นสังกัดพบว่าส่วนมากจัดโดย กรมอนามัย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22

เรื่อง การจัดการเรื่องร้องเรียนปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม พบว่า ส่วนมากจัดโดยหน่วยงานต้นสังกัด จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 48.48 ส่วนหน่วยงานที่ไปใช้ต้นสังกัด จัดโดยกรมอนามัยและกรมควบคุมมลพิษ คิดเป็นร้อยละ 21.21 และ 18.18 ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์แยกกลุ่ม ผลปรากฏดังตารางที่ 4.35-4.38

ตารางที่ 4.35 หน่วยงานที่จัดการอบรมแก่กลุ่มตัวอย่างจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

เรื่องที่ฝึกอบรม	หน่วยงานต้นสังกัด	หน่วยงานไม่ใช่ต้นสังกัด	บริษัทที่ปรึกษา	องค์กรเอกชน	รวม
1. การควบคุมป้องกัน ปัญหามลพิษที่ แหล่งกำเนิด	43 (75.44%)	- กระทรวงทรัพยากรฯ/ 6 กระทรวงวิทย์ฯ (10.53%) - มหาวิทยาลัย 1 (1.75%)	7 (12.28%)	-	57
2. การบังคับใช้กฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับมลพิษ สิ่งแวดล้อม/อนามัย สิ่งแวดล้อม	40 (70.18%)	- กระทรวงทรัพยากรฯ/ 7 กระทรวงวิทย์ฯ (12.28%) - กระทรวงสาธารณสุข 3 (5.26%)	4 (7.02%)	3 (5.26%)	57
3. การจัดการเรื่องร้องเรียน ปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อม	38 (69.09%)	- กระทรวงทรัพยากรฯ/ 6 กระทรวงวิทย์ฯ (10.91%) - กระทรวงสาธารณสุข 3 (5.45%) - มหาวิทยาลัย 2 (8.00%)	5 (9.09%)	3 (5.45%)	55

ตารางที่ 4.36 แสดงหน่วยงานที่จัดการอบรมแก่กลุ่มตัวอย่างจาก สนง.ทรัพยากรธรรมชาติฯ

เรื่องที่ฝึกอบรม	หน่วยงาน ต้นสังกัด	หน่วยงาน ไม่ใช่ต้นสังกัด	บริษัท ที่ปรึกษา	องค์กร เอกชน	รวม
1. การควบคุมป้องกัน ปัญหามลพิษที่ แหล่งกำเนิด	15 (62.50%)	- กระทรวงทรัพยากรฯ/ กระทรวงวิทย์ฯ (33.33%)	8 (4.17%)	1 -	24
2. การบังคับใช้กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับมลพิษ สิ่งแวดล้อม/อนามัย สิ่งแวดล้อม	15 (62.50%)	- กระทรวงทรัพยากรฯ/ กระทรวงวิทย์ฯ (25.00%) - กระทรวงสาธารณสุข 3 (12.50%)	6 -	- -	24
3. การจัดการเรื่อง ร้องเรียนปัญหา มลพิษสิ่งแวดล้อม	10 (58.82%)	- กระทรวงทรัพยากรฯ/ กระทรวงวิทย์ฯ (23.53%)	4 -	- -	17

ตารางที่ 4.37 หน่วยงานที่จัดการอบรมแก่กลุ่มตัวอย่างจาก สนง.สาธารณสุขจังหวัด

เรื่องที่ฝึกอบรม	หน่วยงาน ต้นสังกัด	หน่วยงาน ไม่ใช่ต้นสังกัด	บริษัท ที่ปรึกษา	องค์กร เอกชน	รวม
1. การควบคุม ป้องกันปัญหามลพิษ ที่แหล่งกำเนิด	11 (61.11%)	- กระทรวงทรัพยากรฯ/ กระทรวงวิทย์ฯ (11.11%) - มหาวิทยาลัย 2 (11.11%)	2 (11.11%)	1 (5.55%)	24
2. การบังคับใช้ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับ มลพิษสิ่งแวดล้อม/ อนามัยสิ่งแวดล้อม	13 (68.42%)	- กระทรวงทรัพยากรฯ/ กระทรวงวิทย์ฯ (21.05%) - มหาวิทยาลัย -	4 (5.26%)	1 (5.26%)	24
3. การจัดการเรื่อง ร้องเรียนปัญหา มลพิษสิ่งแวดล้อม	20 (100.00%)	- กระทรวงทรัพยากรฯ/ กระทรวงวิทย์ฯ (23.53%) - มหาวิทยาลัย -	4 -	- -	17

ตารางที่ 4.38 หน่วยงานที่จัดการอบรมแก่กลุ่มตัวอย่างบุคลากรจากเทศบาล

เรื่องที่ฝึกอบรม	หน่วยงาน ต้นสังกัด	หน่วยงาน ไม่ใช่ต้นสังกัด	บริษัท ที่ปรึกษา	องค์กร เอกชน	รวม
1. การควบคุมป้องกัน ปัญหามลพิษที่ แหล่งกำเนิด	8 (27.59%)	- กระทรวงทรัพยากรฯ/ กระทรวงวิทย์ฯ 6 (20.69%) - กระทรวงสาธารณสุข 10 (34.48%)	2 (6.90%)	3 (10.34%)	29
2. การบังคับใช้กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับ มลพิษสิ่งแวดล้อม/ อนามัยสิ่งแวดล้อม	6 (20.69%)	- กระทรวงทรัพยากรฯ/ กระทรวงวิทย์ฯ 8 (27.59%) - กระทรวงสาธารณสุข 12 (41.37%)	1 (3.45%)	2 (6.90%)	29
3. การจัดการเรื่อง ร้องเรียนปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อม	9 (36.00%)	- กระทรวงทรัพยากรฯ/ กระทรวงวิทย์ฯ (12.00%) - กระทรวงสาธารณสุข 11 (44.00%) - มหาวิทยาลัย 2 (8.00%)	-	-	25

จากตารางข้างบนสรุปได้ว่าในการศึกษาถึงหน่วยงานที่จัดการอบรมให้แก่กลุ่มตัวอย่างพบว่าในการอบรมเรื่องการควบคุมป้องกันปัญหามลพิษที่แหล่งกำเนิด การบังคับใช้กฎหมายฯ และการจัดการเรื่องร้องเรียนมลพิษฯ ส่วนใหญ่จัดโดยหน่วยงานต้นสังกัดคิดเป็นร้อยละ 67.97, 59.83 และ 48.48 รองลงมาเป็นหน่วยงานราชการที่ไม่ใช่ต้นสังกัด บริษัทที่ปรึกษาและองค์กรเอกชน (สมาคมวิชาชีพ) ตามลำดับ โดยพบว่าหน่วยงานที่ไม่ใช่ต้นสังกัดส่วนมากจัดโดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขและกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากร ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม จะมีแหล่งของข้อมูลในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ ทั้ง 3 เรื่อง ส่วนมากหน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้จัดการอบรม รองลงมาเป็นหน่วยงานที่ไม่ใช่ต้นสังกัด, บริษัทที่ปรึกษาและองค์กรเอกชน ตามลำดับ

**2.3.3 ความพร้อมด้านการมีอุปกรณ์/เครื่องมือที่จำเป็นในการตรวจสอบ/ตรวจวัด
คุณภาพสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานตรวจสอบปัญหา/ข้อเท็จจริงกรณีร้องเรียนปัญหามลพิษ/เหตุ
รำคาญ** ปรากฏผลดังตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.39 ความพร้อมในการปฏิบัติงานด้วยการมีอุปกรณ์/เครื่องมือที่จำเป็นในการตรวจวัด
คุณภาพสิ่งแวดล้อม

อุปกรณ์/เครื่องมือ	การมีอุปกรณ์		การฝึกอบรมการใช้	
	ไม่มี	มี	เคยรับ การ ฝึกอบรม	ไม่เคยได้ รับการ ฝึกอบรม
1. อุปกรณ์เกี่ยวกับคุณภาพน้ำ				
- อุปกรณ์เก็บตัวอย่าง	55 (37.16%)	93 (62.84%)	95 (64.19 %)	53 (35.81 %)
- เครื่องมือในการตรวจวัดคุณภาพน้ำ	97 (65.54%)	51 (34.46%)	88 (59.46%)	60 (40.54%)
2. อุปกรณ์เกี่ยวกับคุณภาพอากาศ				
- เครื่องตรวจวัดฝุ่นละออง	139 (93.92%)	9 (6.08 %)	87 (54.73 %)	61 (45.27 %)
3. อุปกรณ์เกี่ยวกับมลพิษทางเสียง	122 (82.43%)	26 (17.57%)	79 (53.38 %)	69 (46.62 %)

เมื่อวิเคราะห์แยกกลุ่มผลปรากฏดังตารางที่ 4.40 - 4.43

ตารางที่ 4.40 ความพร้อมในการปฏิบัติงานด้วยการมีอุปกรณ์/เครื่องมือที่จำเป็นในการตรวจวัด
คุณภาพสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

อุปกรณ์/เครื่องมือ	การมีอุปกรณ์		การฝึกอบรมการใช้	
	ไม่มี	มี	เคยรับ การ ฝึกอบรม	ไม่เคยได้ รับการ ฝึกอบรม
1. อุปกรณ์เกี่ยวกับคุณภาพน้ำ				
- อุปกรณ์เก็บตัวอย่าง	22 (38.60%)	35 (61.40%)	44 (77.19%)	13 (22.81%)
- เครื่องมือในการตรวจวัดคุณภาพน้ำ	37 (64.91%)	20 (35.09%)	44 (77.19%)	13 (22.81%)
2. อุปกรณ์เกี่ยวกับคุณภาพอากาศ				
- เครื่องตรวจวัดฝุ่นละออง	49 (85.96%)	8 (14.04%)	55 (96.49%)	2 (3.51%)
3. อุปกรณ์เกี่ยวกับมลพิษทางเสียง	47 (82.46%)	10 (17.54%)	30 (52.63%)	27 (47.37%)

ตารางที่ 4.41 ความพร้อมในการปฏิบัติงานด้วยการมีอุปกรณ์/เครื่องมือที่จำเป็นในการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างจาก ทสจ.

อุปกรณ์/เครื่องมือ	การมีอุปกรณ์		การฝึกอบรมการใช้	
	ไม่มี	มี	เคยรับการฝึกอบรม	ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม
1. อุปกรณ์เกี่ยวกับคุณภาพน้ำ				
; อุปกรณ์เก็บตัวอย่าง	12 (50.00%)	12 (50.00%)	16 (66.67%)	8 (33.33%)
- เครื่องมือในการตรวจวัดคุณภาพน้ำ	6 (25.00%)	18 (75.00%)	16 (66.67%)	8 (33.33%)
2. อุปกรณ์เกี่ยวกับคุณภาพอากาศ				
- เครื่องตรวจวัดฝุ่นละออง	24 (100.00%)	-	16 (66.67%)	8 (33.33%)
3. อุปกรณ์เกี่ยวกับมลพิษทางเสียง	24 (100.00%)	-	18 (75.00%)	6 (25.00%)

ตารางที่ 4.42 ความพร้อมในการปฏิบัติงานด้วยการมีอุปกรณ์/เครื่องมือที่จำเป็นในการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างจาก สสจ.

อุปกรณ์/เครื่องมือ	การมีอุปกรณ์		การฝึกอบรมการใช้	
	ไม่มี	มี	เคยรับการฝึกอบรม	ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม
1. อุปกรณ์เกี่ยวกับคุณภาพน้ำ				
- อุปกรณ์เก็บตัวอย่าง	27 (90.00%)	3 (10.00%)	15 (50.00%)	15 (50.00%)
- เครื่องมือในการตรวจวัดคุณภาพน้ำ	23 (76.687%)	7 (23.33%)	15 (50.00%)	15 (50.00%)
2. อุปกรณ์เกี่ยวกับคุณภาพอากาศ	30 (100.00%)	-	9 (30.00%)	21 (70.00%)
- เครื่องตรวจวัดฝุ่นละออง				
3. อุปกรณ์เกี่ยวกับมลพิษทางเสียง	27 (90.00%)	3 (10.00%)	16 (53.33%)	14 (46.67%)

ตารางที่ 4.43 ความพร้อมในการปฏิบัติงานด้วยการมีอุปกรณ์/เครื่องมือที่จำเป็นในการตรวจวัด
คุณภาพสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างจากเทศบาล

อุปกรณ์/เครื่องมือ	การมีอุปกรณ์		การฝึกอบรมการใช้	
	ไม่มี	มี	เคยรับ การ ฝึกอบรม	ไม่เคย ได้รับการ ฝึกอบรม
1. อุปกรณ์เกี่ยวกับคุณภาพน้ำ				
; อุปกรณ์เก็บตัวอย่าง	32 (86.49%)	5 (13.51%)	20 (54.05%)	17 (45.95%)
- เครื่องมือในการตรวจวัดคุณภาพน้ำ	31 (83.78%)	6 (16.22%)	13 (35.14%)	20 (64.86%)
2. อุปกรณ์เกี่ยวกับคุณภาพอากาศ				
- เครื่องตรวจวัดฝุ่นละออง	36 (97.30%)	1 (2.70%)	7 (18.92%)	30 (81.08%)
3. อุปกรณ์เกี่ยวกับมลพิษทางเสียง	24 (64.86%)	13 (35.14%)	15 (40.54%)	22 (59.46%)

จากข้อมูลในตารางข้างต้น ความพร้อมด้านการมีเครื่องมือ/อุปกรณ์ในการตรวจวัดฯ พบว่าส่วนใหญ่มีอุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำ จำนวน 93 คน คิดเป็น 62.84 % แต่ส่วนใหญ่ไม่มีอุปกรณ์/เครื่องมือในการตรวจวัด คุณภาพน้ำ อุปกรณ์เกี่ยวกับคุณภาพอากาศ (เครื่องตรวจวัดฝุ่นละออง) อุปกรณ์ตรวจวัดมลพิษทางเสียง คิดเป็น 65.54 % 93.92% 74.32% และ 82.43% ตามลำดับ แต่ส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรมการใช้อุปกรณ์/เครื่องมือทั้ง 3 ชนิด มาแล้ว

เมื่อพิจารณาแยกกลุ่ม พบว่า ตำบล/อุปกรณ์ตรวจวัดคุณภาพน้ำ กลุ่มสำนักงานอุตสาหกรรมส่วนมากมีอุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำ และส่วนมากเคยรับการฝึกอบรมการใช้มาแล้ว แต่ส่วนมากไม่มีเครื่องตรวจวัดคุณภาพน้ำ เช่นเดียวกับกลุ่มใหญ่ ในกลุ่มสำนักงานทรัพยากรฯ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีและไม่มีอุปกรณ์จำนวนเท่ากัน และพบว่าทุกกลุ่มส่วนมากไม่มีเครื่องมือตรวจคุณภาพน้ำ ยกเว้นกลุ่มสำนักงานทรัพยากรฯ ผู้ที่มีและไม่มีจำนวนเท่ากัน ส่วนเครื่องมือ/อุปกรณ์เกี่ยวกับคุณภาพอากาศ พบว่า ทุกกลุ่มส่วนมากไม่มีเครื่องตรวจวัดฝุ่นละออง แต่ส่วนใหญ่เคยผ่าน

การอบรมการใช้งานแล้ว ยกเว้นในกลุ่มสาธารณสุขจังหวัด ส่วนอุปกรณ์มลพิษทางเสียง ทุกกลุ่ม ส่วนมากไม่มีเครื่องวัดเสียงแต่ส่วนมากเคยผ่านการอบรมมาแล้ว

ตารางที่ 4.44 ประเภทของอุปกรณ์/เครื่องมือตรวจวัดมลพิษที่มีใช้งาน

ชนิดเครื่องมือ/อุปกรณ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.คุณภาพน้ำ		
1.1 อุปกรณ์เก็บตัวอย่าง	93	100.00
- ขวดเก็บตัวอย่าง	34	36.56
- กระบอกลอยน้ำ	37	39.78
- ไม่ระบุ	22	23.66
1.2 อุปกรณ์ตรวจวัดคุณภาพน้ำ	51	100.00
- PH meter	18	35.30
- DO. meter	18	35.30
- thermometer	9	17.65
- ไม่ระบุ	6	11.76
2.คุณภาพอากาศ	9	100.00
- เครื่องตรวจวัดฝุ่นละออง (PM ₁₀)	9	100.00
3. มลพิษทางเสียง	26	100.00
- เครื่องตรวจวัดเสียง	26	100.00

จากตารางสรุปได้ว่า อุปกรณ์เกี่ยวกับคุณภาพน้ำ ประเภทอุปกรณ์เก็บตัวอย่างที่มีใช้งาน ส่วนมากจะมีกระบอกลอยตัวอย่างน้ำ และขวดเก็บตัวอย่างตามลำดับ สำหรับประเภทอุปกรณ์ตรวจวัดส่วนมากจะมีเครื่องตรวจวัดออกซิเจนละลายน้ำและเครื่องวัดความเป็นกรด-ด่าง ส่วนเครื่องมือตรวจวัดคุณภาพอากาศ จะมีเพียงเครื่องตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM₁₀) และเครื่องมือด้านมลพิษทางเสียง จะเป็นเครื่องตรวจวัดเสียงทั้งหมด

การประเมินศักยภาพบุคลากร

ผลการประเมินศักยภาพของบุคลากรโดยการรวมคะแนนจาก 3 ส่วน คือ ส่วนทัศนคติ การปฏิบัติงานฯ ส่วนบุคลิกภาพ/ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เป็นปัจจัย/องค์ประกอบสำคัญในการทำงาน และส่วนประสบการณ์/ความพร้อมในการปฏิบัติงาน โดยมีคะแนนรวมทั้งสิ้น 145 คะแนน ผลปรากฏดังตารางที่ 4.45

ตารางที่ 4.45 คะแนนศักยภาพของกลุ่มตัวอย่างแยกตามหน่วยงานที่สังกัด

NO.	อุตสาหกรรม	ทรัพยากรฯ	สาธารณสุข	เทศบาล	หมายเหตุ
1	107	100	116	106	
2	90	90	110	97	
3	108	87	109	95	
4	106	119	84	106	
5	91	88	75	119	
6	115	96	106	111	
7	105	112	101	100	
8	86	97	99	92	
9	106	96	104	105	
10	78	92	105	93	
11	90	96	107	97	
12	104	89	108	94	
13	88	114	102	110	
14	109	98	109	96	
15	102	110	108	100	
16	106	110	96	94	
17	107	111	94	96	
18	117	122	85	98	

ตารางที่ 4.45 (ต่อ)

NO.	อุตสาหกรรม	ทรัพยากร	สาธารณสุข	เทศบาล	หมายเหตุ
19	103	110	70	80	
20	110	115	107	74	
21	110	113	85	112	
22	108	111	116	79	
23	108	115	106	81	
24	87	113	104	80	
25	106		82	92	
26	113		96	81	
27	101		113	82	
28	102		98	93	
29	87		106	81	
30	101		99	96	
31	87			76	
32	122			94	
33	78			99	
34	105			97	
35	110			97	
36	106			119	
37	107			99	
38	102				
39	108				
40	115				
41	109				
42	108				

ตารางที่ 4.45 (ต่อ)

NO.	อุตสาหกรรม	ทรัพยากรฯ	สาธารณสุข	เทศบาล	หมายเหตุ
43	113				
44	106				
45	103				
46	116				
47	112				
48	113				
49	101				
50	101				
51	84				
52	104				
53	118				
54	101				
55	101				
56	90				
57	111				
SUM	5882	2504	3000	3521	
Mean	103.1930	104.3333	100.0000	95.1622	
SD	10.0967	10.8814	11.6973	11.3859	
	อุตสาหกรรม	ทรัพยากรฯ	สาธารณสุข	เทศบาล	
	SUM ทั้งหมด	14907			
	Mean ทั้งหมด	100.722973			
	ค่าสูงสุด	122			
	ค่าต่ำสุด	70			
	SD ทั้งหมด	11.3352265			

สรุปได้ว่าจากคะแนนทั้งหมด 145 คะแนน บุคลากรทั้งหมด 148 คน มีคะแนน ศักยภาพสูงสุด 122 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.14 คะแนนต่ำสุด 70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 48.30 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 100.723 คิดเป็นร้อยละ 62.20 โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) เป็น 11.35

จากข้อมูลดังกล่าวจึงนำมาเทียบกับคะแนนที่ (T-Score) เพื่อพิจารณาการกระจายของ ข้อมูลแล้วจึงจัดระดับศักยภาพ ได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนดิบ	คะแนน ที (T-Score)	ระดับศักยภาพ
06 – 122	54.60 - 68.7	สูง
95 – 105	45.00 - 46.3	ปานกลาง
70 – 94	22.89- 44.10	ค่อนข้างต่ำ

ผลปรากฏว่าโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างบุคลากรทั้งหมดที่ศึกษามีศักยภาพอยู่ในระดับ ปานกลาง ผลดังแสดงในตารางที่ 4.46

ตารางที่ 4.46 คะแนนศักยภาพของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จำนวนตัวอย่าง (n)	148
คะแนนสูงสุด	122
คะแนนต่ำสุด	70
ค่าพิสัย (Range)	52
ค่าเฉลี่ย (Mean)	100.723
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	11.35

ตารางที่ 4.47 สรุปการประเมินศักยภาพกลุ่มตัวอย่างแยกตามหน่วยงาน

ลำดับที่	หน่วยงาน			
	เทศบาล	สำนักงาน	สำนักงาน	สำนักงาน
		อุตสาหกรรม จังหวัด	ทรัพยากรฯ จังหวัด	สาธารณสุข จังหวัด
จำนวนตัวอย่าง	37	57	24	30
คะแนนเฉลี่ย (Mean)	95.162	103.19	104.33	100.00
S.D.	11.35	10.09	10.88	11.69
การจัดระดับศักยภาพ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง

ผลการศึกษาระดับศักยภาพของบุคลากรกลุ่มตัวอย่าง เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มตัวอย่างตามสังกัด ผลปรากฏดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนศักยภาพกลุ่มตัวอย่างบุคลากรสังกัดสำนักงานทรัพยากรมีค่าสูงสุดคือ 104.33 จึงจัดอยู่ในระดับศักยภาพปานกลาง
2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนศักยภาพกลุ่มตัวอย่างบุคลากรสังกัดสำนักงานอุตสาหกรรมมีค่าสูงเป็นลำดับ 2 คือ 103.19 จึงจัดอยู่ในระดับศักยภาพปานกลาง
3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนศักยภาพกลุ่มตัวอย่างบุคลากรสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและมีค่าสูงเป็นลำดับ 3 คือ 100.00 จึงจัดอยู่ในระดับศักยภาพปานกลาง
4. ค่าเฉลี่ยของคะแนนศักยภาพกลุ่มตัวอย่างบุคลากรสังกัดเทศบาลเมือง/เทศบาลนคร (จนท.กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม) มีค่าสูงเป็นลำดับที่ 4 คือ 95.16 จึงจัดอยู่ในระดับศักยภาพปานกลาง

ตอนที่ 3 สถานภาพบทบาทการบังคับใช้กฎหมาย

3.1 วิธีการดำเนินการเมื่อตรวจสอบพบปัญหาจากสถานประกอบการ

กรณีปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมจากสถานประกอบการต่างๆ เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่ามีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข มีการดำเนินการโดยวิธีต่างๆ ดังตารางที่ 4.48

ตารางที่ 4.48 วิธีการดำเนินการเมื่อตรวจสอบปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในสถานประกอบการ

วิธีดำเนินการ	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4
1. สั่งด้วยวาจา	21 (14.19 %)	24 (16.22 %)	66 (44.59 %)	78 (52.70 %)
- อุตสาหกรรม	9 (6.08 %)	-	39 (26.35 %)	29 (19.59 %)
- ทรัพยากรฯ	2 (1.35 %)	16 (10.81 %)	2 (1.35 %)	4 (2.70 %)
- สาธารณสุข	2 (1.35 %)	6 (4.05 %)	19 (12.84 %)	19 (12.84 %)
- เทศบาล	8 (5.41 %)	2 (1.35 %)	6 (4.05 %)	26 (17.57 %)
2. มีบันทึกการตรวจสอบใบที่เกิดเหตุ/ ในสถานประกอบการ	26 (17.57 %)	62 (41.89 %)	28 (18.92 %)	23 (15.54 %)
- อุตสาหกรรม	11 (7.43 %)	28 (18.92 %)	6 (4.05 %)	5 (3.38 %)
- ทรัพยากรฯ	4 (2.70 %)	3 (2.03 %)	7 (4.73 %)	13 (8.78 %)
- สาธารณสุข	5 (3.38 %)	16 (10.81 %)	2 (1.35 %)	2 (1.35 %)
- เทศบาล	6 (4.05 %)	15 (10.14 %)	13 (8.78 %)	3 (2.03 %)

ตารางที่ 4.48 (ต่อ)

วิธีดำเนินการ	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4
3. มีบันทึกการตรวจสอบในที่เกิดเหตุ/ ในสถานประกอบการ แล้วทำหนังสือ ราชการแจ้งผู้ประกอบการ	53 (35.81 %)	42 (28.38 %)	32 (21.62 %)	19 (12.84 %)
- อุตสาหกรรม	19 (12.84 %)	17 (11.49 %)	7 (4.73 %)	9 (6.08 %)
- ทรัพยากรฯ	6 (4.05 %)	3 (2.03 %)	14 (9.46 %)	5 (3.38 %)
- สาธารณสุข	16 (10.81 %)	5 (3.38 %)	2 (1.35 %)	5 (3.38 %)
- เทศบาล	12 (8.11 %)	17 (11.49 %)	9 (6.08 %)	- -
4. มีบันทึกการตรวจสอบในที่เกิดเหตุ/ ในสถานประกอบการ แล้วออกคำสั่ง ของเจ้าพนักงานอีกครั้ง	48 (32.43 %)	20 (13.51 %)	22 (14.86 %)	28 (18.92 %)
- อุตสาหกรรม	18 (12.16 %)	12 (8.11 %)	5 (3.38 %)	14 (9.46 %)
- ทรัพยากรฯ	12 (8.11 %)	2 (1.35 %)	1 (0.68 %)	2 (1.35 %)
- สาธารณสุข	7 (4.73 %)	3 (2.03 %)	7 (4.73 %)	4 (2.70 %)
- เทศบาล	11 (7.43 %)	3 (2.03 %)	9 (6.08 %)	8 (5.41 %)
รวม	100 %	100 %	100 %	100 %

จากตารางสรุปได้ว่า วิธีการดำเนินการที่ใช้ เมื่อตรวจสอบปัญหา คือ

ลำดับที่ 1 (ใช้มากที่สุด) ส่วนมากใช้วิธีบันทึกการตรวจสอบ ในที่เกิดเหตุ สถานที่ประกอบการ แล้วทำหนังสือแจ้งผู้ประกอบการ 53 คน คิดเป็นร้อยละ 35.81 ใช้วิธีส่งด้วยวาจาน้อยที่สุด 21 คน คิดเป็นร้อยละ 14.19

ลำดับที่ 2 (ลำดับรอง) พบว่าส่วนมากมีวิธีบันทึกการตรวจสอบในสถานที่ประกอบการ 62 คน คิดเป็นร้อยละ 41.89 และวิธีที่ใช้้น้อยที่สุดคือ การบันทึกการตรวจสอบและออกคำสั่งของเจ้าพนักงานอีกครั้ง 20 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51

ลำดับที่ 3 พบว่าส่วนมากใช้วิธีส่งด้วยวาจา 66 คน คิดเป็นร้อยละ 44.59 ส่วนน้อยใช้วิธีบันทึกการตรวจสอบในสถานที่ประกอบการแล้วออกคำสั่งเจ้าพนักงานตามอีกครั้ง 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.86

ลำดับที่ 4 (ใช้น้อยครั้งที่สุด) พบว่าส่วนมากใช้วิธีส่งด้วยวาจา 78 คน คิดเป็นร้อยละ 52.70 และส่วนน้อยใช้วิธีการบันทึกการตรวจสอบในที่เกิดเหตุ แล้วทำหนังสือราชการแจ้งผู้ประกอบการ 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.84

เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มปรากฏว่า

- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ลำดับที่ 1 ส่วนมากใช้วิธีการตรวจสอบในที่เกิดเหตุฯ และทำหนังสือราชการแจ้ง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.84 ส่วนน้อยที่สุดใช้วิธีการส่งด้วยวาจา 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.08

- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลำดับที่ 1 ส่วนมากใช้วิธีบันทึกการตรวจสอบในที่เกิดเหตุ แล้วออกคำสั่งเจ้าพนักงานอีกครั้ง

- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ลำดับที่ 1 ส่วนมากใช้วิธีการบันทึกการตรวจสอบแล้วทำหนังสือราชการแจ้งผู้ประกอบการ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81 ส่วนน้อยใช้วิธีส่งด้วยวาจาจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.35

- เทศบาล ลำดับที่ 1 ส่วนมากใช้วิธีการบันทึกการตรวจสอบแล้วออกคำสั่งเจ้าพนักงานจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 ส่วนน้อยใช้วิธีการบันทึกการตรวจสอบจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.05

3.2 วิธีการ/รูปแบบของการแก้ปัญหา โดยกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย แสดงดังตาราง ที่ 4.49

ตารางที่ 4.49 วิธีการ/รูปแบบของการแก้ปัญหา โดยกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย

วิธีการ/รูปแบบการแก้ปัญหา	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4
1. แจ้งหรือกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายขั้นต้น เช่น การขออนุญาตประกอบการต่อไปขออนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจอนุญาตให้ถูกต้องก่อน	44 (29.73 %)	42 (28.37 %)	34 (22.97 %)	48 (32.43 %)
- อุตสาหกรรม	15 (10.14 %)	14 (9.45 %)	13 (8.78 %)	24 (16.22 %)
- ทรัพยากรฯ	2 (1.35 %)	22 (14.86 %)	8 (5.41 %)	8 (5.41 %)
- สาธารณสุข	13 (8.78 %)	5 (3.37 %)	4 (2.70 %)	9 (6.08 %)
- เทศบาล	14 (9.46 %)	1 (0.67 %)	8 (5.41 %)	7 (4.73 %)
2. แนะนำให้แก้ไขปรับปรุงระบบ/ขั้นตอนที่ก่อปัญหา	45 (30.41 %)	17 (11.48 %)	27 (18.24 %)	40 (27.03 %)
- อุตสาหกรรม	18 (12.16 %)	2 (1.35 %)	10 (6.76 %)	22 (14.86 %)
- ทรัพยากรฯ	6 (4.05 %)	8 (5.40 %)	2 (1.35 %)	11 (7.43 %)
- สาธารณสุข	7 (4.73 %)	0 (0.00 %)	3 (2.03 %)	6 (4.05 %)
- เทศบาล	14 (9.46 %)	7 (4.72 %)	12 (8.11 %)	1 (0.68 %)
รวม	100 %	100 %	100 %	100 %

ตารางที่ 4.49 (ต่อ)

วิธีการ/รูปแบบการแก้ปัญหา	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4
3. กำหนดรูปแบบ/กระบวนการแก้ไขปัญห ได้แก่ แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานใน การตรวจสอบ, จัดเวทีรับฟังความคิดเห็น ประชาชน, หาคนกลางมาตรวจสอบ(เช่น สถาบันการศึกษา) ฯลฯ	33 (22.30 %)	40 (27.02 %)	53 (35.81 %)	18 (12.16 %)
- อุตสาหกรรม	14 (9.46 %)	15 (10.13 %)	11 (7.43 %)	7 (4.73 %)
- ทรัพยากรฯ	11 (7.43 %)	3 (2.02 %)	9 (6.08 %)	1 (0.68 %)
- สาธารณสุข	6 (4.05 %)	2 (1.35 %)	21 (14.19 %)	6 (4.05 %)
- เทศบาล	2 (1.35 %)	20 (13.51 %)	12 (8.11 %)	4 (2.70 %)
4. การสั่งดำเนินคดีทันทีเมื่อพบความผิด เช่น การสั่งปรับ, การแจ้งความดำเนินคดี	26 (17.57 %)	59 (39.86 %)	34 (22.97 %)	42 (28.38 %)
- อุตสาหกรรม	10 (6.76 %)	26 (17.56 %)	23 (15.54 %)	4 (2.70 %)
- ทรัพยากรฯ	5 (3.38 %)	1 (0.67 %)	5 (3.38 %)	4 (2.70 %)
- สาธารณสุข	4 (2.70 %)	23 (15.54 %)	2 (1.35 %)	9 (6.08 %)
- เทศบาล	7 (4.73 %)	9 (6.08 %)	4 (2.70 %)	25 (16.89 %)

จากตารางสรุปได้ว่าวิธีการ รูปแบบ ของกระบวนการบังคับใช้กฎหมายในการ
แก้ปัญหา มีดังนี้

ลำดับที่ 1 (วิธีที่ใช้มากที่สุด) พบว่าส่วนมากใช้การแนะนำให้แก้ไขปรับปรุงระบบ
ขั้นตอนที่ก่อให้เกิดปัญหา จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 30.41

ลำดับที่ 2 ส่วนมากใช้วิธีการสั่งดำเนินคดีเมื่อพบความผิดเช่นสั่งปรับฯ จำนวน 59 คน
คิดเป็นร้อยละ 39.86 ส่วนน้อยใช้วิธีแนะนำให้แก้ไขปรับปรุงระบบฯ ที่ก่อปัญหา จำนวน 17 คน
คิดเป็นร้อยละ 11.48

ลำดับที่ 3 ส่วนมากใช้วิธีกำหนดรูปแบบ กระบวนการแก้ไขปัญหา จำนวน 53 คน
คิดเป็นร้อยละ 35.81 ส่วนน้อยใช้วิธีแนะนำให้แก้ไขปรับปรุงระบบที่ก่อปัญหาจำนวน 27 คน คิด
เป็นร้อยละ 18.24

ลำดับที่ 4 (ใช้น้อยมาก) ส่วนมากใช้วิธีแจ้งหรือกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติ จำนวน 48
คน คิดเป็นร้อยละ 32.43

เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มพบว่า

- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ลำดับแรก ส่วนมากใช้วิธีแนะนำให้แก้ไขปรับปรุง
ระบบฯ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.16 ส่วนน้อยใช้วิธีการสั่งดำเนินคดีจำนวน 10 คน คิดเป็น
ร้อยละ 6.76

- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลำดับแรก ส่วนมากใช้วิธีกำหนด
รูปแบบกระบวนการแก้ไขปัญหา จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.43 ส่วนน้อยใช้วิธีการแจ้งหรือ
กำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.35

- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ลำดับแรก ส่วนมากใช้วิธีแจ้งหรือกำหนดเงื่อนไข
ให้ปฏิบัติตามระเบียบฯ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.78 ส่วนน้อยใช้วิธีการสั่งดำเนินคดีเมื่อพบ
ความผิดจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70

- เทศบาล ลำดับแรกใช้วิธีการแจ้งหรือกำหนดเงื่อนไขตามระเบียบฯ และวิธีการให้
แก้ไขปรับปรุงระบบฯ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.46

3.3 กรณีที่มีการสั่งการปรับปรุงแก้ไขระบบที่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษ ต้องการทราบว่า ระบบ/ส่วนใดที่มีการสั่งการเพื่อแก้ไขมากที่สุด ผลปรากฏดังตารางที่ 4.50

ตารางที่ 4.50 ระบบ/ส่วนที่มีการสั่งการปรับปรุงแก้ไขระบบที่ก่อให้เกิดปัญหา

การแก้ไขปรับปรุง	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4
1.ขั้นตอน/กระบวนการผลิตที่ไม่สมบูรณ์/ไม่ปลอดภัยหรือต้นเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหา	81 (54.73%)	17 (11.49%)	15 (10.14%)	68 (45.95%)
- อุตสาหกรรม	36 (24.32%)	10 (6.75%)	9 (6.08%)	32 (21.62%)
- ทรัพยากรฯ	16 (10.81%)	0 (0.00%)	1 (0.67%)	6 (4.05%)
- สาธารณสุข	22 (14.86%)	3 (2.02%)	2 (1.35%)	10 (6.75%)
- เทศบาล	7 (4.73%)	4 (2.70%)	3 (2.02%)	20 (13.51%)
2.ระบบจัดการมลพิษ/ของเสีย	19 (12.84%)	32 (21.62%)	32 (21.62%)	17 (11.48%)
- อุตสาหกรรม	9 (6.08%)	4 (2.70%)	2 (1.35%)	4 (2.70%)
- ทรัพยากรฯ	2 (1.35%)	15 (10.13%)	6 (4.05%)	0 (0.00%)
- สาธารณสุข	3 (2.02%)	6 (4.05%)	5 (3.37%)	6 (4.05%)
- เทศบาล	5 (3.37%)	7 (4.73%)	19 (12.83%)	7 (4.73%)

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

การแก้ไขปรับปรุง	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4
3.ปรับปรุงเครื่องจักรในการผลิต	24 (16.22%)	58 (39.19%)	44 (29.73%)	29 (19.59%)
- อุตสาหกรรม	7 (4.73%)	26 (17.56%)	19 (12.83%)	8 (5.40%)
- ทรัพยากรฯ	3 (2.02%)	5 (3.37%)	9 (6.08%)	7 (4.73%)
- สาธารณสุข	5 (3.37%)	9 (6.08%)	8 (5.40%)	10 (6.75%)
- เทศบาล	9 (6.08%)	18 (12.16%)	8 (5.40%)	4 (2.70%)
4.ปรับปรุงระบบเชื้อเพลิง/ระบบการเผาไหม้	24 (16.22%)	41 (27.70%)	57 (38.51%)	34 (22.97%)
- อุตสาหกรรม	5 (3.37%)	17 (11.56%)	27 (18.24%)	13 (8.78%)
- ทรัพยากรฯ	3 (2.02%)	4 (2.70%)	8 (5.40%)	11 (7.43%)
- สาธารณสุข	0 (0.00%)	12 (8.10%)	15 (10.13%)	4 (2.70%)
- เทศบาล	16 (10.81%)	8 (5.40%)	7 (4.73%)	6 (4.05%)
รวม	100 %	100 %	100 %	100 %

จากตารางการสั่งการปรับปรุงแก้ไขระบบที่ก่อปัญหา พบว่า ลำดับที่ 1 ส่วนมาก แก้ไขปรับปรุงในขั้นตอน / กระบวนการผลิตที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 54.73 ส่วนน้อยจะแก้ไขที่ระบบจัดการมลพิษ/ของเสีย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.84 ลำดับสุดท้ายส่วนมากจะแก้ไขปรับปรุงในขั้นตอน / กระบวนการผลิตที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 45.95 ส่วนน้อยจะแก้ไขที่ระบบจัดการมลพิษ/ของเสีย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.49

3.4 การสั่งการ/แนะนำให้แก้ไขปัญหามีการกำหนดเวลาให้ปฏิบัติหรือไม่

มีการกำหนดเวลาให้ปฏิบัติ	จำนวน 137	คน	คิดเป็นร้อยละ 92.5
ไม่มีการกำหนดเวลาให้ปฏิบัติ	จำนวน 11	คน	คิดเป็นร้อยละ 7.43

3.5 การศึกษาถึงช่วงเวลาที่กำหนดให้แล้วเสร็จในการปฏิบัติ/แก้ไขปัญหาคือ ผลดังตารางที่ 4.51

ตารางที่ 4.51 ช่วงเวลาที่กำหนดให้แล้วเสร็จในการปฏิบัติ/แก้ไข

การปฏิบัติ/ แก้ไข	เวลาที่กำหนดให้แล้วเสร็จ					รวม
	ภายใน 15 วัน	ภายใน 30 วัน	ภายใน 60 วัน	ภายใน 90 วัน	> 90 วัน	
1. ขั้นตอน	29	69	25	9	5	137
กระบวนการ	(21.17 %)	(50.36 %)	(18.25%)	(6.57 %)	(3.65 %)	(100 %)
ผลิตที่ไม่						
สมบูรณ์/ไม่						
ปลอดภัย	11	24	14	4	4	57
- ยุติสาากรรม	(8.03%)	(17.52%)	(10.22%)	(2.92%)	(2.92%)	(41.61%)
	1	12	6	0	1	20
- ทรัพยากรฯ	(0.73%)	(8.76%)	(4.38%)	-	(0.73%)	(14.60%)
	10	12	3	1	0	26
- สาธารณสุข	(7.30%)	(8.76%)	(2.19%)	(0.73%)	-	(18.98%)
	7	21	2	4	0	34
- เทศบาล	(5.11%)	(15.33%)	(1.46%)	(2.92%)	-	(24.82%)

ตารางที่ 4.51 (ต่อ)

การ ปฏิบัติ/ แก้ไข	เวลา					รวม
	ภายใน 15 วัน	ภายใน 30 วัน	ภายใน 60 วัน	ภายใน 90 วัน	> 90 วัน	
2. ระบบ จัดการมลพิษ/ ของเสีย	20 (14.60 %)	69 (50.36 %)	37 (27.01%)	10 (7.30 %)	1 (0.73 %)	137 (100 %)
- อุตสาหกรรม	5 (3.65%)	28 (20.44%)	22 (16.05%)	2 (1.46%)	0 -	57 (41.61%)
- ทรัพยากรฯ	1 (0.73%)	8 (5.84%)	6 (4.38%)	4 (2.92%)	1 (0.73%)	20 (14.60%)
- สาธารณสุข	8 (5.84%)	14 (10.22%)	3 (2.19%)	1 (0.73%)	0 -	26 (18.98%)
- เทศบาล	6 (4.38%)	19 (13.87%)	6 (4.38%)	3 (2.19%)	0 -	34 (24.82%)
3. ปรับปรุง เครื่องจักรใน การผลิต	10 (7.30 %)	60 (43.80 %)	34 (24.82%)	29 (21.17 %)	4 (2.92 %)	137 (100 %)
- อุตสาหกรรม	2 (1.46%)	33 (24.09%)	17 (12.41%)	4 (2.92%)	1 (0.73%)	57 (41.61%)
- ทรัพยากรฯ	0 -	2 (1.46%)	4 (2.92%)	12 (8.76%)	2 (1.46%)	20 (14.60%)
- สาธารณสุข	3 (2.19%)	13 (9.49%)	8 (5.84%)	1 (0.73%)	1 (0.73%)	26 (18.98%)
- เทศบาล	6 (4.38%)	15 (10.95%)	8 (5.84%)	5 (3.65%)	0 -	34 (24.82%)

ตารางที่ 4.51 (ต่อ)

การ ปฏิบัติ/ แก้ไข	เวลา					รวม
	ภายใน 15 วัน	ภายใน 30 วัน	ภายใน 60 วัน	ภายใน 90 วัน	> 90 วัน	
4. ปรับปรุง ระบบ เชื้อเพลิง/	22	73	30	8	4	137
	(16.06 %)	(53.28 %)	(21.90%)	(5.84 %)	(2.92 %)	(100 %)
ระบบเผาไหม้	8	31	12	3	3	57
- อุตสาหกรรม	(5.84%)	(22.63%)	(8.76%)	(2.19%)	(2.19%)	(41.61%)
	0	0	9	0	0	20
- ทรัพยากรฯ	-	-	(6.57%)	-	-	(14.60%)
	7	14	3	1	1	26
- สาธารณสุข	(5.11%)	(10.22%)	(2.19%)	(0.73%)	(0.73%)	(18.98%)
	7	17	6	4	0	34
- เทศบาล	(5.11%)	(12.41%)	(4.38%)	(2.92%)	-	(24.82%)

จากตารางข้างบนในการกำหนดช่วงเวลาให้แล้วเสร็จในการปฏิบัติ/แก้ไขปัญหา พบว่า

1. ขั้นตอนกระบวนการผลิตที่ไม่สมบูรณ์ ส่วนมากมีการกำหนดช่วงเวลาให้ปรับปรุงภายใน 30 วัน จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 50.36 โดยเมื่อพิจารณาแยกกลุ่มพบว่าทุกกลุ่มจะมีช่วงเวลา 30 วัน เท่ากัน
2. ปรับปรุงระบบจัดการมลพิษ/ของเสีย ส่วนมากมีการกำหนดช่วงเวลาให้ปรับปรุงภายใน 30 วัน จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 50.36 โดยเมื่อพิจารณาแยกกลุ่มพบว่า ทุกกลุ่มจะมีช่วงเวลา 30 วัน เท่ากัน
3. การปรับปรุงเครื่องจักรในการผลิต ส่วนมากมีการกำหนดช่วงเวลาให้ปรับปรุงภายใน 30 วัน จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 43.80 โดยเมื่อพิจารณาแยกกลุ่มพบว่า กลุ่มสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานสาธารณสุข และเทศบาล จะมีเวลา 30 วัน เท่ากัน แต่กลุ่มสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะมีการกำหนดเวลาให้ 90 วัน

**3.6 เมื่อครบกำหนดตามการสั่งการ/แนะนำให้แก้ไขปัญหาลแล้ว มีการติดตามเพื่อ
ตรวจสอบผลการดำเนินการแก้ไขเป็นสัดส่วนเท่าใด ผลดังตารางที่ 4.52**

ตารางที่ 4.52 สัดส่วนการติดตามเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินการ

การดำเนินการ แก้ไข	สัดส่วนการติดตามผล					รวม
	100%	76-99%	51-75%	25-50%	น้อยกว่า 25%	
การติดตามเพื่อ	58	56	26	7	1	148
ตรวจสอบผลการ	(39.19 %)	(37.84 %)	(17.57%)	(4.43 %)	(0.68 %)	(100 %)
ดำเนินการแก้ไข						
- อุตสาหกรรม	38	15	4	0	0	57
	(25.68%)	(10.14%)	(2.70%)	-	-	(38.51%)
- ทรัพยากรฯ	1	9	9	5	0	24
	(0.68%)	(6.08%)	(6.08%)	(3.38%)	-	(16.22%)
- สาธารณสุข	8	15	5	1	1	30
	(5.41%)	(10.14%)	(3.38%)	(0.68%)	(0.68%)	(20.27%)
- เทศบาล	11	17	8	1	0	37
	(7.43%)	(11.49%)	(5.41%)	(0.68%)	-	(25.00%)

จากตารางข้างบนสรุปได้ว่าหลังจากครบกำหนดเวลาตามการสั่งการ/แนะนำให้แก้ไข
ปัญหาแล้ว ส่วนมากจะมีการติดตาม เมื่อตรวจสอบผลการดำเนินการครบทุกแห่ง (ร้อยละ 100) โดย
ส่วนน้อยที่มีการติดตามผลน้อยกว่าร้อยละ 25 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.68 โดยกลุ่มสำนักงาน
อุตสาหกรรมจังหวัด จะเป็นกลุ่มเดียวที่มีการติดตามผล 100% กลุ่มเทศบาลจะมีการติดตามผล
รองลงมาเป็นสัดส่วนร้อยละ 76-99 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.49 กลุ่มสำนักงานสาธารณสุข
จังหวัด มีการติดตามผลสัดส่วนร้อยละ 76-99 จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.14 โดยกลุ่ม
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะมีการติดตามผลในสัดส่วนร้อยละ 76-99 และ
สัดส่วนร้อยละ 51-75 เท่ากัน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.08

**3.7 เมื่อมีการบังคับใช้กฎหมายในการสั่งการปรับปรุงแก้ไขตามกำหนดเวลา
ผู้ประกอบการ/เจ้าของ แหล่งกำเนิดมีการปฏิบัติตามเงื่อนไขเป็นสัดส่วนเท่าใด ผลดังตารางที่ 4.53**

ตารางที่ 4.53 สัดส่วนของผู้ประกอบการที่มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่สั่งการการปรับปรุงแก้ไข

การปฏิบัติตาม เงื่อนไข	สัดส่วนการปฏิบัติตาม					รวม
	100%	76-99%	51.75%	25-50%	น้อยกว่า 25%	
การปฏิบัติตาม เงื่อนไข	12 (8.11 %)	90 (60.81 %)	36 (24.32%)	5 (3.38 %)	5 (3.38 %)	148 (100 %)
- อุตสาหกรรม	8 (5.41%)	41 (27.70%)	7 (4.73%)	0 -	1 (0.68%)	57 (38.51%)
- ทรัพยากรฯ	1 (0.68%)	14 (9.46%)	6 (4.05%)	1 (0.68%)	2 (1.35%)	24 (16.22%)
- สาธารณสุข	0 -	17 (11.49%)	8 (5.41%)	3 (2.03%)	2 (1.35%)	30 (20.27%)
- เทศบาล	3 (2.03%)	18 (12.16%)	15 (10.14%)	1 (0.68%)	0 -	37 (25.00%)

จากตารางข้างบนสรุปได้ว่าเมื่อมีการสั่งการให้ปรับปรุงแก้ไขสัดส่วนของ
ผู้ประกอบการที่มีการปฏิบัติตามสั่งการ ส่วนมากจะมีการปฏิบัติตามในสัดส่วนร้อยละ 76-90
จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 60.81 ส่วนน้อยจะมีการปฏิบัติตามในสัดส่วนร้อยละ 25-50 และ
น้อยกว่าร้อยละ 25 เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มพบว่าทุกกลุ่มมีสัดส่วนของการปฏิบัติตามในสัดส่วนร้อย
ละ 76-99 เท่ากัน

**3.8 ในการตรวจสอบปัญหากรณีร้องเรียน มีประเด็นปัญหาทางด้านระเบียบ/
กฎหมายที่ต้องปรับปรุงแก้ไขให้มีความชัดเจนหรือความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ผล
ปรากฏดังตารางที่ 4.54**

ตารางที่ 4.54 การมีประเด็นปัญหาทางด้านระเบียบกฎหมายที่ควรต้องปรับปรุงแก้ไข

ระเบียบ/กฎหมาย	ประเด็นควรแก้ไข		รวม
	มี	ไม่มี	
1. ปัญหาทางด้านระเบียบ/กฎหมายที่ต้องปรับปรุงแก้ไขให้มีความชัดเจนหรือความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	94 (63.51%)	54 (36.49%)	148 (100%)
- utschasakram	34 (22.97%)	23 (15.54%)	57 (38.51%)
- ทรพยกรร	19 (12.84%)	5 (3.38%)	24 (16.22%)
- สารณสุข	21 (14.19%)	9 (6.08%)	30 (20.27%)
- เทศบาล	20 (13.51%)	17 (11.49%)	37 (25.00%)

3.9 ระเบียบ/กฎหมายที่เห็นว่าควรต้องมีการปรับปรุงให้มีความชัดเจนหรือเหมาะสมต้องปรับปรุงแก้ไขส่วนใดบ้าง มีผลดังตารางที่ 4.55

ตารางที่ 4.55 ระเบียบ/กฎหมายที่ควรต้องการปรับปรุงให้มีความชัดเจนหรือเหมาะสม(เรียงลำดับความสำคัญ)

ระเบียบ/กฎหมายที่ต้องปรับปรุง	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4
1. อวนางหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามกฎหมาย	12 (12.77 %)	23 (24.47 %)	29 (30.85 %)	31 (32.98 %)
- อุตสาหกรรม	0	10 (10.64 %)	18 (19.15 %)	13 (13.83 %)
- ทรัพยากรฯ	1 (1.06 %)	2 (2.13 %)	1 (1.06 %)	1 (1.06 %)
- สาธารณสุข	7 (7.45 %)	6 (6.38 %)	6 (6.38 %)	9 (9.57 %)
- เทศบาล	4 (4.26 %)	5 (5.32 %)	4 (4.26 %)	8 (8.51 %)
2. ระเบียบ/ข้อกฎหมายที่ชัดเจนที่จะนำมาควบคุม	30 (31.91 %)	24 (25.53 %)	22 (23.40 %)	21 (22.34 %)
- อุตสาหกรรม	15 (15.96 %)	8 (8.51 %)	6 (6.38 %)	6 (6.38 %)
- ทรัพยากรฯ	6 (6.38 %)	5 (5.32 %)	8 (8.51 %)	8 (8.51 %)
- สาธารณสุข	4 (4.26 %)	3 (3.19 %)	5 (5.32 %)	4 (4.26 %)
- เทศบาล	5 (5.32 %)	8 (8.51 %)	3 (3.19 %)	3 (3.19 %)
รวม	100 %	100 %	100 %	100 %

ตารางที่ 4.55 (ต่อ)

ระเบียบ/กฎหมายที่ต้องปรับปรุง	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4
3. ความชัดเจนของระดับ/ขอบเขตเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	34 (36.17 %)	28 (29.79 %)	17 (18.09 %)	12 (12.77 %)
- อุตสาหกรรม	12 (12.77 %)	7 (7.45 %)	2 (2.13 %)	5 (5.32 %)
- ทรัพยากรฯ	7 (7.45 %)	10 (10.64 %)	4 (4.26 %)	2 (2.13 %)
- สาธารณสุข	7 (7.45 %)	6 (6.38 %)	4 (4.26 %)	2 (2.13 %)
- เทศบาล	8 (8.51 %)	5 (5.32 %)	7 (7.45 %)	3 (3.19 %)
4. บทลงโทษผู้ประกอบการในการทำผิดหรือฝ่าฝืนคำสั่งต่างๆ	18 (19.15 %)	19 (20.21 %)	26 (27.66 %)	30 (31.91 %)
- อุตสาหกรรม	7 (7.45 %)	11 (11.70 %)	8 (8.51 %)	10 (10.64 %)
- ทรัพยากรฯ	5 (5.32 %)	2 (2.13 %)	6 (6.38 %)	8 (8.51 %)
- สาธารณสุข	3 (3.19 %)	4 (4.26 %)	6 (6.38 %)	6 (6.38 %)
- เทศบาล	3 (3.19 %)	2 (2.13 %)	6 (6.38 %)	6 (6.38 %)

จากตารางข้างบนสรุปได้ว่า ระเบียบ/กฎหมาย ที่ต้องมีการปรับปรุงให้มีความชัดเจนเหมาะสม ได้แก่

ลำดับแรก ส่วนมากเห็นว่าควรปรับปรุงเรื่องความชัดเจนของระดับ ขอบเขต เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 36.17 โดยส่วนน้อยเห็นว่าควรปรับปรุงเรื่องอำนาจหน้าที่ของพนักงานตามกฎหมาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.77

โดยกลุ่มอุตสาหกรรมจังหวัดส่วนมากเห็นว่าประเด็นที่ควรแก้ไขคือระเบียบข้อกฎหมายที่นำมาควบคุมต้องให้ชัดเจนจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.96 น้อยที่สุดคือ เรื่องอำนาจหน้าที่ของพนักงานตามกฎหมาย (ไม่มีผู้ใดเสนอ)

กลุ่มสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกลุ่มเทศบาล ส่วนมากเสนอว่าควรแก้ไขเรื่องความชัดเจนของระดับ ขอบเขต การมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.45 และ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.51 ตามลำดับ

กลุ่มสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ส่วนมากเสนอว่าควรแก้ไขเรื่องอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามกฎหมาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.75

3.10 ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการบังคับใช้กฎหมายด้านการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในกรณีเรื่องร้องเรียน

ในการศึกษาได้สอบถามถึงปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ ด้านความคิดคำนิยมของข้าราชการที่นิยมการแก้ไขปัญหาด้วยการประนีประนอมอะลุ่มอล่วยหรือใช้หลักรัฐศาสตร์ ไม่นิยมใช้หลักนิติศาสตร์ ด้านความจริงจังของผู้บริหารระดับจังหวัด/หน่วยงาน ในการตัดสินใจใช้อำนาจอย่างตรงไปตรงมา ไม่เลือกปฏิบัติ ด้านผู้ประกอบการขาดจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านบทลงโทษไม่รุนแรงผู้ประกอบการจึงไม่เกรงกลัวเคารพกฎหมาย หรือปัญหาอื่นๆที่เสนอเพิ่มเติม ผลปรากฏดังตาราง ที่ 4.56

ตารางที่ 4.56 ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการบังคับใช้กฎหมายด้านการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

กลุ่มตัวอย่าง	ปัญหาอุปสรรค				
	ความคิด คำนิยม ของ ข้าราชการ	ความ จริงจัง ของ ผู้บริหาร	ผู้ประกอบการ ขาดจิตสำนึก	กฎหมายมี บทลงโทษ ไม่รุนแรง	อื่นๆ -การแทรกแซงจาก การเมือง
รวมทุก	60	80	104	60	17
หน่วยงาน	(40.54%)	(54.05%)	(70.27 %)	(40.54%)	(11.48%)
- อุตสาหกรรม	27	27	48	24	8
	(18.24%)	(18.24%)	(32.43%)	(16.22%)	(5.40%)
- ทรัพยากรฯ	11	15	19	5	6
	(7.43%)	(10.13%)	(12.83%)	(3.38%)	(4.05%)
- สาธารณสุข	13	20	24	24	3
	(8.78%)	(13.51%)	(16.21%)	(16.21%)	(2.02%)
- เทศบาล	9	18	13	7	0
	(6.08%)	(12.16%)	(8.78%)	(4.72%)	-

จากตาราง สรุปได้ว่าปัญหาอุปสรรคที่สำคัญส่วนมากมาจากผู้ประกอบการขาดจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 70.27 รองลงมาได้แก่ ความจริงจังของผู้บริหารระดับจังหวัด/หน่วยงานในการตัดสินใจใช้อำนาจอย่างตรงไปตรงมา จำนวน 80 คนคิดเป็นร้อยละ 54.05 ส่วนน้อยที่สุดมาจากการแทรกแซงจากการเมือง 17 คนคิดเป็นร้อยละ 11.48

3.11 ความต้องการสนับสนุนในการปฏิบัติงานการควบคุมและแก้ไขปัญหามลพิษ
สิ่งแวดล้อมกรณีเรื่องร้องเรียนให้มีประสิทธิภาพ ด้านใดมากที่สุด ผลดังตารางที่ 4.57

ตารางที่ 4.57 ความต้องการสนับสนุนในการปฏิบัติงานการควบคุมและแก้ไขปัญหามลพิษ

ประเด็นที่ต้องการสนับสนุน	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4
1. อุปกรณ์เครื่องมือในการตรวจวัดมลพิษ	47 (31.76 %)	32 (21.62 %)	38 (25.68 %)	40 (27.03 %)
- อุตสาหกรรม	16 (10.81 %)	10 (6.76 %)	18 (12.16 %)	13 (8.78 %)
- ทรัพยากรฯ	8 (5.41 %)	2 (1.35 %)	7 (4.73 %)	8 (5.41 %)
- สาธารณสุข	11 (7.43 %)	8 (5.41 %)	7 (4.73 %)	10 (6.76 %)
- เทศบาล	12 (8.11 %)	12 (8.11 %)	6 (4.05 %)	9 (6.08 %)
2. บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการควบคุมมลพิษสิ่งแวดล้อม	34 (22.97 %)	32 (21.62 %)	30 (20.27 %)	42 (28.38 %)
- อุตสาหกรรม	13 (8.78 %)	14 (9.46 %)	6 (4.05 %)	15 (10.14 %)
- ทรัพยากรฯ	6 (4.05 %)	6 (4.05 %)	6 (4.05 %)	10 (6.76 %)
- สาธารณสุข	7 (4.73 %)	3 (2.03 %)	6 (4.05 %)	12 (8.11 %)
- เทศบาล	8 (5.41 %)	9 (6.08 %)	12 (8.11 %)	5 (3.38 %)

ตารางที่ 4.57 (ต่อ)

ประเด็นที่ต้องการสนับสนุน	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4
3. การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ	27 (18.24 %)	51 (34.46 %)	28 (18.92 %)	33 (22.30 %)
- อุตสาหกรรม	17 (11.49 %)	22 (14.86 %)	11 (7.43 %)	16 (10.81 %)
- ทรัพยากรฯ	0 (-)	10 (6.76 %)	2 (1.35 %)	4 (2.70 %)
- สาธารณสุข	3 (2.03 %)	9 (6.08 %)	5 (3.38 %)	2 (1.35 %)
- เทศบาล	7 (4.73 %)	10 (6.76 %)	10 (6.76 %)	11 (7.43 %)
4. การสนับสนุนด้านครุภัณฑ์ที่จำเป็น	40 (27.03 %)	33 (22.30 %)	52 (35.14 %)	33 (22.30 %)
- อุตสาหกรรม	11 (7.43 %)	11 (7.43 %)	22 (14.86 %)	13 (8.78 %)
- ทรัพยากรฯ	10 (6.76 %)	6 (4.05 %)	9 (6.08 %)	2 (1.35 %)
- สาธารณสุข	9 (6.08 %)	10 (6.76 %)	12 (8.11 %)	6 (4.05 %)
- เทศบาล	10 (6.76 %)	6 (4.05 %)	9 (6.08 %)	12 (8.11 %)

ตารางที่ 4.57 (ต่อ)

ประเด็นที่ต้องการสนับสนุน	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4
5. อื่นๆ				
- วิชาการด้านการควบคุมมลพิษ	32 (21.62 %)	2 (1.35 %)	3 (2.03 %)	1 (0.68 %)
- อุตสาหกรรม	0 (0.00%)	0 (0.00 %)	0 (0.00 %)	0 (0.00 %)
- ทรัพยากรฯ	0 (0.00 %)	0 (0.00 %)	0 (0.00 %)	1 (0.67 %)
- สาธารณสุข	10 (6.75%)	0 (0.00 %)	3 (2.02 %)	0 (0.00 %)
- เทศบาล	22 (1.48 %)	2 (1.35 %)	0 (0.00 %)	0 (0.00 %)
รวม	100 %	100 %	100 %	100 %

จากตาราง สรุปได้ว่า ความต้องการสนับสนุนเรียงตามลำดับความสำคัญ มีดังนี้

- ลำดับที่ 1 ส่วนมากความต้องการอุปกรณ์/เครื่องมือในการตรวจวัดมลพิษที่จำเป็น จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.76 โดยกลุ่มของสำนักงานอุตสาหกรรมฯ มีสัดส่วนมากกว่ากลุ่มอื่นๆ รองลงมาคือ กลุ่มเทศบาลและกลุ่มสำนักงานสาธารณสุขฯ โดยกลุ่มสำนักงานทรัพยากรฯ มีสัดส่วนน้อยที่สุด ส่วนน้อยมีความต้องการงบประมาณที่เพียงพอ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18.24 ลำดับรองลงมา คือครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการทำงานและบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 27.00และ 22.97 ตามลำดับ ส่วนน้อย ที่มีความต้องการงบประมาณร้อยละ 18.24

ส่วนความต้องการด้านอื่นๆ ได้แก่ต้องการสนับสนุนวิชาการในการควบคุมมลพิษ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 21.62

- ลำดับที่ 2 ส่วนมากต้องการงบประมาณที่เพียงพอ จำนวน 51คน คิดเป็นร้อยละ 34.46 โดยกลุ่มของสำนักงานอุตสาหกรรมมีส่วนมากกว่ากลุ่มอื่นๆ และกลุ่มสำนักงานสาธารณสุขมีส่วนน้อยที่สุด
- ลำดับที่ 3 ส่วนมากต้องการสนับสนุนครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการทำงาน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 5.14
- ลำดับที่ 4 ส่วนมากต้องการสนับสนุนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการควบคุมมลพิษ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 28.38 อื่นๆ ได้แก่ วิชาการด้านการควบคุมมลพิษ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 21.62

เมื่อพิจารณาแยกกลุ่ม ปรากฏผลดังนี้

- กลุ่ม สนง. อุตสาหกรรมฯ ส่วนมากมีความต้องการสนับสนุนงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 14.49 รองลงมาเป็นอุปกรณ์ในการตรวจวัดคิดเป็นร้อยละ 10.81
- กลุ่ม สนง. ทรัพยากรฯ ส่วนมากมีความต้องการสนับสนุนครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 6.76 รองลงมาเป็นเครื่องมือในการตรวจวัดคิดเป็นร้อยละ 5.41
- กลุ่ม สนง.สาธารณสุขฯ ส่วนมากมีความต้องการสนับสนุนเครื่องมือ/อุปกรณ์ในการตรวจสอบมลพิษ คิดเป็นร้อยละ 7.43 รองลงมาเป็นด้านครุภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ 6.76
- กลุ่มเทศบาล ส่วนมากมีความต้องการสนับสนุนด้านวิชาการด้านควบคุมมลพิษ คิดเป็นร้อยละ 14.86 รองลงมาเป็นอุปกรณ์/เครื่องมือในการตรวจวัดคิดเป็นร้อยละ 7.43

ภาคที่ 2 : ความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

ในภาคนี้ ผู้วิจัยได้ขอสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้บริหารเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมจำนวน 4 ท่าน ได้แก่ :

1. นางจันทนา ภาคย์ทองสุข รักษาการผู้อำนวยการฝ่ายตรวจและบังคับการ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ดร.ประเสริฐ ตปนียางกูร ผู้ตรวจราชการกระทรวงอุตสาหกรรม
3. นายสมถ สรีสุขวัฒนา ผู้อำนวยการสำนักบริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
4. อาจารย์สัญญาชัย สุนทิพัญ์วิหาร อาจารย์คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เพื่อขอทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การบังคับใช้กฎหมายรวมทั้งวิเคราะห์ข้อบกพร่องของกฎหมาย ขีดจำกัดของการบังคับใช้กฎหมาย หรือขีดจำกัดของหน่วยงานต่างๆ เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ สรุปผลการวิจัย และเสนอแนะมาตรการ/แนวทางการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการหรือปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมายในการจัดการมลพิษสิ่งแวดล้อมของประเทศ โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ รวม 5 ข้อ ได้แก่

1. ด้านศักยภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการควบคุมมลพิษในภูมิภาค และท้องถิ่น
2. สถานภาพบทบาทการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่
3. ปัจจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อบทบาทการบังคับใช้กฎหมาย
4. จุดแข็ง-จุดอ่อน หรือข้อจำกัดด้านระเบียบกฎหมายในการจัดการมลพิษ
5. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบบริหารจัดการและการบังคับใช้กฎหมาย

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีรายละเอียด ดังนี้

นางจันทนา ภาคย์ทองสุข รักษาการผู้อำนวยการฝ่ายตรวจและบังคับการ กรมควบคุมมลพิษ

1. ด้านศักยภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการควบคุมมลพิษในภูมิภาค บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการควบคุมมลพิษในภูมิภาค คือ กลุ่มงานสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ซึ่งบุคลากร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกเป็น

นักวิชาการสิ่งแวดล้อม มีพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมอยู่แล้ว ซึ่งจะมีประสบการณ์การทำงานด้านการควบคุมมลพิษมาก่อนแล้วโดยมาจากศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมของกรมอนามัยเดิมและจากกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีฯ เดิม กลุ่มนี้ค่อนข้างมีความพร้อมในการทำงานมาก ส่วนอีกกลุ่มคือ กลุ่มที่ถูกดึงมาช่วยราชการ มักจะเป็นเจ้าหน้าที่ป่าไม้ซึ่งมีจำนวนมาก กลุ่มนี้จะไม่ค่อยมีประสบการณ์การทำงานตรวจสอบหรือร้องเรียนปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมมากนัก จะต้องดำเนินการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในด้านความรู้เทคนิควิชาการให้เพียงพอแก่การปฏิบัติงาน โดยจะต้องมีเรื่อง ข้อกฎหมายตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 และกฎหมายอื่นๆเพิ่มเติมด้วย

ปัญหาที่สำคัญเรื่องบุคลากรของ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัด คือ จำนวนบุคลากรมีน้อยเพียง 1-2 คน แต่ต้องรับงานสิ่งแวดล้อมทุกด้านในพื้นที่จังหวัด การทำงานด้านการบังคับใช้กฎหมายเป็นส่วนหนึ่งในจำนวนงานหลายด้านทำให้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เรื่องนี้กระทรวงฯ พยายามหาทางแก้ไข โดยมีการสอบบรรจุเพิ่ม แต่ก็ยังไม่เพียงพอ และเจ้าหน้าที่บรรจุใหม่ก็ยังไม่ขาดประสบการณ์ ในการตรวจสอบปัญหาเรื่องร้องเรียน จึงจำเป็นต้องมีพี่เลี้ยงพาไปตรวจสอบด้วย เพื่อเพิ่มเติมประสบการณ์จนกว่าจะมีความมั่นใจในการทำงานและสามารถออกตรวจสอบโดยลำพังได้ สำหรับในเรื่องของการเพิ่มศักยภาพบุคลากรขณะนี้ กรมควบคุมมลพิษได้ทำการอบรมเพิ่มเติมความรู้ในเรื่องการตรวจสอบมลพิษจากแหล่งกำเนิดไปหลายรุ่นแล้ว แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมทุกจังหวัด จึงได้ออกแบบหลักสูตรการอบรมให้ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม (ERTC) กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ดำเนินการจัดหลักสูตรอบรมอย่างต่อเนื่อง โดยจะดำเนินการได้ในปี 2551 แนวทางการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรอีกวิธีหนึ่งที่ได้คิดไว้คือ จะใช้วิธี On the job training คือ ฝึกปฏิบัติจริงในงานที่ทำอยู่ โดยจะส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมปฏิบัติงาน และทำให้ผู้เป็นตัวอย่างว่าการตรวจสอบแหล่งกำเนิด จะมีวิธีการอย่างไร จะต้องดูอะไรบ้าง เป็นต้น โดยจะทดลองนำร่องในพื้นที่ที่ปริมาณมลพิษ ซึ่งมี Case หรือกรณีปัญหาเรื่องของการร้องเรียนม เกตเจ้าหน้าที่น้อยและระยะทางใกล้ จะได้ไม่เสียเวลาเดินทางมาก

2. เรื่องความพร้อมของหน่วยงานในการจัดการมลพิษ มองว่าปัจจุบันยังมีปัญหาความไม่พร้อมอยู่ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะเทศบาลตำบลและ อบต. ซึ่งไม่มีเจ้าหน้าที่ที่ดูแลเรื่องสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ มักจะขอความช่วยเหลือไปที่กรมควบคุมมลพิษอยู่เสมอ ทั้งๆ ที่เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตาม พรบ. การสาธารณสุข เมื่อเกิดปัญหาเขาน่าจะขอความช่วยเหลือไปที่กรมอนามัย แต่เมื่อขอความช่วยเหลือมาทางกรมควบคุมฯ ก็ต้องให้ความช่วยเหลือด้วยเสมอ แต่ระดับเทศบาลก็จะมีปัญหาน้อยกว่าเพราะมีกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมที่มีบุคลากรรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมรองรับ

สำหรับกิจการที่ถูกควบคุมโดย พรบ. การสาธารณสุขฯ นั้นเท่าที่ได้ประสานกับศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขกรมอนามัย ก็พบว่าจะต้องมีการทบทวนกิจการที่มีประกาศกระทรวงฯ ควบคุมอยู่ 130 ประเภท ซึ่งปัจจุบันมีกิจการบางอย่าง ที่เกิดขึ้นใหม่แต่ไม่มีประกาศกำหนดไว้ เช่น สนามแข่งรถ กฎหมายมีช่องว่างในการควบคุม ไม่สามารถใช้บังคับได้จำเป็นจะต้องมีการทบทวน ประกาศกระทรวงใหม่ เพื่อให้ครอบคลุมและการควบคุมได้ผลมากขึ้น

ส่วนความพร้อมของบุคลากรในหน่วยงานระดับจังหวัดหน่วยงานอื่นๆ เช่น สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด โดยภาพรวมมีศักยภาพ ความพร้อมมากกว่าองค์กรท้องถิ่นมาก เพราะเป็นเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ประสบการณ์ในการตรวจสอบกรณีปัญหามลพิษโดยตรงและมีการอบรมให้ความรู้อยู่เสมอๆ จึงไม่ค่อยมีปัญหาในการปฏิบัติงานของบุคลากรในกลุ่มนี้ แต่ถ้าพิจารณาถึงความเชื่อมั่นของประชาชนในการจัดการปัญหากรณีร้องเรียนมลพิษสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานจากบทสรุปในอดีตที่ผ่านมา หลายๆ ฝ่ายเห็นว่ายังไม่ค่อยได้รับความเชื่อถือเท่าที่ควร โดยภาพที่ประชาชนมองเมื่อมีปัญหาความเดือดร้อน มักเห็นว่า เจ้าหน้าที่มักปกป้อง หรือคุ้มครองผู้ประกอบการเจ้าของโรงงาน ดังนั้นประชาชนจึงมักร้องเรียนตรงไปที่กรมควบคุมมลพิษ

3. สถานการณ์เรื่องร้องเรียนปัญหามลพิษ ในภาพรวมที่กรมควบคุมฯ ได้รับตามข้อมูลปัจจุบันเรื่องร้องเรียนมีแนวโน้มจะมากขึ้น เพราะช่องทางมีมากขึ้น แต่ถ้าดูเรื่องที่ผ่านมา ส่วนกลางเหมือนจะลดลง ทั้งนี้อาจเสียไปได้ ว่าเรื่องที่จะไปที่จังหวัดหรือหน่วยงานภูมิภาคมากขึ้น เพราะช่องทาง การร้องเรียนในภูมิภาคเปิดมากกว่าเดิม เช่น ตู้หน้าบ้านผู้ว่าราชการ หรือบางที่ก็ร้องเรียนผ่านสื่อมวลชนในพื้นที่ ปัญหาจึงไม่ได้ส่งเข้ามาที่กรมควบคุมมลพิษมากเหมือนเดิม ดังนั้นปัญหาการร้องเรียนที่จะได้รับการแก้ไขโดยหน่วยงานในพื้นที่หรือระดับจังหวัด มีผลดีคือทำให้ได้รับการแก้ไขรวดเร็วขึ้น เพราะอยู่ใกล้ชิดกว่า ส่วนเรื่องที่ส่งมาที่กรมควบคุมมลพิษจะช้า เพราะจำนวนเจ้าหน้าที่มีจำกัดแต่ต้องดูแลทั้งประเทศยกเว้นพื้นที่กรุงเทพฯ

4. ปัจจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อบทบาทการบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมมลพิษ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคประการแรก เรื่องจำนวนบุคลากรที่มีจำนวนจำกัดมากในระดับกรมและระดับจังหวัด ซึ่งมีหลายจังหวัดยังไม่มีนักวิชาการสิ่งแวดล้อม หรือมีแค่เพียงได้รับการบรรจุให้ทำงานได้ 1-2 ปี ยังขาดประสบการณ์ความพร้อมเรื่องความเข้าใจด้วยบทกฎหมายและการนำไปปฏิบัติจริง ประการที่สอง ด้านองค์กรหรือด้านโครงสร้างระบบการบริหารงานของกระทรวง โดยที่ได้มีการจัดกลุ่มภารกิจให้กรมควบคุมมลพิษอยู่คนละกลุ่มกับสำนักงานทรัพยากรฯ จังหวัด กรมควบคุมมลพิษอยู่กลุ่มภารกิจด้านสิ่งแวดล้อมแต่สำนักงานทรัพยากรฯ จังหวัดอยู่กลุ่มภารกิจด้านอำนวยการ ทำให้การประสานงานไม่คล่องตัว และการสนับสนุนด้านต่างๆ หรือด้านงบประมาณในการทำงานก็ทำได้ยาก ปัจจัยส่งเสริม ได้แก่ มีกฎหมายหลายฉบับที่กำหนดแนวทาง

ป้องกันปัญหามลพิษและช่วยอุดช่องว่างของกฎหมาย องค์การที่ดูแลสถานประกอบการที่มีหลาย
องค์กร เช่น กรมโรงงานอุตสาหกรรมมีหน้าที่ควบคุมโรงงาน ทั้งในด้านการอนุญาต และการ
ตรวจสอบควบคุมมลพิษ เมื่อเกิดปัญหาทางกรมควบคุมมลพิษจะต้องเข้าไปช่วยดูแล แต่ก็ไม่
สามารถใช้อำนาจสั่งการได้ทันที เพราะในหลักปฏิบัติจะต้องให้เจ้าพนักงานที่มีอำนาจโดยตรงคือ
กรมโรงงานเป็นผู้สั่งการก่อน หากกรมโรงงานฯ ไม่สั่งการ ทางกรมควบคุมมลพิษจึงจะสามารถใช้
อำนาจได้ เพราะเกรงจะมีการใช้อำนาจขัดกัน หรือ แทรกแซงกันได้ จึงต้องใช้เวลาเจ้าพนักงานตาม
กฎหมายดำเนินการไปก่อน แล้วกรมควบคุมมลพิษจึงจะไปประสานติดตามผลการดำเนินการได้
ทำให้กระบวนการต้องใช้เวลาพอสมควรกว่าจะสำเร็จ ถ้ามองไปด้านดีก็ยังมีหลายหน่วยช่วยกัน
ตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจแต่ข้อเสียคือจะใช้เวลานานหน่อย

ด้านสังคมวัฒนธรรมไทย มักจะเกิดปัญหาว่าเจ้าหน้าที่กับผู้ประกอบการ มักจะ
คุ้นเคยกันดี จึงไม่อยากจะใช้อำนาจหรือบทลงโทษตามกฎหมายเป็นลักษณะรูปหน้าปะจุมก
ข้าราชการเองจะต้องปรับค่านิยมใหม่ โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติหรือไม่เห็นแก่พรรคพวกเพื่อนฝูง
จนแก้ไขปัญหามาไม่ได้

5. เรื่องจุดแข็ง-จุดอ่อน หรือข้อจำกัดด้านระเบียบกฎหมายในการจัดการมลพิษ ด้าน
จุดอ่อนมีปัญหาในเรื่องข้อกฎหมาย ที่ไม่ชัดเจนหรือรัดกุม ทำให้ต้อง มีการตีความด้านบทกฎหมาย
นักวิชาการว่ามีความหมายอย่างไรแน่ หลายครั้ง เข้าใจอย่างหนึ่ง ต่อมา นักกฎหมายก็บอกว่า ทำ
ไม่ได้ ก็ต้องแก้ไขปัญหารับวิธีการปฏิบัติกันใหม่ ก็มีหลายเรื่องที่จะต้องมีการแก้ไขกฎหมาย
สิ่งแวดล้อมในอนาคต ส่วนจุดแข็ง ได้แก่ การมีมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมกลางประกาศใช้กับ
สถานประกอบการประเภทต่าง ๆ และมีมาตรฐานเฉพาะเรื่องในกฎหมายอื่น ๆ ที่เสริมให้การบังคับ
ใช้เข้มแข็ง เช่น มาตรฐานน้ำทิ้งจากโรงงานปรากฏอยู่ใน พ.ร.บ. โรงงานด้วย

6. ข้อเสนอในการปรับปรุงบริหารจัดการในการแก้ไขมลพิษ ถ้าจะทำให้การใช้
มาตรการบังคับใช้กฎหมายในการจัดการมลพิษได้ผลจะต้องมีข้อเสนอ คือ ข้อเสนอในการบริหาร
จัดการด้านการบังคับใช้กฎหมายมองว่า ถ้าจะทำให้การจัดการปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมดีขึ้นกว่านี้
ต้องมีการแก้ไขกฎหมายซึ่งเป็นเรื่องใหญ่ และใช้เวลานาน แต่มองว่าการแก้ปัญหามลพิษด้วยกฎหมาย
เป็นเรื่องปลายทาง ซึ่งเกิดปัญหาแล้วจึงจะมาแก้ไข แต่ควรมาเปลี่ยนแนวความคิดกันว่า เรา
จะส่งเสริมความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างไร เพื่อจะได้ไม่ให้เกิดปัญหา
ประการต่อมา จะต้องมีการส่งเสริมให้มีแหล่งช่วยเหลือทางการเงิน แก่ผู้ประกอบการที่ตั้งใจจะ
ปรับปรุงหรือป้องกันมลพิษ แต่ขาดแหล่งสนับสนุน เช่น เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ เงินกองทุน ซึ่งปัจจุบัน
มีน้อยไม่พอกับความต้องการ นอกจากนี้ยังต้องการมาตรการเสริมหรือสร้างแรงจูงใจในการจัดการ
ควบคุมมลพิษ เช่น ภาษีสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

การบริหารจัดการที่จะเสนอเอามาใช้คือ เรื่อง Self-reporting (ระบบการรายงานการดำเนินงานของตัวเอง) จะทำให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบกับระบบจัดการของตนเองให้สูงขึ้น มีการเสนอเป็นกฎกระทรวง ถ้าผ่านความเห็นชอบแล้วก็จะประกาศใช้ได้ทันในปลายปี พ.ศ. 2550

ดร. ประเสริฐ ตปนียางกูร ผู้ตรวจราชการกระทรวงอุตสาหกรรม

1. เรื่องความพร้อมของบุคลากรที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมาย ในปัจจุบัน กระทรวงฯ มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดต่างๆ ทุกจังหวัด ซึ่งถ่ายโอนมาจากส่วนกลาง โดยจัดให้มีการประชุม อบรมให้ความรู้อยู่เสมอ และถ้ามีกฎหมายใหม่ ออกมาบังคับใช้ กระทรวงฯ ก็จะจัดประชุมสัมมนา เพื่อชี้และนำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคเพื่อให้มีความเข้าใจได้ปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน แต่ความเข้มแข็งของการปฏิบัติอาจจะไม่เท่าเทียมกัน โดยจังหวัดใหญ่หรือเมืองใหญ่ จะมีการคัดสรรบุคลากรที่มีศักยภาพสูงไปทำงาน จึงมีความเข้มแข็งมากกว่าจังหวัดเล็กๆ

2. เรื่องสถานการณ์ด้านการร้องเรียนปัญหามลพิษ ในปัจจุบันและการดำเนินงาน สถานการณ์ปัญหาการร้องเรียนมลพิษ จะเกิดมากในเมืองที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง หรือเมืองใหญ่ เช่น ปริมณฑล กรุงเทพฯ หรือพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard) ปัญหาการร้องเรียนถ้าโรงงานใหญ่ๆ จะเป็นเรื่องมลพิษอากาศ กับฝุ่นเขม่าควัน เป็นต้น หรือกลิ่นเหม็นเป็นเรื่องใหญ่ ส่วนโรงงานเล็กๆ จะเป็นปัญหามลพิษทางน้ำมากขึ้น เมื่อมีโรงงานมากขึ้น การร้องเรียนมีทั้งด้านดี ด้านเสีย โดยด้านเสียคือ เสียเวลามาก หรือเรื่องร้องเรียนที่ไม่มีการระบุชัดเจนหรือไม่มีความจริง แต่ด้านดีคือภาครัฐจะให้ความสนใจและต้องคอยควบคุมกำกับให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งจัดสรรทรัพยากรหรือบุคลากรให้มากขึ้น เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ปัจจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนหรือเป็นปัญหาอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย

3.1 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค มีหลายประการ ได้แก่

- ด้านบุคลากร ตัวบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของกฎหมาย ก็จะไม่น้อย เพราะส่วนใหญ่ไม่มีพื้นฐานมาทางด้านกฎหมายส่วนใหญ่ เป็นวิศวกร เศรษฐกิจ ดังนั้นต้องมีการอบรมหรืออาจไปเรียนทางด้านกฎหมายเพิ่มเติม เพื่อจะได้เข้าใจกฎหมาย และสามารถใช้ได้ถูกต้อง และยังมีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนบุคลากรที่เทียบกับโรงงานแล้ว สัดส่วนยังต่ำ ทำให้ดูแลได้ไม่ทั่วถึง แต่ถ้ามีประชาชนช่วยเฝ้าระวังด้วยก็จะทำให้ทราบข้อมูล ได้ดีขึ้นว่าสถานประกอบการใดทำผิดกฎหมาย

- ด้านสังคม ประชาชนมักจะไม่ค่อยเชื่อถือข้อมูลเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดขึ้นได้แย้งขึ้นดังนั้น จึงต้องสร้างความเชื่อถือให้ได้

- ด้านองค์กร/โครงสร้างการทำงาน ของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดที่ต้องทำงานหลายหน้าที่ทั้งด้านการส่งเสริม การอนุญาตและควบคุมป้องกันมลพิษในเวลาเดียวกันด้วย ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานไม่เต็มที่

3.2 ปัจจัยสนับสนุนได้แก่ ด้านกฎหมาย กฎหมายที่รับผิดชอบโดยกรมโรงงานฯ คือ พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2535 นั้น มีความชัดเจน และ เจ้าหน้าที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านเทคนิค ทำให้การตรวจสอบปัญหาและการเสนอปรับปรุงแก้ไขทางด้านเทคนิควิศวกรรมทำได้ง่าย

- ด้านองค์กร กระทรวงอุตสาหกรรม มีศูนย์วิเคราะห์สิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรม อยู่ในภูมิภาคหลายจังหวัด สามารถให้การสนับสนุนในการตรวจวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม เมื่อเกิดปัญหาได้

- ด้านสังคม ปัจจุบันประชาชนมีความสนใจและมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังปัญหาผลกระทบ จากโรงงานมากขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการต้องระวังและใส่ใจดูแลการประกอบการของตนเองอยู่เสมอ

3.3 ข้อเสนอในด้านการจัดองค์กรเพื่อส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมาย คือ ควรจะต้องมีการวางนโยบายทิศทางการปฏิบัติการให้มีความรัดกุมและมีระบบควบคุมการปฏิบัติงานมีผู้รับผิดชอบชัดเจน โดยควรมีหน่วยตรวจสอบ ติดตามประเมินการปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน (ระดับกรม) ภายในของกรมต่างๆ เหมือนหน่วยตรวจสอบภายในของกรม โดยลักษณะการทำงานคล้ายกับการทำงานของ สตง. (สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน) จะทำให้ประสิทธิภาพและความรับผิดชอบของหน่วยงานสูงขึ้น

4. เรื่องสถานภาพบทบาทการบังคับใช้กฎหมาย

ปัจจุบันกระทรวงอุตสาหกรรม ได้มอบอำนาจให้สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด อำนาจสั่งการให้โรงงานปรับปรุงหรือหยุดประกอบกิจการโรงงานได้โดยไม่ต้องเสนอไปขออนุมัติจากส่วนกลางทำให้การแก้ไขปัญหารวดเร็วทันการณ์มากขึ้น โดยมีหน่วยงานอยู่ในความควบคุมกำกับของผู้ว่าราชการจังหวัดฯจึงขอความเห็นชอบจากผู้ว่าฯได้โดยตรง ในด้านการให้อำนาจองค์กรท้องถิ่นได้มีส่วนรับผิดชอบในการควบคุมดูแล ปัจจุบันมีการถ่ายโอน การพิจารณาอนุญาตตั้งโรงงานจำพวกที่ 1 และจำพวกที่ 2 บางประเภทด้วย สิ่งนี้ก็จะมิประโยชน์ในด้านการควบคุมดูแลได้ทั่วถึง แต่ความพร้อมด้านศักยภาพของท้องถิ่นยังไม่เท่าเทียมกันต้องมีการเตรียม

ความพร้อมด้วยการฝึกอบรม ให้ความรู้ด้านกฎหมายมากขึ้น ซึ่งได้ทำมาตั้งแต่ปี 2542 แต่ไม่ต่อเนื่องต้องมีหลักสูตรเพิ่มเติมและปรับหลักสูตรให้กับบุคลากรมากขึ้น

5. จุดแข็ง/จุดอ่อน/ขีดจำกัดของระเบียบหรือกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันการจัดการมลพิษสิ่งแวดล้อมและประเด็นที่ควรแก้ไขปรับปรุง

จุดแข็ง

- มาตรฐานสิ่งแวดล้อมมีหลายมาตรฐานสามารถเลือกนำมาบังคับใช้ได้ทำให้หลีกเลี่ยงการปฏิบัติได้ยาก

จุดอ่อน/ขีดจำกัด

- มาตรฐานสิ่งแวดล้อมของประเทศโดยส่วนใหญ่อ้างอิงมาจากต่างประเทศ ซึ่งในบางครั้งการนำมาใช้บังคับในประเทศยังไม่มีความเหมาะสมเนื่องจากขาดเทคโนโลยีการบำบัดมลพิษขั้นสูง

- มีหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานออกกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมทำให้ผู้ประกอบการเกิดความสับสนในการบังคับใช้

- ภาคเอกชนที่ถูกบังคับใช้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมขาดความเข้าใจในเนื้อหาของสาระของมาตรฐาน

- ภาคการเมือง ถ้าการเมืองแข็งเกินไป จะเข้ามาแทรกแซงระบบราชการ มีการฝากมีการเลือกคนของตนเอง ถ้าประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นจะตรวจสอบได้
ข้อควรปรับปรุงแก้ไข

- การกำหนดมาตรฐานสิ่งแวดล้อมต้องมีความเหมาะสมกับลักษณะของแหล่งกำหนดมลพิษของประเทศและเทคโนโลยีการบำบัดมลพิษที่ใช้ และการมีภาคเอกชน ภาคประชาชนเข้ามาเป็นคณะกรรมการในการกำหนดมาตรฐานมากขึ้น

- เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจเรื่องกฎหมาย/มาตรฐานสิ่งแวดล้อมให้กับภาคเอกชน

6. ข้อเสนอแนะทาง/มาตรการในการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านการบังคับใช้กฎหมายเพื่อจัดการมลพิษสิ่งแวดล้อมของประเทศ

- การประยุกต์ใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter-Pay-Principle : PPP) เช่น การเรียกเก็บค่าปล่อยมลพิษ (Emission Charge) หรือภาษีสิ่งแวดล้อม (Environmental Tax)

- การเพิ่มบทลงโทษต่อผู้ฝ่าฝืนกฎหมายให้มีความรุนแรงมากขึ้น

- การสร้างเครือข่ายให้ประชาชนหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลโรงงาน

หลักคิดที่ฝากไว้คือ ในการทำงานใดๆ ก็ตาม ต้องมีคำสองคำคือ **จริงจัง และจริงใจ** จะทำให้การปฏิบัติได้ผลตามที่มุ่งหวังได้จริง

อ. สัญชัย สุนทิพัณรวิหาร อาจารย์คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ ม.มหิดล

1. ความคิดเห็นเรื่องศักยภาพและความพร้อมของบุคลากรสังกัดหน่วยงานภูมิภาคที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมาย

เรื่องศักยภาพบุคลากรที่ทำงานสิ่งแวดล้อมขอแยกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด ได้แก่ สำนักงานทรัพยากรฯ และสิ่งแวดล้อมจังหวัด และกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มที่อยู่ระดับจังหวัด จะเป็นกลุ่มที่มีความรู้ประสบการณ์ในด้าน(field) สิ่งแวดล้อมอยู่ก่อนจึงมีศักยภาพค่อนข้างสูงกว่ากลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะยังมีการทำเรื่องสิ่งแวดล้อมน้อย แต่จะมีศักยภาพสูงขึ้นเรื่อยๆ โดยกรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น ต้องมีหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้และสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมากขึ้นด้วย โดยอาจจะร่วมกับสันนิบาตเทศบาล ซึ่งเป็นการรวมตัวของผู้บริหารเทศบาลที่เข้มแข็งและมีศักยภาพมาก อีกระดับหนึ่งต้องเน้นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมากขึ้น ทั้งงบประมาณที่จะต้องจัดสัดส่วนให้ท้องถิ่นมากขึ้นเพื่อให้คล่องตัวในการบริหาร จุดอ่อนขององค์กรท้องถิ่นในการใช้กฎหมายสาธารณสุข คือ ยังเข้าใจเรื่องมลพิษน้อยอยู่ จึงไม่ค่อยได้ใช้กฎหมายในการป้องกัน/ควบคุมมลพิษ ซึ่งอำนาจมอบให้ผู้บริหารท้องถิ่นอยู่แล้ว ถ้าทำเรื่องข้อบังคับท้องถิ่นน่าจะเข้าใจมากขึ้น โดยมีการแลกเปลี่ยนเอา case (กรณี) ที่เคยทำมาแล้ว มาปรับใช้เป็นตัวอย่างได้ เช่น การทำเรื่องความสะอาดของตลาดหรือสถานที่ขายอาหาร การใช้อำนาจกฎหมายเพื่อควบคุมมลพิษ จะต้องมีความสมดุล ไม่ใช่การจู่บังคับ แต่ต้องเสนอแนะให้ปฏิบัติก่อน ถ้าไม่ทำจึงค่อยพิจารณาเรื่องการสั่งการลงโทษตามกฎหมาย

2. ความคิดเห็นต่อสถานการณ์ของการร้องเรียนปัญหามลพิษ

การร้องเรียนเป็นผลมาจาก

- ทิศทางการพัฒนาประเทศ
- การปฏิบัติตามกฎหมายหย่อนยานไม่เข้มงวด
- เนื่องจากพฤติกรรมการบริโภคของประชาชน ถ้าผู้ประกอบการไม่ใส่ใจปัญหา

สิ่งแวดล้อมประชาชนก็จะร้องเรียนปัญหา

ในการดำเนินการแก้ไข เรื่องเล็กๆ น้อยๆ อาจจะแก้ไขได้ง่ายแต่ถ้าเป็นเรื่องใหญ่ อาจต้องใช้เวลาหรือถ้ามีปัญหามากๆ อาจต้องมีการสืบสวนหาสาเหตุและผู้กระทำผิดเช่น แม่น้ำพองน้ำเสีย เป็นต้น

ต่อไปปัญหามลพิษอากาศจะมีความรุนแรงและซับซ้อนขึ้น การพัฒนาจึงต้องพัฒนาเรื่องการรองรับมลพิษอากาศหรือ Receiving capacity มากขึ้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายส่วน มิใช่มีหน่วยงานหนึ่งสร้างปัญหาอีกหน่วยงานหนึ่งตามแก้ปัญหามาทำให้งบประมาณที่ใช้แก้ปัญหาลายเหตุสูงขึ้นเรื่อย ๆ ต้องทำการมาตรการป้องกันปัญหาคือว่าใช้กฎหมายซึ่งแก้ปลายทางต้องลงทุนมาก

3. เรื่องปัจจัยที่จะส่งเสริมสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อบทบาทการปฏิบัติงานการบังคับใช้กฎหมายเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยส่งเสริมต่อการปฏิบัติงาน ปัจจัยแรก คือ ตัวบุคลากรซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีความรับผิดชอบ และความตั้งใจหรือมีใจที่จะปฏิบัติภารกิจด้วยความรู้ที่มีอยู่ แม้ว่าจะมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง ปัจจัยที่สอง คือองค์กรในการจัดการ เนื่องจากกฎหมายให้อำนาจกับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นจุดแข็ง แต่ก็อาจเป็นจุดอ่อนในเวลาเดียวกัน อำนาจจึงเป็นดาบสองคม คือจะกล้าใช้หรือไม่ อาจมีเหตุมาจากอะไรก็ตาม เช่น การเมือง อิทธิพล หรือการขาดความมั่นใจในการใช้อำนาจสั่งการ ทั้งนี้เพราะเรื่องสิ่งแวดล้อม บางกรณีต้องมีการพิสูจน์หาหลักฐานประกอบ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลา จึงต้องอาศัยเทคโนโลยีในการพิสูจน์ให้แม่นยำ รวดเร็ว ทันเหตุการณ์ ก่อนที่หลักฐานจะถูกทำลายไป

อุปสรรคที่มองเห็นคือ เรื่องความพร้อมด้านประสบการณ์ของบุคลากรในเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย อาจเป็นเพราะการเริ่มทำงานใหม่ในหน่วยงานนั้น ๆ จำเป็นจะต้องมีการฝึกอบรมเพิ่มความรู้ในการนำกฎหมายไปใช้ปฏิบัติงาน แต่การใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือไม่จำเป็นต้องใช้กฎหมายในทางตรง ซึ่งอาจใช้กฎหมายทางอ้อมได้ได้แก่ การให้ความรู้ผู้ประกอบการ เรื่องข้อกฎหมาย ทำให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติดีขึ้น สิ่งสำคัญจะต้องมีการประสานงานกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การบังคับใช้มีประสิทธิภาพ ลดช่องว่างที่มีอยู่ให้น้อยที่สุด อีกด้านคือ เรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีงานหลายด้านปริมาณงานมาก ก็ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญของงาน จะทำให้มีแต่งานกิจวัตรประจำวัน (routine) ไม่มีเวลาทำงานเชิงรุก เช่น ประชาสัมพันธ์ให้แก่ประชาชนหรือผู้ประกอบการรู้และเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเพื่อให้มีการป้องกันตั้งแต่ต้นเหตุ ถ้าทำตรงนี้ได้ปัญหาจะสามารถลดลงได้ในระดับหนึ่ง

ปัจจัยที่เป็นทั้งจุดแข็งและจุดอ่อน คือข้อมูล โดยในปัจจุบันแต่ละหน่วยงานมีข้อมูลของตนเองมากแล้ว แต่การนำมาจัดการและใช้ประโยชน์แตกต่างกัน ไม่มีรูปแบบเดียวกัน ทำให้ไม่เชื่อมโยงต่อเนื่องกันได้ จึงไม่สามารถนำมาใช้ร่วมกันในหน่วยงานต่าง ๆ ได้เท่าที่ควรจึงตั้งกลไกระบบ IT (Information Technology) ช่วยในการจัดการข้อมูลเพื่อการใช้งานร่วมกัน

ด้านสังคม กลุ่มองค์กรประชาชนในชุมชนจะมีส่วนช่วยเป็นหูเป็นตา คอยเฝ้าระวัง หรือแจ้งเหตุทำให้มีข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ในการจัดการได้เป็นอย่างดี สำหรับสังคมชนบทจะมีการพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลกันบ่อยมากกว่า ในขณะที่สังคมเมือง ซึ่งมีความเร่งรีบ ขาดการพูดคุยกันทำให้ความสัมพันธ์ในเรื่องสาธารณะลดน้อยลง ยกเว้นถ้าเกิดปัญหาวิกฤต จะมีการร่วมมือกันแก้ปัญหาได้ ดังนั้นลักษณะสังคมจึงเป็นทั้งปัจจัยส่งเสริมและเป็นอุปสรรค ทั้งในสังคมที่แตกต่างกันแบบสังคมเมืองและชนบท ค่านิยมของประชาชนในสังคมที่มีผลต่อการใช้กฎหมายประการหนึ่งคือ ทศนคติที่ไม่ชอบการเผชิญหน้าหรือต่อสู้กันทางคดีในศาล จึงมักจะมีการยอมความกัน ซึ่งอาจจะเป็นการประนีประนอมกัน หรือยอมความกันแล้วปัญหาก็ได้รับการคลี่คลายก็เป็นสิ่งที่ดี แต่หลายกรณีเป็นการยอมโดยปัญหายังติดค้างอยู่ในใจไม่ได้รับการแก้ไข เช่น กลิ่นที่เหม็นยังไม่ได้หายไป แต่อยู่นานไปก็เริ่มเคยชินและยอมรับได้ในที่สุด แต่การยอมรับอิทธิพลหรือการไม่ยอมเสียเวลา จะเกิดการเสียโอกาสเป็นการทำร้ายตนเอง และทำลายสิ่งแวดล้อมในทางอ้อมอีกด้วย

4. ความคิดเห็นต่อสภาพการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมลพิษของหน่วยงานในภูมิภาคและองค์กรปกครองท้องถิ่น

กฎหมายหลายฉบับถ่ายโอนลงสู่ท้องถิ่น แต่ด้านกฎหมายยังให้อำนาจน้อยทำให้มีผลการบังคับใช้น้อย กฎหมายจึงเป็นทั้งข้อดี ข้อเสีย เพราะมีหลายฉบับเข้าใจยาก

การบังคับใช้กฎหมายควรจะให้มองใหม่ว่าเริ่มตั้งแต่ต้น ขั้นตอนการวางแผน เช่น มาตรการป้องกัน การวางแผนพื้นที่พัฒนาเป็นต้น จึงจะป้องกันได้ ปัจจุบันมีแค่เข้ามาแก้ไขปัญหาตามหลัง ซึ่งทำได้ยากและไม่อยากทำ ควรมีการส่งเสริมการใช้กฎหมายด้วยการชี้แจงให้ผู้ประกอบการฟังเพื่อจะได้เข้าใจและเกิดทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติตาม

5. จุดอ่อน/ขีดจำกัดของระเบียบกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันและข้อเสนอแก้ไข

ปัญหาที่เห็นคือเรื่องมาตรฐานของสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมควรจะต้องมีการทบทวนให้สอดคล้องกับปัจจุบันและบางพื้นที่ควรมีมาตรฐานเฉพาะเช่น เรื่องฝุ่นจากการที่ ต.หน้าพระลาน จ.สระบุรี ควรมีมาตรฐานฝุ่นละอองต่างจากที่ใช้เป็นมาตรฐานกลางในปัจจุบัน

ปัญหาด้านสังคมซ้ำซ้อนกันหลายฉบับควรมีการทบทวนปรับให้มีเอกภาพ แต่การมีอยู่หลายฉบับก็อาจจะดีตรงที่ช่วยอุดช่องว่าง

6. ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข/มาตรการ

6.1 ปัญหาเรื่องการลงโทษที่อาจจะเบาเกินไปสำหรับบางกรณี อาจทำให้มีการฝ่าฝืนกันมาก จึงควมปรับปรุงบทลงโทษให้เหมาะสมกับปัจจุบัน

6.2 ควรมีการพ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ปี 2535 ให้เหมาะสมกับปัจจุบันมากขึ้นเพราะรัฐธรรมนูญเปลี่ยนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 แต่ พ.ร.บ. ไม่ได้เปลี่ยนให้เหมาะสมตามไปด้วย โดยที่หลายเรื่องที่ต้องปรับปรุงเช่น กองทุนสิ่งแวดล้อมต้องมีการพิจารณาเงื่อนไขให้เปิดกว้าง เรื่องเพิ่มสัดส่วนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพิจารณาโครงการใหญ่ ๆ ตั้งแต่ต้นก่อนเริ่มโครงการ การเพิ่มความเข้มงวดของการใช้กฎหมายอย่างตรงไปตรงมา ควรรับฟังความคิดเห็นสาธารณะเพื่อตัดสินใจอย่างรอบคอบรวมตลอดถึง การสนับสนุนถึงองค์ประชาชนให้เข้มแข็งมากขึ้น จะได้ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเข้มข้นขึ้นกว่าเดิม

นายสุมล ศรีสุขวัฒนา ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย

1. ความเห็นเรื่องศักยภาพของบุคลากร ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 แต่งตั้งให้ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่มีอำนาจในการสั่งการควบคุมเพื่อจัดการปัญหามลพิษ แต่องค์กรท้องถิ่น (อปท.) ยังมีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย 2 ประการ คือ หนึ่งความไม่รู้ไม่เข้าใจ สำคัญสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องป้องกันควบคุมมลพิษ โดยมากเข้าใจแต่เพียงเรื่องค่าธรรมเนียมและภาษีโรงเรือน จากสถานประกอบการจึงทำให้ไม่มีการกำหนดมาตรการหรือจัดทำข้อบังคับให้มีประสิทธิภาพในเชิงป้องกัน ประการที่สอง ความไม่กล้าใช้กฎหมาย เพราะเกรงเรื่องผลกระทบต่อฐานคะแนนเสียงซึ่งเป็นทักษะเชิงลบในการบริหาร โดยลืมหลักความจริงที่ว่าผู้ประกอบการเป็นเสียงส่วนน้อยเมื่อเทียบกับประชาชนผู้เดือดร้อน แต่อาจจะมองในเรื่องของแหล่งเงินสนับสนุนทางการเมือง ส่วนใน พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2535 นั้น บุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้ประสบการณ์และมีความพร้อมค่อนข้างมาก แต่ก็อาจจะไม่ค่อยมีการบังคับใช้กฎหมายเพราะมักมองเรื่องการส่งเสริมอุตสาหกรรมเป็นประเด็นหลัก ซึ่งก็ทำให้มีการทะเลาะ หรือละเว้นการสั่งการในบางราย ส่วน พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาฯ สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ผู้ที่จะเป็นคนใช้อำนาจ คือ เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมในจังหวัดหรือส่วนกลางที่มีคนจำนวนจำกัดทำให้การตรวจสอบดูแลทำได้ไม่ทั่วถึง รวมทั้งบุคลากรก็หลากหลายอาจมีความรู้เรื่องกฎหมายไม่ลึก เนื่องจากตัวกฎหมายมีขอบเขตกว้างขวางมากการทำความเข้าใจให้ถ่องแท้จึงทำได้ยาก ต้องอาศัยประสบการณ์ในการตรวจมากพอ สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดหรืออำเภอส่วนใหญ่เคยชินกับการทำหน้าที่เชิงส่งเสริมสุขภาพอนามัยจึงไม่ชอบใช้อำนาจทางกฎหมาย

2. ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการบังคับใช้กฎหมาย

2.1 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ได้แก่ ข้อจำกัดด้านกฎหมาย กฎหมายแต่ละฉบับมีอำนาจอยู่ในวงจำกัดแต่อาจจะไม่เชื่อมโยงกับกฎหมายอื่น ทำให้มีช่องว่างของบทบัญญัติ ส่วนใหญ่เมื่อพ้นจากขอบเขตอำนาจของกฎหมายฉบับหนึ่งก็มักจะขาดการประสานการใช้กฎหมายอื่น มา

ดำเนินการแทนแต่กลับปล่อยไปโดยมีเหตุผลว่าไม่มีอำนาจทางกฎหมายที่จะดำเนินการได้จึงมีประเด็น ปัญหาเรื่องการประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานและกับ อปท. ในการร่วมกันพิจารณาประเด็นทางกฎหมายที่สามารถนำมาแก้ไขปัญหาได้ ส่วนมากเมื่อเกิดกรณีปัญหาการร้องเรียนเข้าพนักงานตามกฎหมายก็จะดูเฉพาะอำนาจกฎหมายของตนเองเมื่อไม่เข้าข่ายมักจะปล่อยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตัดสินใจดำเนินการตามลำพังซึ่งสุดท้ายก็จะไม่สามารถแก้ปัญหาให้ประชาชนได้

- ปัญหาเรื่องบุคลากรที่มีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับปริมาณงานและส่วนมากไม่ค่อยมีพื้นฐานด้านกฎหมายมาก่อนจึงไม่ค่อยถนัดในการใช้กฎหมายในการจัดการ นิยมใช้การแนะนำปรึกษามากกว่า

นอกจากนี้ก็มีปัญหาเกี่ยวกับการทับซ้อนของกฎหมายซึ่งมีผลทำให้เกิดความสับสนแก่ผู้ประกอบการว่าจะยึดตามกฎหมายฉบับใดในส่วนของเจ้าหน้าที่เองก็อาจเกิดปัญหาไขกันว่าใครจะเป็นผู้ใช้อำนาจสั่งการและจะใช้อำนาจกฎหมายฉบับใด ตรงนี้มีผลมากต่อการบังคับใช้เพราะถ้าเปรียบเทียบโทษปรับในกฎหมาย พ.ร.บ. โรงงานจะสูงกว่าโทษตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุขหลายเท่า

- ปัญหาค่านิยมของสังคมที่ไม่ชอบการเผชิญหน้ากันในการฟ้องร้องคดี

2.2 ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินงาน ได้แก่

- ประชาชนมีความตื่นตัวสนใจปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะกระทบกับตัวเองมากขึ้นจึงต้องการมีส่วนร่วมกับภาครัฐในการจัดการปัญหาโดยการเฝ้าระวังติดตามผล

- ระบบการสื่อสารที่มีช่องทางหลายช่องทางในการแจ้งข่าวปัญหามลพิษหรือเรื่องร้องเรียนต่างๆ ทำได้ง่ายขึ้น

3. ความคิดเห็นต่อสถานการณ์ปัญหาการร้องเรียนปัญหามลพิษ

สถานการณ์การร้องเรียนปัญหาผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันจะมีปริมาณมากขึ้นอย่างชัดเจนโดยเฉพาะในจังหวัดที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจมากหรือมีสถานประกอบการ/โรงงานมากและหลายกรณีก็มีร้องเรียนซ้ำหลายรอบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคนมีความรู้และความสนใจต่อผลกระทบในสุขภาพมากขึ้นประกอบกับช่องทางการร้องเรียนปัญหามลพิษมีหลายช่องทางและสะดวกขึ้น จึงเปิดโอกาสให้ร้องเรียนได้มากขึ้น ส่วนมากก็เป็นปัญหาเรื่องเหตุรำคาญเดือดร้อนด้านเสียงดัง/ฝุ่นละอองหรือกลิ่นเหม็น การที่ประชาชนรู้จักใช้สิทธิในการปกป้องสิทธิของตนเองก็เป็นเรื่องที่ดี แต่ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบคือผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายก็ต้องปรับวิธีการทำงานให้สามารถแก้ปัญหาให้เกิดผลสำเร็จ ตามที่ประชาชนมุ่งหวัง คือต้องไม่เลือกปฏิบัติและไม่เห็นแก่พวกพ้องหรือเป็นฐานคะแนนเสียงของตนเองหรือใครได้

4. ความคิดเห็นต่อสภาพการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในหน่วยงานระดับจังหวัดและของ อปท. ในปัจจุบันอำนาจตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 อยู่ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งจากประสบการณ์สัมผัสกับปัญหา พบว่าส่วนมากจะใช้กฎหมายในแง่การจัดเก็บค่าธรรมเนียมอนุญาตหรือภาษี แต่จะไม่ค่อยใช้อำนาจในการควบคุมหรือจัดการมลพิษสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควรจะเป็นอาจเป็นเพราะส่วนมากเกรงจะเสียบุญจะแนบเสียบางทางเมือง ซึ่งต้องยอมรับความจริงว่าในท้องถิ่นต่างๆ ผู้ประกอบการก็มักจะเอื้อประโยชน์เป็นฐานทางการเงินให้แก่ผู้สมัครเลือกตั้งกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งถ้าไม่ใช้ฝ่ายที่บริหารอยู่ก็อาจเป็นฝ่ายค้านจึงทำให้ไม่ค่อยใช้อำนาจในการสั่งการหรือลงโทษ

ในส่วนของผู้ปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2535 นั้น มักปรากฏว่ามีปัญหาในการใช้ดุลยพินิจสั่งการอยู่มาก โดยที่เมื่อตรวจพบว่ามีปัญหาก็จะดูเฉพาะว่าเกินมาตรฐานตามประกาศกระทรวงหรือไม่ แต่มักไม่ค่อยได้พิจารณาผลกระทบด้านสุขภาพหรือบางกรณีไม่มีมาตรฐานกำหนดไว้ก็จะไม่ค่อยสนใจประเด็นปัญหา เช่น ปัญหากลิ่นจากสารเคมี แต่ขณะนี้ได้มีการประกาศกระทรวงฯ เรื่องวิธีการพิสูจน์กลิ่นจากโรงงานแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาว่า จะยึดหลักเกณฑ์และจะนำมาใช้จริงหรือไม่ เรื่องการกระจายอำนาจตาม พ.ร.บ. โรงงาน ที่ให้ท้องถิ่นมีอำนาจการพิจารณาอนุญาตโรงงานประเภทหนึ่งและสองนั้น เพื่อความรู้ของท้องถิ่นด้านเทคนิควิชาการจึงจำเป็นต้องช่วยเหลือจากด้านวิชาการให้สามารถพิจารณาแบบแปลนที่อาจเสนอไว้ด้วยในส่วน พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อมฯ พ.ศ. 2535 นั้น ก็มีขอบเขตของบทบัญญัติที่กว้างมากและหลายประเด็นยังไม่มีผลชัดเจนในทางปฏิบัติ เช่น การติดตามตรวจสอบกิจการที่ต้องปฏิบัติตาม EIA. ถ้าไม่ปฏิบัติจะทำอย่างไร มีโทษอย่างไร

5. จุดแข็ง/จุดอ่อนของระเบียบกฎหมายในการจัดการมลพิษ

จุดอ่อนของการใช้อำนาจในการจัดการได้แก่ ข้อกฎหมายที่อาจจะไม่ยืดหยุ่นไม่วินิจฉัยลักษณะของประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น อีกประการหนึ่งคือ การขาด การบูรณาการของเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ใช้อำนาจในการตรวจสอบร่วมกันของหน่วยงานต่างๆ

จุดแข็ง คือ เจ้าพนักงานตามกฎหมายนั้นๆ มีอำนาจขอบเขตค่อนข้างชัดเจน

ต่อไปในอนาคตการจัดการให้มีประสิทธิภาพควรต้องพิจารณาถึงการถ่ายโอนอำนาจให้แก่ อปท. ควรถ่ายโอนให้ทั้งหมด เพื่อจะได้เน้นมาตรฐานเดียวกัน และเกิดเอกภาพโดยมีละ อปท. อาจมีการพัฒนาให้มีบุคลากรหลายๆ ด้าน ทำหน้าที่เฉพาะด้านเหมือนอำเภอที่มีเจ้าหน้าที่จากกระทรวงต่างๆ เป็นมือให้นายอำเภอบริหารงานได้สะดวก

ถ้าสรุปได้เนื้อหาชัดเจนก็มองว่ากฎหมายต่าง ๆ มีความพยายามจะอุดช่องว่างแก้ไข แต่สำคัญอยู่ที่ผู้ปฏิบัติมากกว่าว่าจะใช้ช่องทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือไม่เพียงใด

4. ความคิดเห็นต่อสภาพการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในหน่วยงานระดับจังหวัดและของ อปท. ในปัจจุบันอำนาจตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 อยู่ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งจากประสบการณ์สัมผัสกับปัญหา พบว่าส่วนมากจะใช้กฎหมายในแง่การจับเก็บค่าธรรมเนียมอนุญาตหรือภาษี แต่จะไม่ค่อยใช้อำนาจในการควบคุมหรือจัดการมลพิษสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควรจะเป็นอาจเป็นเพราะส่วนมากเกรงจะเสียบุคลากรและเสี่ยงทางการเมือง ซึ่งต้องยอมรับความจริงว่าในท้องถิ่นต่างๆ ผู้ประกอบการก็มักจะเอื้อประโยชน์เป็นฐานทางการเงินให้แก่ผู้สมัครเลือกตั้งกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งถ้าไม่ใช่ฝ่ายที่บริหารอยู่ก็อาจเป็นฝ่ายค้านจึงทำให้ไม่ค่อยใช้อำนาจในการสั่งการหรือลงโทษ

ในส่วนของผู้ปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2535 นั้น มักปรากฏว่ามีปัญหาในการใช้ดุลยพินิจสั่งการอยู่มาก โดยที่เมื่อตรวจพบว่ามีปัญหาก็จะดูเฉพาะว่าเกินมาตรฐานตามประกาศกระทรวงหรือไม่ แต่มักไม่ค่อยได้พิจารณาผลกระทบด้านสุขภาพหรือบางกรณีไม่มีมาตรฐานกำหนดไว้ก็จะไม่ค่อยสนใจประเด็นปัญหา เช่น ปัญหากลิ่นจากสารเคมี แต่ขณะนี้ได้มีประกาศกระทรวงฯ เรื่องวิธีการพิสูจน์กลิ่นจากโรงงานแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาว่า จะยึดหลักเกณฑ์และจะนำมาใช้จริงหรือไม่ เรื่องการกระจายอำนาจตาม พ.ร.บ. โรงงาน ที่ให้ท้องถิ่นมีอำนาจการพิจารณาอนุญาตโรงงานประเภทหนึ่งและสองนั้น เพื่อความรู้ของท้องถิ่นด้านเทคนิควิชาการจึงจำเป็นต้องช่วยเหลือจากด้านวิชาการให้สามารถพิจารณาแบบแปลนที่อาจเสนอไว้ด้วย ในส่วน พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อมฯ พ.ศ. 2535 นั้น ก็มีขอบเขตของบทบัญญัติที่กว้างมากและหลายประเด็นยังไม่มี ความชัดเจนในทางปฏิบัติ เช่นการติดตามตรวจสอบกิจการที่ต้องปฏิบัติตาม EIA. ถ้าไม่ปฏิบัติตามจะอย่างไร มีโทษอย่างไร

5. จุดแข็ง/จุดอ่อนของระเบียบกฎหมายในการจัดการมลพิษ

จุดอ่อนของการใช้อำนาจในการจัดการได้แก่ ข้อกฎหมายที่อาจจะไม่ยืดหยุ่นไม่วินิจฉัยลักษณะของประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น อีกประการหนึ่งคือ การขาด การบูรณาการของเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ใช้อำนาจในการตรวจสอบร่วมกันของหน่วยงานต่างๆ

จุดแข็ง คือ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามกฎหมายนั้นๆ มีอำนาจขอบเขตค่อนข้างชัดเจน

ต่อไปในอนาคตการจัดการให้มีประสิทธิภาพควรต้องพิจารณาถึงการถ่ายโอนอำนาจให้แก่ อปท. ควรถ่ายโอนให้ทั้งหมด เพื่อจะได้เน้นมาตรฐานเดียวกัน และเกิดเอกภาพโดยแต่ละ อปท. อาจมีการพัฒนาให้มีบุคลากรหลายๆ ด้าน ทำหน้าที่เฉพาะด้านเหมือนอำเภอที่มีเจ้าหน้าที่จากกระทรวงต่างๆ เป็นมือให้นายอำเภอบริหารงานได้สะดวก

ถ้าสรุปได้เนื้อหาชัดเจนก็มองว่ากฎหมายต่าง ๆ มีความพยายามจะอุดช่องว่างแล้ว แต่สำคัญอยู่ที่ผู้ปฏิบัติมากกว่าว่าจะใช้ช่องทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือไม่เพียงใด

6. ข้อเสนอแนะต่อแนวทาง/มาตรการในการจัดการแก้ไขปัญหา

ถ้าจะจัดการปัญหามลพิษให้ได้ผลควรจะต้องมีการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบที่มีใช้อยู่ เช่น ปัญหาการร้องเรียนผลกระทบจากมลพิษที่มาจากซากผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้ว ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายกำหนดการเรียกซากผลิตภัณฑ์ไปกำจัด รวมทั้งมีแหล่งกำเนิดมลพิษบางประเภทยังไม่มีมาตรฐานมาบังคับใช้ จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายมาจัดการปัญหาที่ต้นตอแทนที่จะมาตามแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ นอกจากนี้ออกข้อบังคับท้องถิ่นจะต้องมีการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับลักษณะของท้องถิ่นรวมทั้งต้องมีหลักเกณฑ์ประกอบการพิจารณาการขออนุญาตประกอบกิจการมิใช่ระบุประเภทและขั้นตอนการขออนุญาตกว้างๆ เท่านั้น เช่นการจะขออนุญาตสร้างโรงงานควรจะต้องมีหลักเกณฑ์ด้านพื้นที่ว่าจะต้องห่างชุมชนหรือห่างแหล่งน้ำสาธารณะเท่าใด เป็นต้น

ประเด็นสำคัญที่ควรต้องรับแก้ไขคือบทลงโทษตามกฎหมายต่างๆ ที่จะต้องปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันมากขึ้น เนื่องจากบทลงโทษที่ต่ำเกินไปผู้ประกอบการจึงทำผิดกฎหมายมาก โดยยอมเสียค่าปรับซึ่งต่ำมากเมื่อเทียบกับรายได้ที่จะได้รับ และมีข้อเสนอว่า การบังคับใช้กฎหมาย มิใช่มุ่งเน้นการบังคับสั่งการหรือการลงโทษ แต่เห็นว่าการบังคับใช้กฎหมาย ควรเริ่มตั้งแต่การแนะนำ ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้เกิดทัศนคติที่ดีแล้วจะเกิดความร่วมมือปฏิบัติตามได้ดีกว่า